PER WAHLÖÖ

CRIMA DE LA ETAJUL 31

PER WAHLÖÖ

Crima de la etajul 31

În româneşte de Gh. Ghemiuşliu

Editura pentru Literatură Universală
Bucureşti – 1969

Cuprins

1 _____ 5
2 _____ 10
3 _____ 22
4 _____ 25
5 _____ 30
6 _____ 32
7 _____ 41
8 _____ 45
9 _____ 54
10 _____ 56
11 _____ 69
12 _____ 71
13 _____ 74
14 _____ 77
15 _____ 81
16 _____ 89
17 _____ 102
18 _____ 105
19 _____ 118
20 _____ 126
21 _____ 138
22 _____ 144
23 _____ 147
24 _____ 151
25 _____ 164
26 _____ 187
27 _____ 194

1

Alarma a fost dată exact la 1.02 p.m. Însuşi Şeful Poliţiei telefonase, dând ordin Diviziei Şaisprezece, şi după nouăzeci de secunde soneria începu să sune în camera ofiţerului de serviciu şi în încăperile de la subsol. Ea continua să mai răsune când inspectorul-şef Jensen coborî din biroul său. Jensen era un ofiţer de poliţie în plină maturitate, de statură mijlocie, cu o faţă netedă, lipsită de orice expresie. Se opri pe treapta cea mai de jos a scării în spirală şi privirea sa se roti prin camera ofiţerului de serviciu. Îşi aranjă cravata şi porni spre maşina sa.

La acea oră traficul era intens şi strălucitor; din şuvoiul de automobile, marile clădiri ale oraşului se ridicau ca nişte uriaşe coloane de beton şi sticlă. În această lume de suprafeţe dure, oamenii de pe trotuare păreau nefericiţi şi derutaţi. Erau bine îmbrăcaţi, dar semănau curios unul cu altul, şi cu toţii erau extrem de grăbiţi. Înaintau în şiruri smucite şi se înghesuiau la reclamele luminoase ale bufetelor-expres care, din plăci cromate şi nichelate, serveau rapidele gustări. Priveau neîntrerupt în jurul lor, agitându-şi nervos mapele şi servietele.

Maşinile poliţiei, cu sirenele urlând, îşi croiră cale prin mulţime.

Inspectorul Jensen se afla în primul automobil, un vehicul standard, de un albastru închis, cu ornamente aurite. Era urmat de un autobuz cenuşiu, cu geamurile zăbrelite la uşa din spate şi cu o lumină

rotativă şi intermitentă pe acoperiş.

Şeful Poliţiei vorbea prin radio de la cartierul general.

— Jensen?

— Da.

— Unde te afli?

— Chiar în dreptul Palatului Sindicatelor.

— Foloseşti sistemul de alarmă?

— Da.

— Îl opreşti imediat ce treci de piaţă.

— Traficul este foarte intens.

— N-am ce-ţi face. Trebuie să treci cât mai neobservat.

— Reporterii ne ascultă tot timpul.

— Nu-ţi bate capul cu treaba asta. Mă gândesc la marele public. La omul de pe stradă.

— Înţeleg.

— Eşti în uniformă?

— Nu.

— Bine. Câţi oameni ai luat cu dumneata?

— Unul, plus patru de la Patrula Civilă. În autobuz, nouă oameni de la Serviciul de Ordine al Poliţiei. În uniformă.

— Numai personalul în civil poate să apară în interiorul clădirii sau în apropierea ei. Lasă jumătate din oamenii în uniformă la vreo trei sute de metri înainte de a ajunge acolo. Apoi treci de locul respectiv şi parchează mai departe, la o distanţă sigură.

— Am înţeles.

— Blochează strada principală şi străzile laterale.

— Am înţeles.

— Dacă întreabă cineva, blocarea străzilor s-a făcut pentru o reparaţie urgentă. De exemplu...

Tăcu câteva momente.

— Explozia unei conducte de termoficare?

— Exact!

Se auzi o pocnitură în receptor.

— Jensen?

— Da.

— Cunoşti micile lor slăbiciuni?

— Slăbiciuni?

— Credeam că toată lumea le ştie. Ei ar dori să fie consideraţi drept editori.

— Am înţeles.

— Sunt foarte susceptibili în privinţa asta.

— Înţeleg.

— Cred că nu-i necesar să-ţi explic din nou... ăă... aspectul delicat... al acestei... ăăă... operaţii.

— Nu.

Zgomot sec, metalic. Ceva ce ar fi putut fi un oftat profund şi metalic.

— Unde te afli acum?

— În partea de sud a pieţei. În faţa monumentului muncitorilor.

— Opreşte sirenele.

— S-a făcut.

— Măreşte distanţa dintre vehicule.

— S-a făcut.

— Îţi trimit ca întăriri toate patrulele-radio disponibile. Se îndreaptă spre locul de parcare auto. Le vei folosi ca măsuri excepţionale.

— Am înţeles.

— Unde te afli?

— În partea de nord a pieţei. De-aici pot să văd clădirea.

Strada era largă şi dreaptă, cu şase benzi de rulare şi cu un refugiu îngust, vopsit în alb, pe mijloc. Pe partea stângă, în spatele unui gard înalt de sârmă,

era o pantă, iar la capătul ei un depou de camioane albe şi roşii, înşirate în cozi lungi lângă rampele de încărcare. Erau şi câţiva oameni, cei mai mulţi hamali sau şoferi, în salopete albe şi şepci roşii cu cozoroc.

Strada fusese construită prin dinamitarea unei creste stâncoase şi drumul suia panta. Partea dinspre răsărit era mărginită de un perete de granit, a cărui suprafaţă fusese netezită cu beton. Era de un albastru pal, cu dungi verticale de rugină, provocate de armătura din fier, iar dincolo de el se puteau zări câteva vârfuri de copaci cu ramuri desfrunzite. De jos nu se putea observa ce se află în spatele copacilor, dar Jensen cunoştea locul. Acolo se găsea un spital de boli mintale.

În punctul său cel mai ridicat, strada se înălţa până la nivelul crestei dealului şi făcea o curbă largă spre dreapta. Exact acolo se afla clădirea. Era una dintre cele mai înalte din regiune şi, datorită amplasării sale, putea fi văzută din orice punct al oraşului. Totdeauna o vedeai deasupra ta şi din orice direcţie ai fi venit, părea că tocmai acolo este capătul drumului ce l-ai parcurs.

Clădirea avea o bază pătrată şi era înaltă de treizeci de etaje. Pe fiecare faţă se găseau patru sute cincizeci de ferestre şi un ceas alb cu limbi roşii. Suprafaţa exterioară era acoperită cu ceramică glazurată, de un albastru închis în partea de jos, devenind din ce în ce mai deschis pe măsură ce privirile se ridicau mai sus.

Din locul de unde-o privea Jensen, prin geamul automobilului, clădirea părea că ţâşneşte din pământ ca o coloană gigantică ce creşte spre cerul rece, primăvăratic, pe care nu se vedea niciun nor.

Ţinând mai departe receptorul la ureche, Jensen se

aplecă înainte. Clădirea îi apăru mai mare în câmpul său vizual.

— Jensen?

— Da.

— Mă bizui pe dumneata. Cred că-ţi dai seama de situaţie.

Urmă o scurtă pauză. Apoi Şeful Poliţiei spuse cu o voce nesigură:

— Terminat mesajul.

2

La etajul optsprezece, pardoseala era acoperită cu covoare de un albastru pal. Erau acolo şi două machete de vapoare, în vitrine de sticlă, şi un vestibul cu fotolii şi măsuţe.

Trei tinere femei şedeau lenevind într-o cameră cu pereţii de sticlă. Una din ele aruncă o privire fugară spre vizitator şi îl întrebă:

— Despre ce-i vorba?

— Mă numesc Jensen. E urgent.

— O, da.

Se ridică încet şi păşi uşor, cu o nonşalanţă studiată, deschise uşa şi spuse:

— Cineva pe care-l cheamă Jensen.

Avea picioare frumoase şi mijlocul subţire, dar rochia era lipsită de gust.

În prag apăru o altă femeie. Părea ceva mai în vârstă, dar nu prea mult, avea părul blond, trăsături precise, şi în jurul ei părea că pluteşte o atmosferă antiseptică.

Privi pe lângă asistenta sa şi spuse de îndată:

— Poftiţi. Sunteţi aşteptat.

Camera de pe colţ avea şase ferestre, sub care se întindea oraşul, lipsit de viaţă şi rupt de realitate, ca un model de hartă topografică. Cu tot soarele ce bătea puternic, priveliştea era splendidă, ziua senină şi rece. Culorile din cameră erau limpezi şi dure, pereţii având tonuri deschise, la fel ca şi covoarele şi mobilierul din ţevi metalice.

Trofee nichelate, pe care erau gravate cununi din frunze de stejar, erau aşezate pe suporturi din lemn negru într-o vitrină de sticlă, amplasată între ferestre. Cele mai multe erau ornate în partea superioară cu arcaşi goi sau vulturi cu aripile desfăcute.

Pe birou erau un interfon, o scrumieră foarte mare din oţel inoxidabil şi un telefon elegant, de un alb fildeş.

Deasupra vitrinei se afla un mic drapel alb-roşu, fixat pe un suport cromat, iar sub birou se vedeau o pereche de sandale uşoare, galbene şi un coş de hârtii gol, din aluminiu.

Pe birou, chiar în mijloc, se găsea o scrisoare recomandată.

În cameră erau doi bărbaţi.

Unul stătea la capătul biroului, sprijinindu-se cu vârfurile degetelor de suprafaţa lustruită. Era îmbrăcat într-un costum de culoare închisă, bine călcat, pantofi negri confecţionaţi manual, cămaşă albă şi cravată de mătase argintie. Faţa sa fără riduri avea o expresie de servilism, părul bine pieptănat, iar ochii – cu o privire de câine – erau acoperiţi de ochelari cu rame groase. Jensen văzuse de multe ori astfel de chipuri, mai ales la televizor.

Celălalt, care arăta ceva mai tânăr, purta ciorapi cu dungi albe şi galbene, pantaloni de terilen cafeniu-deschis şi o bluză descheiată la gât. Stătea în genunchi, pe un scaun, în faţa uneia din ferestre, cu obrazul sprijinit în mâini şi cu coatele proptite pe placa de marmură albă. Era blond, cu ochii albaştri şi desculţ.

Jensen îşi arătă insigna şi făcu un pas spre birou.

— Domnul director?

Bărbatul cu cravata de mătase dădu negativ din

cap şi se îndepărtă de birou, înclinându-se uşor şi indicând cu un gest vag spre fereastră. Zâmbetul său sfida orice studiu analitic.

Blondul alunecă de pe scaun şi păşi prin cameră. Strânse mâna lui Jensen, apoi arătă spre birou.

— Acolo, zise el.

Plicul era alb şi de tipul cel mai obişnuit. Era francat cu trei timbre, iar în partea de jos, în stânga, se vedea o etichetă de recomandare. În plic se afla o foaie de hârtie îndoită în două. Atât adresa, cât şi conţinutul erau scrise cu litere, probabil decupate dintr-un ziar şi lipite. Hârtia se părea că este de o calitate foarte bună şi de o formă neobişnuită. Jensen o ţinu între vârfurile degetelor şi citi:

drept represalii pentru omorul comis de voi o *încărcătură de exploziv puternic a fost aşezată în clădire timpul este reglat şi va detona exact la două p.m. La douăzeci şi trei martie lăsaţi ca nevinovaţii să se salveze*

— E nebună, spuse bărbatul cel blond. Curat nebună.

— Da, am ajuns şi eu la această concluzie, adăugă cel cu cravata de mătase.

— Dar ar putea fi şi o glumă proastă, mai zise blondul. Lipsită de gust.

— Da, ar putea fi şi asta, continuă bărbatul cu cravata de mătase.

Blondul îi aruncă o privire indiferentă. Apoi spuse:

— Este unul dintre directori. Directorul general.

Făcu o scurtă pauză şi adăugă:

— Mâna mea dreaptă.

Zâmbetul celuilalt se lărgi. Înclină capul. S-ar fi

putut crede că îl salută pe Jensen, sau că voia să-şi ascundă faţa din cine ştie ce motive. Poate din respect, timiditate sau mândrie.

— Mai avem încă nouăzeci şi opt de directori, spuse bărbatul cel blond.

Jensen se uită la ceas. Era 1 şi 19.

— Mi se pare că aţi spus „nebună”. Aveţi vreun motiv să credeţi că expeditorul este o femeie, sir?

— Niciun fel de „sir” aici. Nu-s decât un editor.

Dădu ocol biroului, apoi se aşează, cu un picior atârnat peste braţul scaunului.

— Nu, răspunse. Bineînţeles că nu. Am spus doar că cineva trebuie totuşi să fi confecţionat această scrisoare.

— Exact, zise Directorul general.

— Mă întreb cine, spuse blondul.

— Da, zise Directorul general.

Zâmbetul său dispăruse şi făcuse loc unei cute adânci ce apăruse tocmai la rădăcina nasului.

Jensen se uită la ceas. Era 1 şi 21.

— Clădirea trebuie evacuată, spuse.

— Evacuată? Nu se poate. Ar însemna să oprim întreaga producţie. Poate chiar pentru două ore. Înţelegi ce-ar însemna aceasta? Ai idee cât ne-ar costa?

Roti brusc scaunul într-o parte şi se uită la omul care reprezenta mâna lui dreaptă. Directorul general se încruntă din nou fulgerător şi începu să socotească pe degete, mormăind ceva. Bărbatul care susţinuse că nu-i decât un editor îl privi rece şi roti scaunul la loc.

— Cel puţin un sfert de milion, spuse. Înţelegi? Cel puţin un sfert de milion. Poate chiar de două ori pe-atâta.

Jensen citi din nou scrisoarea. Se uită la ceas. Era 1 şi 23.

Editorul continuă:

— Publicăm o sută patruzeci şi patru de reviste. Toate se produc în această clădire. Numărul total de exemplare se ridică la peste douăzeci şi unu de milioane. Într-o săptămână. Nimic nu poate fi mai important decât să fie tipărite şi distribuite la timp.

Expresia feţei sale se schimbă. Ochii albaştri păreau că devin mai limpezi.

— În toate căminele din această ţară oamenii aşteaptă revistele noastre. Sunt la fel de necesare pentru toţi, pentru principesa de la curte ca şi pentru soţiile muncitorilor forestieri, pentru femeile şi bărbaţii cei mai de seamă din societate ca şi pentru cei izgoniţi şi decăzuţi – dacă astfel de oameni există – pentru oricare dintre ei.

Se opri o clipă, apoi continuă:

— Şi copilaşii. Toţi copilaşii.

— Copilaşii?

— Da. Nouăzeci şi opt dintre revistele noastre se adresează copiilor, celor mici.

— Comicsuri[1], explică Directorul general.

Bărbatul blond îi aruncă o privire nemulţumită şi din nou expresia sa se schimbă. Roti enervat scaunul şi îşi aţinti ochii asupra lui Jensen.

— Ei, Inspectore?

— Cu tot respectul cuvenit explicaţiilor pe care mi le-aţi dat, consider că elementul primordial constă în evacuarea clădirii, spuse Jensen.

— Asta-i tot ce-mi poţi spune? Apropo, dar ce fac oamenii dumitale?

[1] Benzi de povestiri desenate, cu foarte puţin text, sau, uneori, fără text.

— Cercetează.

— Dacă este o bombă, trebuie s-o descopere, nu-i aşa?

— Îşi cunosc bine meseria, dar au prea puţin timp la dispoziţie. O încărcătură explozivă e greu de descoperit. Poate fi ascunsă oriunde. De îndată ce vor descoperi ceva, voi primi raportul lor, chiar aici.

— Mai dispun totuşi de trei sferturi de oră.

Jensen se uită iar la ceas.

— Treizeci şi cinci de minute. Chiar dacă încărcătura este descoperită, este necesar un anumit timp ca să fie făcută inofensivă.

— Dar dacă nu există nicio bombă?

— Oricum, trebuie să recomand evacuarea.

— Chiar dacă riscul este neînsemnat?

— Da. S-ar putea să fie doar o ameninţare fără urmări şi să nu se întâmple nimic. Din păcate însă, au fost cazuri când lucrurile s-au petrecut astfel.

— Unde?

— În documentele poliţiei.

Jensen îşi duse mâinile la spate şi începu să se legene înainte şi înapoi pe călcâie.

— Acesta este punctul meu de vedere profesional.

Editorul îl privi lung.

— Cât ne-ar costa dacă ai adopta un alt punct de vedere? întrebă.

Jensen îl privi fără să înţeleagă.

Bărbatul de la birou părea resemnat.

— Am glumit, bineînţeles, zise el posomorât.

Coborî picioarele, îndreptă scaunul, îşi aşează braţele pe birou în faţa sa şi-şi rezemă capul pe pumnul mâinii stângi. Apoi se îndreptă brusc.

— Trebuie să-l consult pe vărul meu, spuse, apăsând pe un buton al interfonului.

Jensen se uită la ceas: 1 şi 27.

Bărbatul cu cravata de mătase se deplasase fără zgomot. Acum ajunsese lângă el şi îi şopti:

— Stăpânul, proprietarul întregului concern. Patronul.

Editorul murmură ceva în interfon, apoi le aruncă o privire rece. Apăsă pe un alt buton şi se aplecă peste microfon. Vorbi repede şi pe un ton profesional:

— Directorul administrativ? Pregătiţi instrucţiunile pentru caz de incendiu. Evacuare rapidă. Să fie gata peste trei minute. Raportaţi aici, pentru a primi indicaţiile mele.

Patronul intră în cameră. Era blond, ca şi vărul lui, dar cu vreo zece ani mai în vârstă. Avea o faţă liniştită, frumoasă şi serioasă, umeri largi şi se ţinea foarte drept. Purta un costum maro, simplu şi potrivit, avea o voce profundă şi plină de rezonanţă.

— Cea nouă, câţi ani are? întrebă el absent, cu o uşoară clătinare a capului înspre uşă.

— Şaisprezece, îi răspunse vărul său.

— O!

Directorul-general se retrase lângă vitrina de sticlă, părând că stă în vârful picioarelor.

— Domnul este de la poliţie, zise editorul. Oamenii săi corectează, dar n-au descoperit nimic. Spune că trebuie să evacuăm clădirea.

Şeful se duse spre o fereastră, unde rămase liniştit, privind afară.

— A sosit şi primăvara, spuse. Ce vreme frumoasă!

În cameră se aşternu tăcere. Jensen se uită la ceas. Era 1 şi 29.

— Să vină maşinile noastre, porunci Patronul, din colţul gurii.

Directorul-general porni grăbit spre uşă.

— Sunt în spatele clădirii, şopti Patronul. Ce vreme frumoasă!

Treizeci de secunde de tăcere.

Se auzi un bâzâit. Pe interfon licări o lumină.

— Da, zise editorul.

— Între optsprezece şi douăzeci de minute, folosind scările, ascensoarele de serviciu şi cele automate rapide.

— Inclusiv totul?

— Nu al 31-lea.

— Şi... Departamentul special?

— Durează mult mai mult.

Vocea de la telefon îşi pierdu din siguranţă.

— Scările în spirală sunt înguste.

— Ştiu.

Clic! Tăcere. 1 şi 31.

Jensen se îndreptă spre una dintre ferestre. Departe, jos, putea să vadă zona de parcare şi strada largă, cu cele şase benzi, acum dreaptă şi pustie. Văzu, de asemenea, că oamenii săi blocaseră drumul cu bariere de un galben strălucitor, la o distanţă de circa patru sute de metri de clădire şi că unul din oamenii lui era ocupat cu dirijarea circulaţiei pe o stradă laterală. Cu toate că distanţa era destul de mare, putea desluşi perfect uniformele verzi ale poliţiştilor şi mânecile albe ale agentului de circulaţie.

Două automobile mari, negre părăsiră locul de parcare. Se îndreptară spre sud şi fură urmate de o altă maşină, albă, care, probabil, aparţinea Directorului-general.

Acesta din urmă se reîntorsese în birou şi stătea lângă perete. Zâmbetul său era tulburat şi lăsase capul în jos ca şi cum ar fi fost dus pe gânduri.

— Câte etaje are clădirea? întrebă Jensen.

— Treizeci deasupra solului, spuse editorul. Şi patru dedesubt. De obicei, considerăm că sunt treizeci.

— Mi s-a părut că aţi menţionat al treizeci şi unulea?

— În acest caz a fost o greşeală de exprimare.

— Câţi salariaţi aveţi?

— Aici? În clădire?

— Da.

— Patru mii şi o sută în clădirea principală. În anexe, circa două mii.

— În total, deci, cam şase mii?

— Da.

— Menţin recomandarea că trebuie evacuaţi.

Tăcere. Editorul făcu o rotire completă pe scaunul său cu şurub.

Jensen stătea cu mâinile în buzunare şi se uita pe geam. Trăsăturile sale bine conturate luaseră o expresie gravă.

— Credeţi cu adevărat că este o bombă în clădire?

— În orice caz, trebuie să avem în vedere şi această posibilitate.

— Sunteţi inspector-şef?

— Da.

— Aveţi experienţa unor cazuri asemănătoare*:*

Jensen se gândi un moment.

— Acest *caz* este cu totul special, dar experienţa a demonstrat că în optzeci la sută din cazuri declaraţiile din scrisorile anonime corespund cu realitatea... sau cel puţin se bazează pe un fapt.

— Concluzia aceasta a fost determinată pe cale statistică?

— Da.

— Ştiţi cât ne-ar costa o evacuare?

— Da.

— Firma noastră a luptat timp de treizeci de ani în contra unor dificultăţi economice. Pierderile cresc an de an. Din păcate, acesta este un fapt statistic. Numai în urma unor importante sacrificii personale continuăm să existăm.

Vocea sa avea acum o altă tonalitate, amară şi plângăreaţă.

Jensen nu răspunse. Era 1 şi 34.

— Activitatea noastră este cu totul dezinteresată. Nu suntem oameni de afaceri. Suntem editori de cărţi.

— Editori de cărţi?

— Considerăm revistele noastre drept cărţi. Ele satisfac necesitatea pe care, în trecut, cărţile n-au reuşit niciodată s-o satisfacă.

Privi afară, pe fereastră.

— Minunat de frumos, murmură el. Astăzi, când am trecut prin parc, apăruseră primele flori. Ghiocei şi viorele. Vă place să vă plimbaţi în aer liber?

— Nu prea.

— Oricui ar trebui să-i placă mişcarea în aer liber. Viaţa ar fi atunci mult mai frumoasă.

Întoarse din nou spatele lui Jensen.

— Ştiţi ce ne cereţi? Un preţ colosal. Poziţia noastră este precară. Chiar şi cea particulară. Acasă folosim numai chibrituri din cutii mari. Ca să vă dau un singur exemplu.

— Chibrituri din cutii mari?

— Da, pentru economic. Trebuie să economisim la orice. Cutiile mari sunt mult mai ieftine. Este o măsură de economie.

Editorul şedea acum pe birou, sprijinindu-şi picioarele pe braţul scaunului. Aruncă o privire vărului

său.

— Poate că ar fi o măsură de economie dacă ar exista într-adevăr o bombă, spuse. Clădirea începe să fie prea mică.

Patronul îl privi trist.

— Suntem acoperiţi prin asigurare, zise editorul.

— Şi cine acoperă societatea de asigurare?

— Băncile.

— Şi băncile?

Editorul nu mai spuse nimic.

Patronul îşi îndreptă privirea spre Jensen.

— Presupun că obligaţiile profesionale vă vor interzice să repetaţi ceva din cele auzite.

— Desigur.

— Şeful Poliţiei v-a recomandat. Sper că ştie ce face.

Jensen nu găsi niciun răspuns la aceasta.

— N-aţi trimis oameni în uniformă în interiorul clădirii, nu-i aşa?

— Nu.

Editorul îşi ridică picioarele pe birou şi le încrucişă, aşezându-se turceşte.

Jensen se uită la ceas. Era 1 şi 36.

— Dacă într-adevăr există o bombă aici! spuse editorul. Şase mii de oameni... spune-mi, domnule Jensen, care-ar putea fi procentul de pierderi?

— Procentul de pierderi?

— Da, de personal.

— Este imposibil de estimat.

Editorul murmură, ca pentru sine: Cineva ar putea spune că i-am lăsat dinadins să fie rupţi în bucăţele. Chestiune de prestigiu.

— Te-ai gândit la pierderea prestigiului? zise apoi vărului său.

Patronul plimbă o privire umbrită pe deasupra oraşului, care era alb, curat şi cubist. Avioane cu reacţie trasau linii fumurii pe cerul de primăvară.

— Evacuaţi, spuse dânsul din vârful buzelor.

Jensen notă timpul. Era 1 şi 38.

Editorul puse mâna pe interfon. Îşi apropie gura de receptor. Vocea lui se auzea clar şi distinct.

— Alarmă de incendiu. Evacuare imediată. Peste optsprezece minute clădirea trebuie să fie golită, cu excepţia Departamentului Special. Veţi începe peste nouăzeci de secunde începând de... acum.

Becul roşu se stinse. Editorul se scula. Vorbi ca şi cum ar fi dorit să dea o explicaţie.

— Ar fi mai bine ca echipa de la treizeci şi unu să rămână în siguranţă, în birouri, decât să vagabondeze pe scări. Curentul va fi tăiat de îndată ce ultimul ascensor va ajunge la parter.

— Cine ar dori să ne facă atâta rău? spuse Patronul, melancolic.

Apoi părăsi camera.

Editorul începu să-şi încalţe sandalele.

Jensen ieşi din cameră, însoţit de directorul general.

Când uşa se închise în urma lor, colţurile gurii Directorului general se lăsară în jos, expresia sa deveni rigidă şi dispreţuitoare, privirile ascuţite şi atente. La trecerea lor prin camera secretarelor, tinerele femei păreau îndoite deasupra meselor.

Era exact 1 şi 40 când Jensen ieşi din ascensor, în vestibul. Făcu un semn oamenilor săi şi părăsi clădirea prin uşa turnantă.

Poliţia evacuă clădirea.

În spatele lor, vocile din difuzoare răsunau între pereţii de beton armat.

3

Maşina era parcată exact lângă peretele de granit, între bariera poliţiei şi zona de parcare. Jensen şedea pe scaunul din faţă, lângă şofer, ţinea un cronometru în mâna stângă şi microfonul în dreapta. La intervale scurte, adresa câteva cuvinte poliţiştilor din maşinile cu radio şi celor de la barieră, pe un ton arţăgos şi concis. Stătea drept, iar părul de la ceafă era cărunt, des şi scurt.

Pe scaunul din spate şedea bărbatul cu cravata de mătase şi cu zâmbetul schimbător. Cu fruntea lucind de transpiraţie; se foia mereu, parcă negăsindu-şi locul. Acum, când nu era de faţă niciunul dintre superiorii sau subalternii lui, faţa i se relaxase, trăsăturile îi deveniseră indiferente şi, din când în când, îşi umezea buzele cu vârful limbii. Probabil că nu-şi dădea seama că Jensen putea să-l observe prin oglinda retrovizoare.

— Nu există niciun motiv să staţi aici, dacă consideraţi că nu-i prea plăcut, îi spuse Jensen.

— Trebuie. Atât Patronul cât şi Editorul au plecat. Deci, eu sunt responsabilul... sunt cel care urmează pe scara ierarhică.

— Înţeleg.

— Există vreun... pericol?

— Practic, niciunul.

— Dar dacă se prăbuşeşte întreaga clădire?

— E foarte puţin probabil.

Jensen se uită la cronometru. Era 1 şi 51.

După aceea privi înapoi, spre clădire. Chiar de la această distanţă, de peste trei sute de metri, era înfricoşătoare în magnifica sa înălţare plină de avânt şi în imensa sa greutate compactă. Soarele alb se reflecta în cele patru sute cincizeci de geamuri aşezate în rame de metal de formă identică, iar ornamentaţia de pe zidurile albastre părea netedă, rece şi lucioasă. I se păru că întreaga clădire s-ar putea prăbuşi fără să fie nevoie de nicio încărcătură de explozibil, că solul s-ar putea deschide sub povara unei sarcini atât de masive sau că pereţii ar putea exploda datorită presiunii interioare.

Un şuvoi de oameni ce părea că nu se mai sfârşeşte se scurgea pe uşa de intrare. Torentul lor se curba într-o buclă largă prin mulţimea de automobile din zona de parcare, se revărsa prin porţile proiectate în gardul înalt de sârmă, cobora panta şi traversa în diagonală curtea din ciment cenuşiu a depozitului. Dincolo de rampele de încărcare şi de magazii, mulţimea se dizolva şi se pulveriza într-o masă cenuşie şi difuză, o ceaţă din picături omeneşti. Cu toată distanţa, Jensen observă că aproape două treimi din personal păreau să fie alcătuite din femei, şi cea mai mare parte dintre ele erau îmbrăcate în verde. Probabil că, în primăvara asta, verdele era culoarea la modă.

Două maşini mari, roşii, cu furtunuri şi scări telescopice se îndreptară spre zona de parcare şi se opriră la o anumită distanţă de intrare. Pompierii şedeau aliniaţi pe băncile laterale, iar căştile lor luceau în soare. Nu se auzise nicio sirenă, niciun clopot de alarmă.

La 1 şi 57 şuvoiul de oameni se subţiase şi un minut mai târziu doar un firicel se mai scurgea pe uşa

de la intrarea principală.

Apoi nu se mai văzu decât o singură persoană, un bărbat, în faţa intrării. Când Jensen îşi aţinti privirile asupra lui, îl recunoscu. Era şeful Patrulei Civile.

Jensen se uită la cronometru: 1 şi 59.

În spatele său auzi mişcările nervoase ale Directorului-general.

Pompierii rămaseră aşezaţi pe băncile lor. Poliţistul cel singuratic dispăruse. Clădirea era pustie.

Jensen aruncă o ultimă privire asupra cronometrului. Apoi se uită la clădire.

După cincisprezece, secundele păreau că se întind şi devin din ce în ce mai lungi. Paisprezece... treisprezece... doisprezece... unsprezece... zece... nouă... opt... şapte... şase... cinci... patru... trei... două... una...

— Zero, spuse Inspectorul-şef Jensen.

4

— O jignire nemaipomenită! spuse Şeful Poliţiei.

— Dar n-a fost nicio bombă. De fapt, nu s-a întâmplat nimic. După o oră, a sunat încetarea alarmei de incendiu şi salariaţii s-au întors la lucru. Până la ora patru, totul reintrase în normal.

— Şi totuşi, este o jignire nemaipomenită, spuse Şeful Poliţiei.

Vocea sa era gravă şi avea o nuanţă rugătoare, ca şi cum ar fi dorit să convingă nu numai pe cel cu care discuta, ci şi pe sine însuşi.

— Răufăcătorul trebuie descoperit, zise el.

— Bineînţeles, cercetările continuă.

— Nu ne trebuie nişte cercetări făcute de dragul rutinei. Trebuie să-l descoperi pe vinovat.

— Da.

— Ascultă-mă o clipă. Desigur, n-am intenţia să critic măsurile pe care le-ai luat...

— Am făcut singurul lucru ce-l puteam face. Riscul era prea mare. Putea să fie vorba de viaţa a sute de oameni, poate şi mai mult. Dacă clădirea ar fi luat foc, n-am fi fost capabili să facem mare lucru. Scările de la maşinile pompierilor abia ajung la etajul şapte sau opt. Pompierii ar fi trebuit să lucreze de jos, iar focul s-ar fi extins treptat în sus. În afară de asta, clădirea are aproape o sută cincizeci de metri înălţime, iar prelatele nu sunt bune de nimic la salturi de mai sus de treizeci de metri.

— Desigur, înţeleg toate acestea. Şi, cum am mai

spus, n-am de gând să te critic. Dar ei sunt foarte prost dispuşi. Întreruperea producţiei, spun că i-a costat sute de mii. Patronul a luat personal legătura cu Ministerul de Interne. N-a făcut niciun fel de plângere cu caracter special.

Pauză.

— Mulţumesc lui Dumnezeu, spuse Şeful Poliţiei. Nici un fel de plângere cu caracter special.

Jensen nu răspunse nimic.

— Dar, cum spuneam, este foarte tulburat. Atât din cauza pierderilor financiare, cât şi datorită declaraţiei jignitoare la adresa lui. Chiar aşa a spus: jignitoare.

— Da.

— Aşa că trebuie să-l descoperim pe făptaş. Imediat.

— Va fi nevoie de timp. Scrisoarea este singura urmă ce o avem.

— Ştiu. Dar afacerea trebuie rezolvată.

— Da.

— Cercetările sunt delicate în acest caz şi, cum am mai spus, urgente. Din acest moment, poţi să laşi la o parte orice altă preocupare. Consideră că toate celelalte probleme cu care te ocupai nu mai au nicio importanţă.

— Înţeleg.

— Azi este luni. Ai o săptămână, atât. Şapte zile, Jensen.

— Înţeleg.

— Trebuie să faci toată treaba singur. Bineînţeles, vei avea la dispoziţie tot personalul tehnic necesar, dar nu spune nimănui nimic despre caz. Dacă ai nevoie de vreun sfat, vii direct la mine.

— Trebuie să vă reamintesc că oamenii din Patrula Civilă cunosc anumite lucruri.

— Da, foarte regretabil. Trebuie să le ceri să depună jurământ că nu vor divulga nimic în acest caz.

— Fără discuţie.

— Dumneata personal vei lua toate interogatoriile importante.

— Am înţeles.

— Încă ceva. Ei doresc să nu fie deranjaţi în cursul cercetărilor. Timpul lor este foarte limitat. Orice informaţie de care vei avea nevoie, ei ar prefera s-o ceri Directorului lor general.

— Înţeleg.

— L-ai cunoscut?

— Da.

— Jensen!

— Da.

— Trebuie să reuşeşti. Cel puţin în interesul dumitale.

Jensen puse receptorul în furcă. Îşi propti coatele pe sugativa verde şi îşi sprijini capul între mâini. Simţi între degete părul său cenuşiu şi ţepos. Îşi începuse ziua de lucru cu cincisprezece ore în urmă. Acum era zece seara şi se simţea foarte obosit.

Se sculă de la birou, întinse braţele, ieşi pe coridor şi coborî treptele scării în spirală, până în camera ofiţerului de serviciu. Era mobilată în acelaşi stil vechi şi zugrăvită în aceeaşi nuanţă de verde pal, ca şi acum douăzeci şi cinci de ani când era un simplu poliţist ce patrula pe străzi. O tejghea lungă de lemn se întindea de la un perete la altul, iar în spatele ei se înşirau bănci şi câteva cămăruţe pentru interogatorii, cu ochiuri de sticlă şi clanţe din lemn. La ora aceea nu era prea multă lume. Câteva prostituate bete şi flămânde, toate trecute de prima tinereţe sau chiar bătrâne, şedeau ghemuite pe bănci, aşteptându-şi

rândul la interogatoriu, iar în spatele tejghelei şedea un poliţist în uniformă verde. Era de serviciu la telefon. Din când în când, pe uşa de la intrare pătrundeau zgomotele maşinilor de afară.

Jensen deschise uşa de oţel şi coborî la parter. Postul de poliţie al Diviziei Şaisprezece era vechi – aproape singurul vechi care mai rămăsese în această parte a oraşului – cam sărăcăcios, în schimb celulele erau cu totul noi. Tavanul, pardoseala şi pereţii erau vopsiţi în alb şi zăbrelele sclipeau în lumina pătrunzătoare.

Un autobuz cenuşiu al poliţiei staţiona la intrarea în curte, având uşile din spate larg deschise. Câţiva poliţişti în uniformă îmbrânceau o grămadă de beţivi, spre examenul medical. Se purtau cu ei violent, dar Jensen ştia că o fac mai degrabă din oboseală, decât din răutate.

Trecu prin cabinetul medical şi aruncă o privire peste feţele deznădăjduite ale beţivilor.

Deşi erau aspru pedepsite, cazurile de beţie în public se înmulţeau cu fiecare an, iar de când guvernul promulgase o lege nouă, care interzicea beţia până şi acasă, munca poliţiei devenise aproape inumană. În fiecare noapte, între două şi trei mii de persoane, mai mult sau mai puţin în stare de ebrietate, erau arestate, iar dintre acestea cam jumătate erau femei. Jensen îşi aminti de perioada când lucrase ca ofiţer de patrulă şi pe când trei sute de beţivi, chiar sâmbătă seara, reprezenta un număr foarte mare.

O ambulanţă oprise alături de autobuz; în ea stătea un tânăr cu o şapcă de sportiv şi haină albă. Era medicul poliţiei.

— Cinci trebuie să meargă la spital pentru spălături

stomacale, zise el. Nu pot fi lăsaţi aici. Nu pot să-mi iau răspunderea.

Jensen dădu din cap.

— E al dracului de ruşinos, spuse doctorul poliţiei. Au fixat o taxă de cinci mii la sută pe băuturile spirtoase. Apoi au creat o societate care-i împinge pe oameni să bea până cad jos – şi aici e tot hazul: numai în oraşul ăsta adună amenzi de douăzeci de mii de lire pe zi pentru beţie.

— Ar trebui să-ţi măsori cuvintele, zise Inspectorul-şef Jensen

5

Jensen locuia nu departe de centru, într-un cartier de apartamente proprii, în partea de sud a oraşului, aşa că îi trebuia mai puţin de o oră ca să ajungă acasă, conducând maşina poliţiei.

Pe străzile din centru era o îmbulzeală permanentă, automatele de gustări şi cinematografele mari erau încă deschise şi un număr considerabil de oameni se deplasa lent în lungul şirurilor de vitrine luminate. Feţele lor apăreau încordate şi palide, ca şi cum ar fi fost chinuiţi de lumina rece şi albă a lămpilor de pe stradă şi de strălucirea reclamelor luminoase. Ici-colo, grupuri de tineri indolenţi stăteau grămădiţi în jurul tonetelor cu *pop-corn*[2] sau în faţa vreunei vitrine. Cei mai mulţi stăteau liniştiţi, aparent fără să schimbe o vorbă între ei. Unii aruncau o privire indiferentă spre maşina poliţiei.

Delincvenţa minorilor, care mai înainte fusese considerată ca o problemă foarte îngrijorătoare, continuase să scadă uniform în ultimii zece ani şi acum practic aproape dispăruse. În general, numărul de crime era acum mult mai redus ca mai înainte; crescuseră în schimb cazurile de beţie. În mai multe locuri, în cartierul comercial al oraşului, Jensen văzu poliţişti la lucru. Bastoanele lor albe din cauciuc sclipeau în lumina de neon, când îmbrânceau pe arestaţi în maşinile poliţiei.

[2] *Pop-corn* – boabe de porumb prăjite cu sirop de zahăr.

Pătrunse în tunelul de lângă Ministerul Afacerilor Interne şi ieşi la suprafaţă după opt kilometri, într-o zonă industrială pustie. Traversă apoi podul şi îşi continuă drumul mai departe, pe autostradă, spre sud.

Era obosit şi simţea în partea dreaptă a diafragmei o durere pătrunzătoare, ce îl măcina.

Suburbia în care locuia era formată din treizeci şi şase de blocuri de câte opt etaje, dispuse în patru şiruri. Între ele erau amenajate spaţii de parcare, peluze şi căsuţe din plastic transparent, pentru joaca copiilor.

Jensen opri maşina în dreptul celui de al şaptelea bloc din rândul al treilea, închise motorul şi ieşi afară, în noaptea rece şi înstelată. Deşi era numai unsprezece şi cinci, nu se vedea nicio lumină în întreaga clădire. Vârî o monedă în automatul de la parcare, roti maneta pentru indicarea timpului şi porni spre apartamentul lui.

Aprinse lumina şi îşi scoase pardesiul, haina, cravata, apoi se descălţă. Îşi descheie cămaşa şi făcu câţiva paşi prin casă, aruncând câte o privire spre mobila lipsită de personalitate, spre televizorul cu ecranul său mare şi spre fotografiile de la şcoala de poliţie ce erau agăţate pe pereţi.

Apoi trase perdelele, îşi scoase pantalonii şi stinse lumina. Se duse în bucătărie şi scoase sticla din frigider.

Jensen luă un pahar, scoase poleiala şi dopul, şi se aşeză pe pat.

Şedea şi bea în întuneric.

Când durerea din stomac dispăru, puse paharul pe tăblia noptierei şi se culcă.

Adormi aproape imediat.

6

Jensen se trezi dimineaţa, la şase şi jumătate. Se sculă din pat, se duse în baie. Se spălă cu apă rece pe mâini, pe faţă şi pe ceafă, se bărbieri, apoi se spălă pe dinţi. Când îşi clăţi gura, îl cuprinse un acces prelungit de tuse.

Apoi îşi fierse puţină apă cu miere şi încercă s-o bea cât mai fierbinte, în timp ce citea ziarele. Niciun ziar nu pomenea ceva despre evenimentele în care fusese amestecat în ajun.

Pe stradă, înghesuiala de maşini era atât de mare încât, deşi recursese la sirenă, ceasul arăta nouă şi douăzeci şi cinci când intră în biroul său.

Zece minute mai târziu. Şeful Poliţiei îi telefonă.

— Ai început cercetările?

— Da.

— În ce direcţie?

— Dovezile materiale au fost supuse unor analize. Psihologii supun textul unui examen minuţios. Un om se ocupă cu oficiul poştal de expediţie.

— Ceva rezultate?

— Deocamdată nimic.

— Ai vreo părere personală?

— Nu.

Tăcere.

— Cunoştinţele mele despre acest concern sunt insuficiente, spuse Jensen.

— Ar fi bine să-ţi reîmprospătezi memoria.

— Da.

— Ar fi chiar bine să obţii informaţiile necesare de la cineva din afara concernului.

— Înţeleg.

— De exemplu. Ministerul Comunicaţiilor, poate Secretariatul de Stat pentru Publicaţii.

— Înţeleg.

— Obişnuieşti să citeşti revistele lor?

— Nu, dar le voi citi.

— Bine. Şi, pentru numele lui Dumnezeu, nu cumva să-l baţi la cap pe editor ori pe vărul său.

— Aţi avea ceva împotrivă dacă aş folosi personalul de la Patrula Civilă drept gardă personală?

— Pentru cei doi şefi?

— Da.

— Fără ştirea lor?

— Da.

— Consideri că o astfel de măsură ar fi justificată?

— Da.

— Crezi că oamenii dumitale pot să facă o astfel de treabă, fără ca cineva să bage de seamă?

— Da.

Tăcerea ce urmă se prelungi atât de mult, încât Jensen se simţi ispitit să se uite la ceas. Auzi pe Şeful Poliţiei respirând greu şi ciocănind biroul cu ceva tare, probabil un creion.

— Jensen!

— Da.

— Din acest moment, cercetările sunt cu totul şi cu totul în mâinile dumitale. Nu doresc să fiu informat despre metodele sau măsurile pe care ai de gând să le iei.

— Înţeleg.

— Jensen! Îţi revine întreaga răspundere. Mă bazez pe dumneata.

— Înţeleg.

— Directivele generale pe care le-am trasat sunt destul de clare?

— Da.

— Atunci îţi urez mult noroc.

Jensen se duse în spălător, luă un pahar de carton, îl umplu cu apă şi se întoarse în birou. Trase un sertar din care scoase un pacheţel cu bicarbonat, luă cam trei linguriţe din praful alb şi le amestecă bine cu apa din pahar, folosind stiloul din material plastic.

În decursul celor douăzeci şi cinci de ani, de când era în serviciu, nu-l văzuse pe Şeful Poliţiei decât o singură dată şi nu schimbase niciun cuvânt cu el, până în ajun. În schimb, de ieri şi până astăzi, avusese cinci convorbiri.

Goli paharul dintr-o singură înghiţitură, îl mototoli şi-l aruncă în coşul de hârtii. După aceea sună la Institutul Tehnic de Criminalistică. Vocea omului din laborator era seacă şi formală.

— Nu, nu sunt amprente digitale.

— Sigur?

— Bineînţeles. Dar vrem să dăm un răspuns definitiv, încercăm alte metode de analiză.

— Plicul?

— Unul din tipurile cele mai obişnuite. Până în prezent nu ne spune prea mult.

— Dar hârtia?

— Se pare că este cu totul specială. De asemenea, avem impresia că a fost ruptă o margine.

— Poate fi stabilită provenienţa?

— Eventual.

— Altceva?

— Nimic. Lucrăm mai departe.

Lăsă receptorul în furcă, se duse până la fereastră

şi privi în jos, spre curtea de ciment din interiorul postului de poliţie. La intrarea în celule, putu să vadă doi poliţişti în cizme de cauciuc şi salopete impermeabile. Trăgeau după ei un furtun cu care să spele celulele. Îşi slăbi cureaua şi înghiţi aer până când gazele din stomac îşi făcură drum înapoi prin gât.

Telefonul sună. Era omul de la oficiul poştal.

— Treaba asta cred că o să mai dureze.

— Rezervă-ţi timp cât ai nevoie, dar nu mai mult.

— Când trebuie să raportez?

— În fiecare dimineaţă la opt, în scris.

Jensen puse receptorul în furcă, îşi luă pălăria şi părăsi camera.

Ministerul Comunicaţiilor se afla chiar în centrul oraşului, între Palatul Regal şi sediul central al Partidului Unit. Secretarul de Stat pentru Publicaţii îşi avea biroul la etajul doi, cu vedere spre palat.

— Concernul reprezintă un exemplu de administraţie perfectă, spuse el. Un merit al firmelor particulare.

— Înţeleg.

— Cred că pot să vă ajut oferindu-vă câteva informaţii cu caracter statistic. — Luă o foaie de hârtie şi o privi distrat. — Publicăm o sută patruzeci şi patru de magazine diferite. Anul trecut numărul total de exemplare s-a ridicat la douăzeci şi unu milioane trei sute douăzeci şi şase de mii patru sute cincizeci şi trei de bucăţi. Pe săptămână.

Jensen îşi notă cifra pe o carte de vizită: 21.326.453.

— Este o cifră extrem de ridicată. Aceasta înseamnă că ţara noastră are cel mai ridicat coeficient de lectură pe om de pe întreg globul.

— Nu mai sunt şi alte reviste săptămânale?

— Prea puţine. Aproximativ o mie sau două de exemplare, dacă le adunăm pe toate la un loc, editate şi distribuite în zone foarte restrânse.

Jensen aprobă din cap.

— Dar editura reprezintă, bineînţeles, numai una dintre ramurile de activitate ale concernului.

— Care sunt celelalte?

— În ceea ce priveşte departamentul meu, este vorba de un lanţ de edituri şi tipografii, care se ocupă mai ales cu publicarea ziarelor.

— Câte?

— Firme? Edituri? Treizeci şi şase.

— Şi câte ziare?

— O sută şi ceva. O clipă...

Îşi consultă hârtiile.

— O sută şi două, la ora actuală. Numărul ziarelor care se publică se modifică tot timpul. Unele îşi încetează apariţia, altele apar în locul lor.

— De ce?

— Pentru a fi capabile să satisfacă cerinţele cititorilor şi să urmeze tendinţele epocii.

Jensen dădu din cap.

— Numărul de exemplare de ziare publicate anul trecut...

— Aşa...

— Am numai cifra ce reprezintă producţia totală de ziare pe întreaga ţară. Nouă milioane două sute şaizeci şi cinci de mii trei sute douăsprezece exemplare zilnic. Situaţia de la reviste se repetă şi aici. Există unul sau două ziare care sunt cu totul independente de concern. Sunt greutăţi mari în difuzare şi circulaţia lor este extrem de redusă. Dacă scădeţi din cifra pe care v-am indicat-o vreo cinci mii

de bucăţi, veţi avea o cifră aproximativă, dar corectă.

Jensen scrise din nou pe cartea albă de vizită: 9.260.000. Spuse apoi:

— Cine controlează difuzarea lor?

— Un cartel democratic de editori de ziare.

— Oricare din ei poate interveni?

— Da, cu condiţia ca ziarele respective să fie publicate în tiraje de peste cincizeci mii de exemplare.

— De ce?

— Tirajele mai mici se consideră că nu aduc niciun fel de profit, cartelul intervine îndată şi suspendă editarea ziarelor în cazul când scad sub cifra pe care v-am comunicat-o.

Jensen băgă în buzunar cartea de vizită.

— Vorbind deschis, aceasta înseamnă că marele cartel controlează toate publicaţiile din ţară, nu-i aşa?

— Dacă doriţi să consideraţi astfel lucrurile... Dar trebuie să vă precizez că publicaţiile lor sunt foarte variate, demne de laudă din toate punctele de vedere. În special săptămânalele şi-au dovedit capacitatea de a satisface într-un mod moderat toate gusturile normale. Înainte, presa avea de multe ori o influenţă nesănătoasă şi tulburătoare asupra cititorilor. În prezent, situaţia s-a schimbat. Acum, atât conţinutul cât şi forma de prezentare au drept scop să fie atât în folosul...

Aruncă o privire pe birou şi întoarse o foaie de hârtie... cât şi pentru delectarea cititorului. Se adresează familiei, pentru a putea fi citită de toate vârstele, şi nu ca să provoace sentimente agresive, nenorociri sau griji. Ele satisfac necesitatea de evadare a unui om obişnuit. Pe scurt, promovează egalitatea socială.

— Înţeleg.

— Înainte de a ajunge la soluţia finală a egalităţii sociale, publicarea de reviste şi ziare era mult mai neclară decât acum. Partidele politice şi sindicatele îşi aveau fiecare editurile lor. Dar când au dat de greutăţi financiare, s-au închis ori au fost preluate de concern. Multe au fost salvate numai datorită tocmai principiilor pe care le-am expus. Datorită posibilităţii lor de a linişti sufletele şi de a crea sentimentul de siguranţă în cititor. Este calitatea de a nu fi complicat, de a te face uşor înţeles, de a te adapta gusturilor omului modern.

Jensen dădu din cap.

— Nu cred că este o exagerare să afirm că o presă unificată a contribuit, mai mult ca orice altceva, la consolidarea egalităţii sociale. A găsit o punte de legătură între partidele politice, între monarhie şi republică, aşa-zisele clase conducătoare şi...

Tăcu şi privi pe fereastră. Apoi continuă:

— De asemenea, nu este exagerare să susţii că marele merit revine conducătorilor din cartel. Oameni excepţionali, având un caracter bazat pe cele mai înalte trăsături morale. Fără niciun fel de orgoliu, fără să urmărească nici poziţii, nici puterea, nici...

— Bogăţia?

Secretarul de Stat aruncă o privire rapidă şi întrebătoare spre bărbatul ce şedea liniştit în fotoliul destinat vizitatorilor.

— Exact, zise.

— Ce alte firme, întreprinderi sau societăţi sunt controlate de cartel?

— Dumnezeu ştie, răspunse Secretarul de Stat, cam neatent. Întreprinderi de difuzare a presei, întreprinderi pentru ambalaje, de transport, fabrici de

mobilă, desigur fabrici de hârtie şi... dar acestea nu interesează departamentul meu.

Îşi pironi ochii asupra lui Jensen.

— Nu cred că aş putea să vă mai dau vreo informaţie care să vă fie de folos, spuse. Dar de ce vă interesează toate acestea?

— Am dispoziţii, spuse Jensen. În altă ordine de idei: cum a influenţat creşterea autorităţii acordată poliţiei asupra datelor statistice?

— Statistica sinuciderilor?

— Exact.

— Pozitiv.

— Mă bucur să aud aceasta.

Jensen mai puse patru întrebări.

— Nu contravine oare activitatea cartelului la legea antitrust?

— Nu sunt jurist.

— Care este cifra de afaceri a cartelului?

— Aceasta este treaba autorităţilor fiscale.

— Şi averea personală a proprietarilor?

— Este foarte greu de stabilit.

— Aţi fost salariat al acestui cartel?

— Da.

La înapoiere, se opri la un bufet automat şi bău o ceaşcă de ceai cu doi biscuiţi de secară.

În timp ce mânca, se gândi la numărul de sinucideri care scăzuse simţitor de la intrarea în vigoare a noilor legi împotriva abuzului de alcool. Instituţiile pentru alcoolici nu publicau niciun fel de statistici, iar în registrele poliţiei sinuciderile erau trecute în rubrica „moarte subită”. Cu toată grija depusă, ele totuşi continuau să se producă destul de des.

Când se întoarse la Divizia Şaisprezece, se făcuse ora două şi primii beţivi începură să fie aduşi. Dacă

acest lucru nu se petrecuse mai devreme, era doar pentru că de obicei nu se făceau arestări înainte de amiază. Această măsură generală se considera că a fost luată din motive de igienă, pentru a lăsa timp ca celulele să poată fi dezinfectate.

Medicul poliţiei stătea fumând în camera de gardă, sprijinindu-şi un cot pe tejgheaua de lemn. Haina sa albă era mototolită şi pătată cu sânge, şi Jensen se uita la el cu un ochi critic. Celălalt înţelese greşit această privire şi se grăbi să-i spună:

— O, nimic serios. Doar un amărât care... E mort acum. Am ajuns prea târziu.

Jensen dădu din cap.

Pleoapele doctorului erau umflate şi roşii, cu genele pline de urdori.

Se uită gânditor la Jensen şi îi zise:

— E adevărat ce-am auzit, că niciodată n-ai eşuat în cercetarea unui caz?

— Adevărat, răspunse Jensen. Niciodată.

7

Pe masa din biroul său se găseau revistele şi magazinele pe care le ceruse. Erau o sută patruzeci şi patru, aranjate în patru topuri, a câte treizeci şi şase de bucăţi fiecare.

Jensen luă o porţie de bicarbonat şi-şi dădu drumul la curea. Apoi se aşeză la masa de lucru şi începu să citească.

Revistele şi magazinele se deosebeau prea puţin prin înfăţişare, format sau număr de pagini. Unele erau însă tipărite pe hârtie lucioasă, altele nu. Comparându-le, ajunse la concluzia că acesta era singurul element care determina preţul.

Toate aveau pe copertă fotografii în culori, reprezentând portretele unor cowboy eroi, supermeni, membri ai familiei regale, cântăreţi de muzică uşoară, vedete ale televiziunii, oameni politici binecunoscuţi, copii şi animale. Copiii şi animalele apăreau de multe ori în cadrul aceleiaşi imagini, în diferite combinaţii, ca, de exemplu, fetiţe cu pisoi, băieţaşi blonzi cu căţeluşi micuţi, băieţaşi mici cu câini foarte mari şi fete tinere cu pisicuţe foarte mici. Persoanele de pe coperte erau frumoase, cu ochii albaştri şi feţe prietenoase. La fel şi copiii, ba chiar şi animalele. Când scoase lupa şi se uită cu atenţie, observă că feţele prezentau pete ciudate, ca şi cum ceva ar fi fost îndepărtat de pe fotografie, poate o aluniţă, un por sau vreo vânătaie.

Jensen citi revistele ca pe nişte rapoarte, repede

dar minuţios şi fără să sară peste nimic, în afară de lucrurile pe care le mai întâlnise. După o oră sau ceva mai mult, începu să observe că astfel de salturi începeau să apară din ce în ce mai des.

La douăsprezece şi jumătate termină şaptezeci şi două de reviste, exact jumătate din numărul lor. Coborî în camera ofiţerului de serviciu, schimbă câteva cuvinte cu poliţistul de la telefon şi luă o cană de ceai la bufet. Cu toate uşile din oţel şi pereţii groşi din cărămidă, pătrundeau până acolo ţipetele sălbatice şi urletele înspăimântate de la subsol. În clipa când voi să se întoarcă în camera sa, observă că poliţistul în uniformă verde citea unul din magazinele pe care le studiase el mai înainte. Alte trei erau aruncate pe un raft, sub tejghea.

Nu-i trebui acum decât o treime de timp ca să treacă prin cea de a doua jumătate. Era ora trei fără douăzeci când întoarse ultima pagină lucioasă şi se uită la ultimul obraz prietenos.

Îşi trecu uşor vârfurile degetelor peste obraji şi studie dacă pielea este obosită şi vlăguită sub barba nerasă. Nu prea îi era somn şi durerea continua să-l chinuie suficient ca să nu mai simtă că îi este şi foame.

Se ghemui puţin, îşi propti cotul stâng de braţul fotoliului şi îşi sprijini obrazul pe palma mâinii, în timp ce privirile îi rămăseseră pironite pe reviste.

Nu dăduse de nimic care să-l intereseze şi, în acelaşi timp, nu întâlnise nimic antipatic, neplăcut sau respingător. Nimic nu-l făcuse să se simtă bine dispus, necăjit, surprins sau supărat. Avusese acces la o cantitate considerabilă de informaţii, în special în domeniul automobilelor sau a vieţii personalităţilor marcante, dar dintre aceste informaţii niciuna n-avea

puterea necesară ca să influenţeze comportarea sau felul de a gândi al cuiva. Din când în când, apărea şi un articol cu nuanţă critică, dar aceasta era îndreptată numai asupra unor psihopaţi necunoscuţi din istorie; în cazuri excepţionale din ţări foarte depărtate, dar totdeauna într-o formă vagă şi pe un ton foarte politicos.

Se dezbăteau o serie de probleme, de obicei anumite programe de televiziune în care cineva pronunţase un cuvânt nepoliticos sau se prezentase nebărbierit ori nepieptănat. Chestiunile erau tratate de numeroase magazine pe un ton conciliator şi cu multă înţelegere, care arăta clar că toate părţile aveau dreptate. Asemenea concluzii erau aproape evidente.

O mare parte din conţinut era formată din povestiri cu ilustraţii extrem de realiste. Ca şi reportajele, acestea prezentau diverse persoane ce s-au bucurat de succese în afaceri sau în viaţa sentimentală. Forma lor nu era totdeauna aceeaşi, dar pe cât putea să-şi dea seama, ele nu se deosebeau prea mult, indiferent dacă apăruseră în magazine pe hârtie lucioasă sau în nişte simple benzi desenate.

Nu-i scăpă din vedere că magazinele erau adresate diverselor clase sociale, dar conţinutul era totdeauna aproape acelaşi, aceiaşi oameni erau elogiaţi, nuvelele erau de acelaşi gen încât, cu toate deosebirile de stil, impresia generală era că toate fuseseră scrise de un singur autor. Bineînţeles, impresia era absurdă.

La fel de absurdă era şi ideea că cineva s-ar putea simţi ofensat sau deranjat de cele publicate în aceste magazine. Autorii deseori pătrundeau adânc în viaţa unor personalităţi, dar niciodată nu puneau la îndoială

calităţile morale şi sufleteşti ale acestora: o serie de oameni care obţinuseră succese în viaţă nu erau menţionaţi de loc sau mai puţin ca alţii, dar era cu totul îndoielnic, mai bine zis puţin probabil să fi existat vreo intenţie.

Jensen scoase cartea de vizită din buzunarul de la piept şi scrise cu atenţie: 144 magazine. Nicio dovadă.

Mergând spre casă, constată că i s-a făcut foame şi se opri la un bufet automat. Luă două sandvişuri ambalate într-o pungă de plastic şi le mâncă la volan.

Chiar înainte de a ajunge acasă, începu să simtă o durere pătrunzătoare în partea dreaptă a diafragmei.

Se dezbrăcă pe întuneric şi luă sticla şi un pahar. Dădu la o parte plapuma şi cearşaful, şi se aşeză pe pat.

8

— Vreau să mi se raporteze în fiecare dimineaţă, înainte de ora nouă. În scris. Tot ce poate fi considerat ca important.

Şeful secţiei de la Patrula Civilă dădu afirmativ din cap şi ieşi.

Era miercuri, orele nouă şi două minute. Jensen se duse la fereastră şi se uită în jos, la oamenii în salopete, ocupaţi cu furtunurile şi găleţile lor cu dezinfectant.

Se întoarse la masa de lucru, se aşeză şi citi rapoartele. Două dintre ele erau foarte scurte.

Omul de la oficiul poştal:

„Scrisoarea a fost expediată din partea de vest a oraşului, cel mai devreme duminică la nouă seara, cel mai târziu luni la zece dimineaţa.”

Laboratorul:

„Analiza hârtiei. Hârtie albă de calitate superioară. Provenienţa în continuare necunoscută. Tipul cleiului: lipici obişnuit de birou, peliculă de film dizolvată în acetonă. Fabricaţie: nedefinită.”

Psihologul:

„Se poate presupune că persoana care a compus scrisoarea sau are un caracter foarte rigid, sau este o natură depresivă, cu înclinaţii de refulare. În niciun caz nu poate fi vorba de un om cu personalitate flexibilă. Oricum, se poate afirma că este un om conştiincios, frizând pedanteria sau perfecţiunea şi, în afară de aceasta, obişnuită să se exprime clar, verbal,

sau în scris, mai curând în scris – şi aceasta de multă vreme. S-a acordat o atenţie deosebită la construirea scrisorii, atât din punct de vedere tehnic, cât şi din punctul de vedere al conţinutului, de exemplu alegerea literelor (toate literele au aceeaşi mărime) şi chiar aranjamentul lor uniform. Acest fapt înseamnă rigiditate, refuzul oricăror compromisuri, fenomen pe care îl întâlnim adesea. Anumite detalii în alegerea cuvintelor indică faptul că autorul este un bărbat, probabil trecut de prima tinereţe, ce prezintă anumite date că ar trăi singur. Niciunul din aceste puncte de vedere nu este pe deplin fundamentat, dar poate să prezinte începutul unei urme.”

Raportul era bătut la maşină, destul de dezordonat, cu multe greşeli şi ştersături.

Jensen luă perforatorul, perforă cu grijă cele trei foi şi le aşeză într-un dosar verde pe care-l puse în partea stângă a mesei.

Apoi se ridică, îşi puse haina şi pălăria, după care părăsi camera.

Vremea continua să fie frumoasă. Soarele strălucea puternic şi aprins, dar nu prea încălzea, cerul avea o nuanţă albastră-palidă ca oglinda de gheaţă şi, cu tot mirosul de benzină, aerul părea limpede şi curat. Oamenii, care-şi părăsiseră provizoriu automobilele, puteau fi văzuţi circulând pe trotuare. Ca de obicei, erau bine îmbrăcaţi şi semănau unul cu altul. Se mişcau grăbiţi şi febrili, ca şi cum ar fi dorit să ajungă cât mai repede înapoi în maşinile lor. Din momentul în care se reaşezau la volan, simţul de integritate personală era sensibil amplificat. Întrucât şi vehiculele difereau între ele ca mărime, formă, culoare şi putere, dădeau proprietarilor respectivi un sentiment de identitate. În afară de aceasta,

produceau un fel de diviziune de grupe; cei cu automobile asemănătoare, în mod inconştient se considerau că aparţin unei categorii de egali mult mai evidentă decât societatea egalitară, luată în ansamblul ei.

Jensen citise aceste lucruri într-un raport al Ministerului Problemelor Sociale. Fusese întocmit de mai mulţi psihologi, salariaţi ai acestui minister, şi avusese o circulaţie restrânsă – numai în rândul ofiţerilor superiori de poliţie. După aceea, a fost considerat drept document strict secret.

Când ajunse în partea de sud a pieţei, chiar în faţa monumentului muncitorilor, observă în oglinda retrovizoare o maşină a poliţiei identică cu cea în care se afla. Se gândi că trebuie să fie ocupată de vreun inspector-şef de la una dintre diviziile vecine, probabil Divizia 15 sau 17.

În timp ce se îndrepta spre clădire, ascultă distrat mesajele transmise pe unde scurte, care la intervale dese erau expediate de la sediul central la maşinile de patrulare sau unor posturi fixe. Ştia că reporterii de la rubrica judiciară a ziarelor au permisiunea să asculte aceste mesaje transmise prin radio, dar, cu excepţia accidentelor de circulaţie, nu se întâmpla niciodată ceva senzaţional sau neobişnuit.

Conduse spre spaţiul de parcare şi îşi gară maşina între cele două automobile mari, negre, şi cel alb al Directorului-general.

Un paznic în uniformă albă şi cu o şapca roşie cu cozoroc veni imediat spre el. Jensen îi arătă insigna şi porni spre clădire.

Ascensorul rapid se opri automat la etajul optsprezece, dar nu fu primit imediat, ci numai după aproape douăzeci de minute. Îşi pierdu timpul

studiind cele două machete de vapoare care purtau numele Primului Ministru şi al Maiestăţii-Sale Regelui.

Fu introdus de o secretară îmbrăcată în verde, cu o privire lipsită de expresie. Camera era identică cu cea pe care o vizitase cu două zile în urmă, cu excepţia faptului că trofeele din vitrina de sticlă erau ceva mai mici şi priveliştea care se vedea pe fereastră era cu totul alta!

Directorul-general se întrerupse o clipă din lustruitul unghiilor şi îl invită să ia loc

— Aţi rezolvat problema?

— Din păcate, nu.

— Dacă aveţi nevoie de sprijin sau doriţi vreo informaţie, am primit dispoziţii să vă acord orice asistenţă. Deci, vă stau la dispoziţie.

Jensen dădu din cap.

— Dar trebuie să vă previn că sunt foarte ocupat.

Jensen se uită la trofee şi-l întrebă:

— Aţi practicat sportul?

— Îmi place viaţa în aer liber. Fac şi acum sport: yachting, pescuit, tir cu arcul, golf... Desigur, nu sunt la fel de bun ca...

Se opri timid şi făcu un gest vag spre uşă. Câteva secunde mai târziu colţurile gurii erau îndreptate din nou în jos. Se uită la ceas, un cronometru elegant şi mare, cu brăţară din inele de aur.

— Cum pot să vă fiu de ajutor?

Jensen îşi pregătise mai de mult întrebările pe care urma să le pună acum.

— S-a petrecut oare ceva care poate să prezinte o explicaţie pentru expresia folosită în scrisoare – omorul comis de voi?

— Bineînţeles, nu.

— Puteţi eventual să faceţi o legătură între această

expresie şi vreo persoană sau un fapt?

— Nu, după cum v-am mai spus. Este o idee de om nebun. Un nebun – asta-i singura explicaţie plauzibila.

— Aţi avut vreun caz de deces?

— În ultima vreme, nu. Dar în legătură cu această latură a problemei vă recomand să staţi de vorbă cu directorul personalului. Eu sunt de fapt redactor, răspunzător de conţinutul publicaţiilor noastre şi de producţia lor editorială. Şi...

— Da?

— În orice caz, vă aflaţi pe o urmă greşită. Nu vedeţi cât de absurdă este o astfel de ipoteză?

— Ce ipoteză?

Omul cu cravata de mătase se uită nesigur la vizitatorul lui.

— Îngăduiţi-mi o ultimă întrebare, spuse Jensen. Dacă presupunem că scopul scrisorii era să producă o atmosferă neplăcută celor doi conducători ai editurii, din ce categorie credeţi că face parte vinovatul?

— Aceasta urmează să fie stabilit de poliţie. Personal, mi-am format o anumită idee. Din categoria bolnavilor mintali.

— Există poate o persoană sau vreun grup anume care poate fi considerat că doreşte să lezeze editura sau pe conducătorii ei?

— Cunoaşteţi publicaţiile noastre?

— Le-am citit.

— Atunci ar trebui să ştiţi că întreaga noastră politică editorială are drept scop înlăturarea violenţei, relelor intenţii şi a luptelor de opinii. Publicaţiile noastre creează un climat sănătos şi de bună dispoziţie. Cel din urmă lucru pe care l-ar dori ar fi complicarea existenţei şi crearea unor emotivităţi în rândul cititorilor noştri.

Directorul se opri o clipă, apoi spuse, în chip de concluzie:

— Editura nu are duşmani. Nici conducătorii ei n-au. Ideea este absurdă.

Jensen şedea ţeapăn şi nemişcat în fotoliul pentru vizitatori. Faţa sa era complet lipsită de expresivitate.

— Este posibil să fiu obligat să fac anumite cercetări în această clădire.

— În acest caz, trebuie să fiţi de o discreţie absoluta, spuse de îndată Directorul-general. Numai Patronul, vărul lui şi cu mine cunoaştem rostul vizitelor dumneavoastră. Desigur, vom face tot ce ne va sta în putere ca să vă ajutăm, dar mă puneţi în situaţia de a vă atrage atenţia că în niciun caz nu trebuie să se afle că poliţia se ocupă de editură; mai ales salariaţilor acest lucru trebuie să le rămână complet necunoscut.

— Cercetările necesită totuşi un anumit grad de libertate în mişcări.

Omul rămase puţin pe gânduri. După o scurtă pauză, răspunse:

— Pot să vă dau o cheie universală pentru toate uşile şi o legitimaţie specială care să vă asigure accesul în diferite sectoare de activitate.

— Bine.

— Aceasta... ca să spunem aşa, ar justifica prezenţa dumneavoastră.

Directorul-general ciocăni nervos marginea biroului cu vârful degetelor. Apoi zâmbi, amabil şi conspirativ, şi spuse:

— Am să întocmesc chiar eu legitimaţia. Poate că-i mai bine aşa.

Parcă din nebăgare de seamă, apăsă pe un buton în spatele interfonului şi un suport cu o maşină de

scris apăru din partea laterală a biroului. Maşina de scris avea o formă aerodinamică, iar piesele sale cromate, nichelate sau lăcuite străluceau atât de puternic încât păreau că nu fuseseră vreodată folosite.

Directorul general trase un sertar şi scoase un mic formular din carton albastru. Apoi se roti pe scaunul lui turnant, îşi sumecă uşor mânecile hainei şi introduse cu grijă formularul în maşina de scris. Potrivi maşina, îşi frecă gânditor nasul cu arătătorul, apăsă pe câteva clape, îşi ridică ochelarii pe frunte şi-şi aţinti privirile asupra textului pe care-l scrisese, apoi scoase formularul din maşină, îl mototoli, îl aruncă în coşul de hârtie şi luă altul din sertar.

Îl fixă în maşină şi reîncepu să scrie, dar mai rar. După fiecare lovitură pe clape, îşi ridica ochelarii pe frunte şi verifica ceea ce scrisese.

Când scoase din maşină mica fişă de carton, zâmbetul lui nu mai era de loc amabil.

Mai luă o fişă din sertar. Rândul următor luă cinci deodată.

Jensen continuă să şadă. Ţeapăn şi nemişcat şi se părea că se uită drept înainte, la vitrina cu trofee şi cu drapelul în miniatură.

După ce mototoli al şaptelea formular, directorul renunţă să mai zâmbească. Îşi descheie nasturele de la guler şi îşi desfăcu cravata, scoase din buzunarul de la piept un stilou negru cu monogramă de argint şi începu să scrie ceva pe o coală de hârtie cu un antet aşezat discret în partea de sus.

Jensen nu spuse nimic şi privirea lui nu-şi schimbă direcţia.

O picătură de sudoare se rostogoli pe nasul directorului şi căzu pe foaia de hârtie.

Omul avu o tresărire şi se apucă să scrie cu mişcări sacadate. Apoi mototoli furios foaia de hârtie şi o aruncă sub masă. Nu nimeri coşul şi ghemotocul ajunse lângă picioarele lui Jensen.

Directorul-general se ridică şi se îndreptă spre una dintre ferestre, o deschise şi rămase acolo privind afară, cu spatele spre musafirul său.

Jensen se uită la ghemotocul de hârtie, îl ridică şi îl vârî în buzunar.

Directorul-general închise fereastra, se întoarse şi păşi zâmbitor spre el. Îşi încheie nasturele de la guler, îşi aranjă cravata şi făcu să dispară maşina de scris. Apăsă pe butonul interfonului şi zise:

— Completaţi o legitimaţie provizorie pe numele Jensen, care să-i asigure intrarea liberă în clădire. Face parte din serviciul de control. Valabilă până duminică. Aduceţi-mi o cheie universală.

Vocea sa era aspră şi rece, dar zâmbetul îi rămase neschimbat.

Exact după nouăzeci de secunde, secretara în verde îi aduse documentul şi cheia. Pe faţa directorului apăru o umbră, aruncă o privire critică pe legitimaţie şi spuse, ridicând puţin din umeri:

— Bine... În ordine.

Ochii secretarei clipiră.

— Am spus că-i în ordine, spuse brusc Directorul-general. Poţi pleca.

Semnă şi întinse vizitatorului său legitimaţia împreună cu cheia, spunându-i:

— Cheia deschide toate uşile de la serviciile care vă interesează. Bineînţeles, nu se potriveşte la birourile personalului de conducere şi, desigur, nici la uşa din această cameră.

— Vă mulţumesc.

— Mai aveţi vreo întrebare? Dacă nu...

Se uită cu regret la ceas.

— Doar o chestiune minoră, spuse Jensen. Ce este Departamentul special?

— Un grup de proiectanţi care elaborează planurile, pentru noile reviste şi magazine.

Jensen dădu din cap, puse legitimaţia şi cheia în buzunarul de la piept şi părăsi camera.

Înainte de a porni maşina, scoase din buzunar hârtia mototolită, o netezi cu grijă şi o pipăi uşor cu vârful degetelor. Părea să fie de o calitate foarte bună şi avea o formă neobişnuită.

Scrisul Directorului-general era la fel de neregulat şi de dezordonat ca al unui copil, dar citeţ. Jensen citi:

Purtătorul acestei legitimaţii Dl. N. Jensen aparţine serviciului de control şi are drept să viziteze toate serviciile cu excepţia...

El este membru cu drepturi depline al controlului intern al editurii.

D-lui Jensen, posesorul acestei legitimaţii, i se acordă prin prezenta dreptul de acces în editură. N. Jensen face parte din control şi posedă împuterniciri speciale.

Inspectorul-şef Inspectorul
Dl. Jensen DRACUL SĂ-L IA

Împături cu grijă foaia de hârtie şi o puse în compartimentul pentru mănuşi, deasupra revolverului. Apoi îşi lipi fruntea de geamul maşinii şi se uită la clădire, cu ochi liniştiţi şi lipsiţi de expresie.

Stomacul său începu să clocotească. Îi era foame, dar ştia că, de îndată ce va mânca ceva, durerile se

vor face din nou simţite.

Jensen porni motorul şi se uită la ceas.

Era douăsprezece şi jumătate, miercuri.

9

— Nu, spuse expertul de la laborator, calitatea hârtiei nu-i aceeaşi. Nici forma nu-i aceeaşi. Dar...

— Dar?

— Diferenţa de calitate este foarte mică. Structura este asemănătoare. Oricum, cu totul neobişnuită.

— Şi?

— Este foarte posibil ca ambele hârtii să provină din aceeaşi fabrică.

— A, da.

— Acum verificăm asta. Oricum, e o ipoteză.

Expertul păru că ezită. După câteva secunde, continuă:

— Omul care a scris cele câteva rânduri pe acest petic de hârtie are vreo legătură cu cazul?

— De ce vă interesează?

— Un om de la Institutul de Psihiatrie Criminală, care trecea pe-aici, a aruncat o privire asupra hârtiei. A ajuns la concluzia că cel care a scris textul suferă de lapsusuri şi greutăţi în exprimare. Este foarte sigur în ceea ce spune.

— Cine i-a dat psihiatrului posibilitatea să vadă materialul?

— Eu. Îl cunosc foarte bine. A trecut cu totul întâmplător pe-aici.

— Sunt obligat să înaintez un raport pentru neglijenţa în serviciu pe care ai comis-o.

Jensen puse jos receptorul.

— Foarte clar, îşi spuse sie însuşi. Cu totul

neobişnuită, murmură apoi.

Se duse la spălător, umplu o cană mare cu apă, îşi turnă trei linguriţe de bicarbonat, îl amestecă cu stiloul şi bău.

Scoase din buzunar cheia. Era plată, lungă, cu dantură complicată şi de o formă ciudată. Cântări cheia în palmă şi se uită la ceas.

Era trei şi douăzeci. Tot miercuri.

10

Din vestibul, Jensen o luă spre stânga, apoi se sui în ascensorul de serviciu care cobora la subsol[3]. Construcţia din rame metalice a cabinei scârţâia prelung la coborâre. Şi el observa cu atenţie tot ce se putea vedea la nivelul etajelor prin care trecea. Mai întâi văzu o sală vastă unde electrocarele se mişcau prin treceri înguste între pachetele de magazine noi, apoi oameni în salopete, cu teancuri uriaşe aşezate pe cărucioare şi după aceea zgomotul asurzitor din sala rotativelor. La etajul următor văzu o sală de duşuri, spălătoare, vestiare cu bănci şi şiruri de dulapuri metalice vopsite în verde. Pe bănci şedeau oameni care probabil se aflau în pauză sau îşi terminaseră schimbul. Cei mai mulţi răsfoiau apatic magazinele colorate, care păreau că tocmai ieşiseră de sub teascuri. Călătoria sa ajunse apoi la capăt şi ieşi din ascensor pătrunzând în depozitul de hârtii. Acolo domnea o linişte profundă, tulburată doar de zgomotele acumulate în imensa clădire de deasupra, ce pătrundeau până aici ca un muget pulsatoriu. Un timp rătăci fără un scop precis printre şirurile de baloturi şi suluri uriaşe de hârtie. Singura persoană ce o văzu fu un om scund şi palid, într-o salopetă albă,

[3] Este vorba de tipul de ascensor „pater noster”, format din cabine transportate în plan vertical de un sistem de bandă rulantă. Au viteză mică, aşa că intrarea şi ieşirea din cabină se face din mers.

care se uită înspăimântat la dânsul şi strivi între degete ţigara ce o ţinea.

Jensen părăsi depozitul de hârtie şi porni în sus. Când ajunse la nivelul străzii, fu însoţit de un om de vârstă mijlocie, îmbrăcat într-un costum cenuşiu. Omul intrase în aceeaşi cabină şi călători cu Jensen până la etajul zece, unde trebuiau să schimbe ascensorul. Nu scoase niciun cuvânt şi nici nu aruncă vreo privire spre tovarăşul său de drum. În liftul de serviciu de la etajul zece, Jensen descoperi că omul în haine cenuşii intrase în cabina următoare.

La etajul douăzeci, trecu în cel de-al treilea ascensor de serviciu, şi după patru minute ajunse în vârf.

Constată că se afla într-un coridor îngust, fără nicio fereastră, cu ciment pe jos, fără vreun covor. Făcea un unghi drept în jurul sistemului central format din ascensoare şi scări, şi în lungul părţii sale exterioare, din loc în loc erau uşi vopsite în alb. În partea stângă a fiecărei uşi era o mică etichetă pe care erau scrise unul, două, trei sau patru nume. Lumina din coridor, de o nuanţă alb-albăstruie, era dată de tuburi fluorescente montate în tavan.

După citirea etichetelor, ajunse la concluzia că se află în departamentul care se ocupă cu editarea povestirilor în benzi desenate. Coborî pe scări cinci etaje şi constată că se află în acelaşi departament. Pe coridor era lume puţină, dar de dincolo de uşi străbătea zgomot de voci şi de maşini de scris. La fiecare etaj era câte un panou pe care erau afişate, în majoritatea cazurilor, circulare adresate salariaţilor de către directorii executivi. Erau de asemenea ceasuri de pontaj, ceasuri de control pentru paznicii de noapte şi, montat în tavan, un sistem de stropire

cu apă pentru stingerea automată a unor eventuale incendii.

La etajul douăzeci şi patru, erau patru servicii diferite. Recunoscu denumirile revistelor şi îşi reaminti că au o formă de prezentare simplă, conţinând mai ales povestiri pline de ilustraţii colorate.

Jensen coborî fără grabă. La fiecare etaj străbătea cele patru coridoare, două mai lungi şi două mai scurte, care formau un dreptunghi. Şi aici uşile erau vopsite în alb iar pereţii complet goi. Cu excepţia numelor de pe etichete, cele şapte etaje de sus erau identice. Totul era foarte bine îngrijit; nu se vedea nici urmă de neglijenţă, iar curăţenia părea ireproşabilă. În spatele uşilor se puteau auzi voci, telefoane sunând şi, din când în când, răpăitul maşinilor de scris.

Se opri în dreptul unui panou şi citi:

Nu vă exprimaţi dispreţuitor faţă de Editură sau de publicaţiile sale

Este interzis să se fixeze fotografii sau articole de orice fel pe partea exterioară a uşilor!

Totdeauna comportaţi-vă ca un ambasador al Editurii. Şi în timpul vostru liber! Amintiţi-vă că Editura lucrează aşa cum trebuie: în mod demn, distins şi cu răspundere! Respingeţi orice critică nejustificată. „Evadarea din realitate” şi „ipocrizie” nu sunt decât nişte denumiri ale poeziei şi imaginaţiei!

Totdeauna să fiţi conştienţi că reprezentaţi Editura şi revista dvs. – chiar şi în timpul liber!

Reportajul „adevărat” nu este totdeauna cel mai bun... „Adevărul” este un produs care trebuie manipulat cu o atenţie deosebită. În ziaristica

modernă nu puteţi fi siguri că toată lumea va tolera adevărul aşa cum îl toleraţi dvs.! Sarcina dvs. este să-i distraţi pe cititori, să-i invitaţi să viseze. Sarcina dvs. nu este să-i scandalizaţi, să-i şocaţi sau să-i tulburaţi, nici să-i „deşteptaţi" ori să-i educaţi.

Mai erau numeroase alte afişe de acelaşi gen. Majoritatea lor erau semnate de directorii executivi ai societăţii ori de cei din administraţia clădirii şi doar câteva personal de către Editor. Jensen le citi pe toate, apoi coborî mai departe.

Revistele şi magazinele cele mai elegante şi mai mari erau produse, fără îndoială, în partea de jos a clădirii. Aranjamentul interior era deosebit aici: pe coridoare văzu covoraşe de culori deschise, scaune din ţevi nichelate şi scrumiere cromate strălucitor. Pe măsură ce se apropia de etajul optsprezece, eleganţa glacială se impunea tot mai mult, după care începea din nou să se estompeze. Direcţia ocupa patru etaje, iar dedesubtul lor se aflau birourile administraţiei, secţiile de publicitate şi difuzare, şi multe altele. Coridoarele deveniră din nou lipsite de orice ornament şi ţăcănitul maşinilor de scris tot mai intens. Lumina era albă, rece şi bătătoare la ochi.

Jensen străbătu etaj după etaj. Când ajunse la spaţiosul hol de intrare, arătătoarele ceasului arătau ora cinci. La coborâre folosise tot timpul scara şi simţea o oboseală uşoară în muşchii picioarelor.

După vreo două minute coborî scările şi omul în haine cenuşii. Jensen nu-l mai văzuse din momentul când se despărţise de el la etajul zece, cu o oră în urmă. Omul dispăru în cabina portarului de lângă intrarea principală. Se putea vedea că stă de vorbă cu omul în uniformă din spatele peretelui din sticlă, apoi

îşi şterse transpiraţia de pe frunte şi aruncă o privire grăbită şi distrată prin sală.

Ceasul din holul cel mare bătu ora cinci – şi exact un minut mai târziu, uşile automate ale uneia dintre ascensoarele rapide se deschiseră lăsând să iasă prima lor încărcătură.

Torentul de oameni continuă să se scurgă circa o jumătate de oră, înainte ca să înceapă să se subţieze. Jensen rămase în picioare, cu mâinile la spate, legănându-se uşor înainte şi înapoi pe vârful picioarelor, uitându-se la oamenii grăbiţi. În spatele uşilor turnante, ei se împrăştiau şi dispăreau spre maşinile lor, obosiţi şi resemnaţi.

La şase fără un sfert, holul era din nou gol. Ascensoarele se opriseră. Personalul de serviciu, în uniforme albe, închise uşile de la intrare şi plecă. Numai omul în haine cenuşii rămase în spatele peretelui de sticlă. Afară se lăsase întunericul.

Jensen intră într-unul dintre ascensoarele căptuşite cu aluminiu şi apăsă pe butonul cel mai de sus. În dreptul etajului optsprezece liftul se opri brusc, uşile se deschiseră şi se închiseră, apoi porni mai departe.

Coridoarele din sectorul povestirilor pe benzi desenate continuau să fie luminate la fel de puternic ca şi mai înainte, dar nu se mai auzea gălăgia din spatele uşilor. Rămase nemişcat şi ascultă. După vreo treizeci de secunde, auzi cum se opreşte un ascensor, undeva prin apropiere, probabil la etajul imediat inferior. Mai aşteptă puţin, dar n-auzi zgomot de paşi. Nu putea să audă nimic, totuşi liniştea nu era deplină. Doar când se aplecă într-o parte şi-şi lipi urechea de perete, putu să-şi dea seama că este ritmul pulsatoriu din camera de maşini, aflată la o distanţă considerabilă. După ce ascultă o bucată de vreme,

sunetul deveni mai palpabil, parcă rugător şi chinuitor, ca o durere neidentificată.

Se îndreptă şi păşi în lungul coridorului. Tot timpul era conştient de existenţa acestui ritm. În locul unde se terminau scările, erau două uşi albe din oţel, una ceva mai mare decât cealaltă. Niciuna nu avea clanţă. Scoase cheia cu capătul ei de formă ciudată şi încercă mai întâi să deschidă uşa mai mică, dar cheia nu se potrivea. Cealaltă se deschise dintr-o dată şi văzu o scară îngustă, cu trepte de ciment, luminată slab de nişte becuri electrice mici.

Jensen urcă scara, deschise o altă uşă şi ieşi pe acoperiş.

Era întuneric beznă, iar vântul serii bătea în rafale reci. În jurul acoperişului plat era un parapet, înalt cam de un metru. Jos, departe, se întindea oraşul cu milioane şi milioane de puncte de lumină albă şi rece. În mijlocul acoperişului se înălţau vreo zece coşuri scurte. Din două dintre ele ieşeau vălătuci de fum; cu toate răbufnirile vântului, simţea atmosfera acră, grea şi sufocantă.

Deschise uşa de la capătul scărilor şi i se păru că aude cum cineva închide uşa de jos; dar când ajunse acolo, etajul treizeci părea tăcut şi pustiu. Încercă din nou cheia în broasca uşii celei mici, dar nici de data aceasta nu reuşi s-o deschidă. Îşi zise că ducea spre vreo instalaţie tehnică, poate la mecanismul de ascensor sau la vreun tablou electric.

Străbătu încă o dată coridorul în formă de dreptunghi, în cea mai mare linişte posibilă, călcând atent cu pantofii săi cu talpă de cauciuc. Când ajunse pe latura scurtă, mai depărtată, ascultă din nou şi i se păru că aude iar zgomot de paşi, undeva prin apropiere. Zgomotul dispăru de îndată, putea să fie

doar un ecou.

Scoase din nou cheia universală, deschise o uşă şi intră într-unul din birourile editurii. Era ceva mai mare decât o celulă din subsolul Diviziei Şaisprezece; pereţii de ciment erau goi şi albi, la fel şi tavanul, iar pardoseala de un cenuşiu deschis. Mobilierul era format din trei mese albe, care ocupau întreg spaţiul disponibil, iar pe pervazul ferestrei stătea un telefon cromat, pentru convorbiri interne. Pe mese erau aranjate, într-o ordine perfectă, hârtii, desene, rigle şi pensule.

Jensen trecu în spatele unui birou şi se uită la un desen colorat, împărţit în patru pătrate, care era, evident, o scenă dintr-o povestire în desene. Pe marginea desenului era prinsă o pagină dactilografiată, purtând titlul „Manuscris original din departamentul autorului”.

Primul pătrat reprezenta o scenă într-un restaurant. O blondă cu un piept enorm, purtând o rochie cu un decolteu adânc decupat, şedea la masă în faţa unui bărbat ce purta o mască albastră care-i ascundea ochii şi o haină strânsă pe corp cu un cordon lat din piele. Pe pieptul său era un craniu. În spate se putea vedea o orchestră de dans şi lume în ţinută de seară, iar pe masă o sticlă de şampanie şi două cupe. În faza următoare apărea numai bărbatul cu costumul cel straniu, cu un fel de nimb în jurul capului, având mâna dreaptă înfiptă în ceva ce semăna cu un primus. Pătratul următor reprezenta din nou restaurantul; acum bărbatul cu haina strâmtă plutea undeva în aer, deasupra mesei, în timp ce blonda se uita la el cu o faţă lipsită de expresie. Ultima ilustraţie îl arăta pe acelaşi erou, plutind mai departe în aer pe fundalul unui cer înstelat. Dintr-un

inel de pe arătătorul drept se desfăcea o mână uriaşă pe un braţ prelung. Mâna ţinea o portocală.

Pe desene erau pete acoperite cu vopsea albă, unele în lungul marginii superioare, altele formând ovaluri ce se prelungeau cu nişte cozi tocmai până la dantura surâzătoare a personajelor. Petele erau completate cu texte scurte, uşor de citit, deşi incomplete:

În seara aceea Pantera Albastră se întâlni cu blonda Beatrice în cel mai elegant restaurant din New-York. „Cred... totul e aşa de straniu... cred că... te iubesc."

„Ce? Am crezut că luna s-a mişcat." Pantera Albastră se târî afară şi-şi încărcă inelul său atotputernic.

„Iartă-mă, dar trebuie să te las pentru o clipă. Ceva nu-i în ordine cu luna."

Şi iarăşi Pantera Albastră părăsi femeia pe care o iubea, pentru a salva omenirea de distrugere. Era infernalul Krysmopompas, care...

Recunoscu eroii unuia dintre magazinele pe care le răsfoise în ajun.

Prins de perete, deasupra mesei, era un mic afiş. Citi:

În decursul ultimului trimestru, producţia noastră a crescut cu 26%. Editura răspunde unei necesităţi vitale şi are un rol important. Capul de pod a fost cucerit. Acum luptăm pentru victoria finală.

Jensen aruncă o ultimă privire asupra desenelor, stinse lumina şi închise uşa în urma sa.

Coborî mai multe etaje şi ajunse în birourile unuia dintre cele mai importante magazine. Auzea acum distinct şi cu regularitate paşii care-l urmăreau pretutindeni. Cu acest lucru era deplin lămurit şi nu mai era nevoie să-şi bată capul.

Deschise două uşi şi intră în celula din beton, asemănătoare cu cea pe care o vizitase la etajul treizeci. Pe mese se vedeau fotografii de capete încoronate, idoli, copii, câini şi pisici, precum şi o mulţime de articole ce fuseseră traduse sau redactate din nou. Unele prezentau corecturi făcute cu roşu.

Îşi aruncă ochii peste ele şi constată că rândurile care fuseseră şterse erau, aproape fără excepţie, observaţii critice de o modestie neobişnuită şi aprecieri pline de timiditate. Articolele se refereau la vedetele din străinătate.

Camera redactorului era mai mare ca restul încăperilor. Pe jos era aşternut un covor cafeniu deschis, iar mobila din ţevi nichelate era tapisată cu alb. Pe birou, în afară de difuzorul interfonului, se găseau două telefoane albe, o mapă subţire, cenuşie şi o fotografie în ramă metalică. Fotografia era chiar a redactorului, un om de vârstă mijlocie, slăbuţ, cu o privire speriată şi o mustaţă tuşinată.

Jensen se aşează la birou. Când îşi drese glasul, auzi rezonanţa camerei, care îi părea rece, străină şi mult mai vastă decât era în realitate. Nu văzu nicăieri cărţi sau reviste, dar pe peretele alb, chiar în faţa mesei la care stătea, era o fotografie mare, în culori. Imaginea fusese luată în timpul nopţii şi reprezenta clădirea la lumina reflectoarelor.

Deschise câteva sertare, dar nu descoperi nimic interesant. Într-unul din ele se afla un plic cafeniu pe care era scris: *Personal.* Conţinea câteva fotografii în

culori şi o notă tipărită: *Este o ofertă exclusivă, la un preţ redus, din partea serviciului internaţional foto al Societăţii, numai pentru şefii de servicii.* Fotografiile reprezentau femei goale, bine făcute, cu sânii mari, trandafirii.

Jensen închise plicul şi-l puse înapoi, în sertar. Nu exista nicio lege împotriva acestui gen de fotografii, dar – după un brusc avânt al interesului, ce se produsese cu câţiva ani în urmă – producţia de fotografii pornografice dispăruse de pe piaţă. În unele locuri, se considera că lipsa de cerere era consecutivă scăderii rapide a natalităţii.

Se uită sub mapa de pe birou şi găsi o adresă internă, semnată de directorul general.

Reportajul despre căsătoria ce a avut loc la Palatul Regal între Principesă şi Preşedintele Organizaţiei Provinciale este de calitate îndoielnică. Mai multe persoane importante, având relaţii strânse cu Editura au fost pomenite doar în treacăt. Aluzia că fratele mirelui a fost în tinereţe un republican înfocat reprezintă o insultă, la fel ca şi ideea „umoristică” în legătură cu posibilitatea ca Preşedintele Organizaţiei Provinciale să ajungă într-o zi pe tronul regal. Pe de altă parte, fiind eu însumi ziarist, îmi displace stilul stângaci al reportajului. Bineînţeles că scrisoarea nr.8 nu trebuie să fie inclusă.

Declaraţia că procentul de sinucideri a scăzut poate să ducă la concluzii greşite în sensul că au avut loc mai înainte excesiv de multe sinucideri în societatea noastră egalitară. Trebuie din nou să vă atrag atenţia că cifra vânzărilor la ziarul Dumneavoastră nu creşte conform cu previziunile Editurii?

Pe baza unei note marginale află că toţi şefii de serviciu au primit copii după această adresă.

Când Jensen ieşi din nou pe coridor, i se păru că aude un zgomot uşor în spatele unei uşi.

Scoase cheia universală, deschise acea uşă şi intră. În cameră era întuneric, dar, în penumbra produsă de razele reflectoarelor din afară, văzu un om ghemuit pe un scaun. Închise uşa în urma sa şi aprinse lumina. Camera era de tipul obişnuit, cu pereţi din ciment şi ferestre metalice. Aerul era închis, cu un miros de băutură, fum de ţigară şi alimente vomate.

Omul de pe scaun părea de vreo cincizeci de ani. Era voinic, mai curând gras, şi purta o haină, cămaşă albă, cravată, ciorapi şi pantofi. Pantalonii erau întinşi pe masă şi era evident că încercase să-i cureţe, iar chiloţii erau agăţaţi de radiator. Bărbia i se sprijinea pe piept, iar faţa îi era roşie. Pe masă stătea un pahar din plastic şi o sticlă goală de lichior, iar la picioarele lui se afla un coş metalic pentru hârtii.

Omul clipi de câteva ori datorită luminii puternice şi îşi holbă ochii injectaţi de sânge.

— Arta de a fi ziarist a murit, spuse. Eu am murit. Totul a murit.

Căută sticla de pe masă.

— Aici zac... în această bucătărie împuţită. Nişte inculţi îmi poruncesc şi mă tratează ca pe un câine. Mie! De ani de zile!

Luă sticla şi dădu pe gât ultimul strop.

— Cea mai împuţită bucătărie din lume. Trei sute cincizeci de mii de porţii de supă de pisică săptămânal. O supă uşoară, garantat fără niciun gust. De ani de zile!

I se clătină tot corpul şi fu obligat să folosească

amândouă mâinile ca să ducă paharul la gură.

— Dar acum s-a terminat, zise.

Luă o scrisoare de pe masă şi o flutură.

— Citeşte, spuse. Ăsta-i finalul.

Jensen luă scrisoarea. Era o notă din partea redactorului:

Reportajul dumneavoastră despre căsătoria de la Palat este lipsit complet de simţul măsurii, prost scris şi plin de inexactităţi. Publicarea scrisorii în nr.8 constituie o neglijenţă scandaloasă. Mă văd nevoit să raportez acestea la forul cel mai înalt.

— Şi asta după ce citise tot reportajul înainte de a-l trimite la tipar. La fel şi blestemata aia de scrisoare. Dar n-am de gând să scot niciun cuvânt. Amărâtul ăsta nu încearcă decât să-şi apere pielea.

Omul se uită la Jensen cu un interes sporit.

— Dar dumneata cine eşti? Vreun director nou? O să-ţi placă la noi, băiete! Sunt aici nişte ţărănoi cocoloşiţi, din cine ştie ce colţ murdar din ţară, şi toţi au ajuns redactori. Şi, desigur, cu toţi bădăranii ăştia cineva trebuie să greşească.

Jensen îţi scoase legitimaţia albastră. Omul de pe scaun nici nu se uită la el. Spuse mai departe:

— Am fost ziarist timp de treizeci de ani. Am urmărit toată decăderea spirituală. Sufocarea intelectuală. Cea mai lentă garotare[4] din lume. Înainte vreme doream ceva. Ce greşeală! Şi acum mai doresc puţin, foarte puţin. Şi asta-i o greşeală. Pot să scriu. Iată greşeala. De aceea mă urăsc. Dar sunt obligaţi să mai ţină pe câte unii ca mine. Până când se va găsi

[4] „Garota” era folosită de Inchiziţie pentru a ucide prin strangulare pe adversarii Bisericii.

vreunul să inventeze o maşină cu pârghii şi butoane, capabilă să le fabrice minciunile lor blestemate: şase pagini pe oră, fără nicio eroare, ştersătură sau idee. Acum sunt beat. Ura, ura, ura!!

Ochii îi erau larg deschişi, iar pupilele mici. Făcu un gest vag, se ghemui din nou şi bombăni:

— De cum mi se usucă pantalonii, o să încerc să mă duc acasă.

Câteva momente, omul rămase tăcut. Respira greoi şi neregulat. Apoi îşi aruncă brusc înainte braţul drept şi strigă:

— Onorat public! Piesa s-a terminat, eroul spânzurat, pentru că specia umană nu se schimbă şi nu dă nimic fără plată. Ştii cine a scris asta?

— Nu, răspunse Inspectorul-şef Jensen.

Stinse lumina şi părăsi camera.

La etajul zece trecu în liftul de serviciu şi coborî la depozitul de hârtie.

Erau aprinse numai luminile de pază, becuri albastre aşezate din loc în loc, ce împrăştiau o lumină pală şi nesigură.

Stătu complet nemişcat şi simţi apăsarea grea a clădirii de deasupra lui. Rotativele stăteau acum nemişcate şi masivitatea întregii clădiri părea că adaugă o nouă trăsătură la tăcerea ce domnea. Nu mai putea auzi sunetele care-l urmăriseră tot timpul.

Se urcă până la nivelul străzii. Holul era pustiu. Rămase aşteptând acolo. Trecură trei minute până când omul în haine cenuşii apăru pe o uşă laterală şi se îndreptă spre cabina portarului.

— Este un om beat în camera două mii o sută patruzeci şi trei, spuse Jensen.

— Situaţia a fost rezolvată, spuse omul în cenuşiu, cu o voce lipsită de orice intonaţie.

Jensen deschise uşa cu cheia şi ieşi afară, în aerul rece.

11

Când se întoarse la sediul Diviziei Şaisprezece, era ora zece fără cinci. Nu găsi nimic interesant în biroul său, aşa că se coborî la celulele de la subsol, unde două tinere erau împinse pe uşă. Aşteptă până când dădură în primire carnetele de identitate, pantofii, pardesiele şi poşetele la ghişeul de control. Una dintre ele îl înjură şi-l scuipă pe poliţistul de serviciu. Poliţistul care o arestase căscă cu poftă, îi suci mâna şi se uită obosit la ceas. Cealaltă fată stătea liniştită, cu capul plecat şi cu mâinile atârnând din umerii pleoştiţi. Îi curgeau lacrimile pe obraji şi bâlbâia ceva în timp ce se smiorcăia. Vorbele erau cele care se auzeau totdeauna în astfel de situaţii – „nu, nu” şi „nu vreau, nu vreau”.

Fetele fură conduse de două femei din serviciul poliţiei, îmbrăcate în ghete din cauciuc şi salopete din material plastic de un verde pal. Curând se auziră plânsetele şi ţipetele obişnuite în momentul examenului medical. Personalul feminin era mai tenace şi mult mai eficient în acest domeniu decât bărbaţii.

Se duse la ghişeul de înregistrare şi citi lista celor aduşi în ultimele două-trei ore. Nimeni nu fusese arestat la editură şi nici nu se primise vreo chemare de acolo.

Jensen nu mâncă nimic în drum spre casă. Nu era tocmai flămând şi nici nu mai putea suporta tulburările din stomacul său. Dar, cu toată căldura din

automobil, avea frisoane ca şi cum ar fi tremurat de frig şi observă că îi vine greu să ţină volanul în mâini.

De îndată ce ajunse acasă se dezbrăcă şi se culcă. După ce stătu culcat în întuneric mai mult de o oră, se sculă şi scoase sticla. Frisoanele dispărură ceva mai târziu, dar când adormi continua totuşi să se simtă răzbit de frig.

Se terminase ziua a treia. Îi mai rămâneau patru.

12

Dimineaţa era limpede şi rece. Un strat subţire de zăpadă proaspătă acoperea scuarurile cu iarbă dintre blocurile cu multe etaje, iar o crustă subţire de gheaţă îmbrăca asfaltul şoselei.

Jensen se sculase devreme şi, cu toată înghesuiala maşinilor şi drumurile lunecoase, ajunse la timp la birou. Gâtul îi era uscat şi, deşi se spălase bine pe dinţi şi îşi clătise gura, simţea pe limbă un gust de mucegai. Trimise să-i aducă de la bufet o sticlă de apă minerală şi începu să se uite prin corespondenţa depusă pe masa sa de lucru. Raportul de la Institutul de Tehnică Criminalistică nu sosise încă, iar celelalte hârtii nu prezentau niciun interes. Omul de la oficiul poştal ajunsese la un punct mort. Jensen citi cu atenţie scurtul raport al acestuia, îşi masă uşor tâmplele cu vârful degetelor şi formă la telefon numărul oficiului poştal. Trecu un timp destul de lung până când poliţistul veni la telefon.

— Aici Jensen.

— Da, domnule.

— Cu ce te ocupi acuma?

— Cercetez secţia de sortare. Stau de vorbă cu fiecare funcţionar. Va dura încă mult.

— Fii mai precis.

— Încă două zile. Poate trei.

— Crezi că vei găsi vreo urmă?

— Mă îndoiesc. Avem o mulţime de scrisori la care adresele sunt scrise cu ajutorul unor litere decupate

din ziare. Am văzut chiar eu peste o sută. Cele mai multe sunt anonime. Scrisori de-astea se scriu tot timpul.

— De ce?

— E un fel de distracţie. Cel puţin aşa cred. Singura persoană care-şi aminteşte de scrisoarea ce ne interesează este poştaşul care a dus-o la destinaţie.

— Ai o copie după scrisoare?

— Nu, domnule. Dar am una după plic şi după adresă.

— Ştiu. N-am nevoie de informaţii inutile.

— Da, domnule.

— Lasă cercetările de la poştă. Du-te la laboratoarele de la Institutul de Tehnică Criminalistică, procură-ţi o fotocopie a textului şi caută din ce ziar sau ziare au fost decupate literele. Ai înţeles?

— Da, domnule.

Jensen puse receptorul în furcă. Undeva, în spatele ferestrei, echipa sanitară făcea zgomot cu lopeţi şi găleţi.

Îşi împreună mâinile şi aşteptă.

După o aşteptare de trei ore şi douăzeci de minute, sună telefonul.

— Am identificat hârtia, îi spuse specialistul de la laborator.

— Da?

— Este o hârtie pentru acte, calitatea CB-3. Produsă chiar într-una din fabricile de hârtie ale concernului.

Tăcerea se aşternu pentru câteva clipe. Apoi omul continuă:

— Nu-i nimic deosebit în acest lucru. De fapt, conducătorii concernului sunt proprietarii întregii

industrii a hârtiei.

— Rămâi la subiect, spuse Jensen.

— Fabrica se găseşte la circa cincizeci de kilometri spre nord de oraş. Avem un om acolo. Am vorbit cu el chiar acum cinci minute.

— Ce-ai aflat?

— Această hârtie a fost folosită cu aproape un an în urmă. Cea mai mare parte este rezervată pentru export, dar cantităţi mici au fost livrate unor aşa-zise imprimerii civile, care şi ele aparţin concernului. A fost expediată în două formate diferite. După câte îmi dau seama, în cazul de faţă interesează numai formatul mai mare. Aici se opresc investigaţiile noastre în acest caz. Restul este treaba dumneavoastră. V-am trimis un curier cu toate adresele şi numele tuturor persoanelor interesante. Va fi la dumneavoastră cam în zece minute.

Jensen nu răspunse.

— Asta-i tot, spuse specialistul de la laborator.

Omul părea că ezită. După o pauză scurtă spuse:

— Domnule inspector Jensen?

— Da?

— Chestiunea aceea de ieri... mă refer la raportul pentru neglijenţă în serviciu. Mai aveţi de gând să-l înaintaţi?

— Desigur, răspunse Jensen.

Zece minute mai târziu sosi omul care-i aduse datele de la laborator.

Când Jensen termină lectura lor, se sculă şi cercetă harta agăţată de perete. Apoi îşi puse pardesiul şi coborî.

13

Biroul avea pereţii din sticlă şi, în timp ce aştepta ca directorul tipografiei să se întoarcă, Jensen urmări activitatea desfăşurată dincolo de aceşti pereţi, unde muncitorii îmbrăcaţi în salopete albe sau cenuşii se mişcau în spatele unor mese lungi. De undeva, din fund, se auzea zgomotul produs de linotipuri şi de prese.

Primele pagini, umede încă, erau atârnate cu cârlige din oţel de-a lungul unuia dintre pereţi. Textele, culese cu litere mari şi groase lăudau ziarele editurii. Una dintre reclame anunţa că un anumit ziar publica în această săptămână un supliment cu o fotografie în relief, în mărime naturală, a unei stele de televiziune în vârstă de şaisprezece ani. Suplimentul va fi „în culori minunate, de o rară frumuseţe”. Publicul era avertizat să se grăbească a cumpăra ziarul, înainte ca întreaga ediţie să fie epuizată.

— Executăm unele reclame pentru editură, spuse directorul. Acestea sunt pentru ziare. Frumoase, dar scumpe. Un afiş din astea costă de cinci ori mai mult decât câştig eu sau dumneata într-un an.

Jensen nu răspunse.

— Dar e clar că prea puţin îi pasă de asta celui care stăpâneşte aici totul: ziarele, săptămânalele, tipografiile şi hârtia pe care se tipăresc toate acestea. Totuşi, orice s-ar spune, e un lucru reuşit, adăugă el după un moment.

Omul se întoarse cu spatele, scoase o bomboană

contra tusei şi o băgă în gură.

— Aveţi perfectă dreptate, spuse el. Am tipărit două lucruri pe această hârtie. Să tot fie un an de atunci. Şi au fost lucruri al dracului de frumoase. În tiraje mici. Doar câteva mii de fiecare. Una era o hârtie cu un antet special pentru Patron; cealaltă, un fel de diplomă.

— Pentru editură?

— Da, desigur. Trebuie să mai fi rămas pe-aici, pe undeva nişte probe. Am să vi le arăt îndată.

Începu să răscolească printre nişte dosare.

— Ah, iată. Le-am găsit.

Hârtia pentru Patron era de format mic, cu un antet elegant, literele discrete şi cenuşii din colţul din dreapta sus părând că subliniază deliberat modestia şi un gust sobru. Jensen constată de la început că formatul era mult mai mic decât scrisoarea anonimă, totuşi îl măsură. Apoi scoase raportul primit de la laborator şi făcu o comparaţie. Cele două formate nu coincideau.

Celălalt document era un pliant aproape pătrat, cu patru foi. Primele două erau complet albe. Dar pe a treia era tipărit cu bronz un text, cu litere mari, gotice, Jensen citi:

NE EXPRIMAM ÎNTREAGA GRATITUDINE PENTRU ANII DE COLABORARE PETRECUŢI ÎN SERVICIUL CULTURII ŞI AL EGALITĂŢII SOCIALE

— Splendidă lucrare, nu-i aşa?

— La ce serveşte?

— Habar n-am. Un fel de diplomă. Cred că cineva a semnat-o, apoi a fost prezentată într-un cadru probabil festiv. Cred că asta-i.

Jensen luă o linie şi măsură latura pliantului. Scoase foaia de hârtie din buzunar şi compară cele două măsurători. Erau întocmai.

— Aveţi în depozit hârtie de această calitate?

— Nu, este o comandă specială. Şi foarte scumpă. Iar ceea ce a rămas după ce am terminat treaba, de mult a fost transformat din nou în pastă.

— Iau aceasta cu mine.

— Am păstrat numai acest exemplar pentru arhiva noastră, îi spuse directorul.

— A, aşa? zise Jensen.

Directorul era un om de şaizeci de ani, cu o faţă palidă şi ochi melancolici. Mirosea a băutură, cerneală de tipar şi a bomboane contra tusei. Nu mai spuse nimic, nici măcar la revedere.

Jensen făcu sul diploma şi plecă.

14

Camera directorului personalului se afla la etajul nouăsprezece. Omul care şedea la birou era gras, îndesat, cu o faţă ca de broască, iar zâmbetul său se vedea de departe că nu este atât de abil ca al Directorului-general. Era doar un zâmbet răutăcios, strâmb şi artificial. Spuse:

— Decesuri? Da, este normal. Am avut câteva salturi pe-aici.

— Salturi?

— Da. Sinucideri. Se întâmplă... pe ici... pe colo. Observaţia era justă. În cursul anului care trecuse, doi pietoni au fost striviţi de trupurile celor care săriseră pe fereastră, iar mai mulţi au fost răniţi. Asta-i dezavantajul pe care-l prezintă înălţimea mare a clădirii.

— Şi alte cazuri?

— Puţină lume a murit în clădire, în ultimul timp. Aşa cred, şi numai datorită unor cauze naturale sau în urma unor accidente. Am să-i spun secretarei să vă trimită o listă.

— Vă mulţumesc.

Directorul personalului făcu o sforţare. Reuşi să-şi îmbunătăţească oarecum zâmbetul pe care-l afişa şi spuse:

— Pot să vă mai fiu de folos cu ceva?

— Da, spuse Jensen, desfăşurând diploma. Ce-i asta?

Omul păru puţin încurcat.

— O scrisoare, sau mai bine zis un act care se oferă celor care pleacă din serviciul nostru. Costă o groază de bani, dar reprezintă o amintire frumoasă pentru salariaţii noştri. Încât nu se fac economii. Aşa gândesc directorii de-aici, atât în cazul de faţă, cât şi în toate celelalte.

— Toţi cei care vă părăsesc primesc această diplomă?

Omul clătină din cap.

— Nu, nu, bineînţeles că nu. Ar costa prea mult. Aceasta reprezintă o cinste care se acordă numai persoanelor cu funcţii importante sau celor cu merite deosebite. În orice situaţie, cei care au avut onoarea s-o primească şi-au făcut pe deplin datoria şi s-au comportat ca nişte adevăraţi ambasadori ai editurii.

— Câte s-au distribuit până acum?

— Numai câteva. Modelul acesta este cu totul nou. Nu-l folosim decât de vreo şase luni.

— Unde se păstrează aceste diplome?

— Secretara mea le are în păstrare.

— Se poate uşor ajunge la ele?

Directorul personalului apăsă pe un buton de pe birou. O femeie tânără intră imediat.

— Formularele PR-8 sunt uşor accesibile pentru străini?

Femeia îl privi speriată.

— Nu, imposibil. Sunt în casa de fier. O încui de fiecare dată când plec din cameră.

Îi făcu semn să iasă şi spuse;

— Fata este o persoană sigură şi foarte conştiincioasă. Altminteri n-ar mai fi aici.

— Doresc o listă cu numele tuturor persoanelor care au primit o astfel de diplomă.

— Desigur. Imediat.

Rămaseră tăcuţi în timp ce aşteptau întocmirea listei. Apoi Jensen întrebă:

— Care sunt atribuţiile dumneavoastră mai importante?

— Mă ocup de numirea personalului administrativ şi al celui din birouri. Am grijă ca totul să fie făcut pentru bunăstarea personalului şi...

Se opri şi zâmbi cu un zâmbet larg, care-i căscă gura ca de broască. Era un zâmbet dur şi rece, şi părea că este cu totul sincer.

— Şi să scap editura de cei care abuzează de încrederea noastră, continuă el. Să mă ocup de cei a căror comportare lasă de dorit.

După o secundă sau două, mai adăugă:

— Da, da, se întâmplă în cazuri cu totul speciale, dar şi atunci procedeul este umanitar, de altfel ca întotdeauna la noi.

Tăcerea se aşternu din nou în cameră. Jensen şedea nemişcat, atent la ritmul pulsatoriu al clădirii.

Secretara aduse lista, bătută la maşină în două exemplare. Lista conţinea douăsprezece nume.

Directorul personalului o privi atent.

— Două dintre persoanele trecute aici au murit de când s-au retras din activitate, spuse el. Alta, sunt absolut sigur, locuieşte în străinătate.

Îşi scoase stiloul şi făcu mici adnotaţii în dreptul a trei nume. Apoi întinse foaia oaspetelui său.

Jensen aruncă o privire rapidă asupra listei. În dreptul fiecărui nume era trecută data naşterii şi câteva informaţii scurte, de exemplu: „pensionat înainte de termen” sau „pensionat la cerere”. Îndoi cu grijă hârtia şi o puse în buzunar.

Înainte de a pleca, mai schimbară câteva cuvinte.

— Pot să vă întreb de ce vă interesaţi tocmai de

această problemă?

— Este o chestiune pe care n-am dreptul s-o discut.

— A nimerit vreuna dintre diplomele noastre în mâini necorespunzătoare?

— Nu cred.

Când Jensen coborî, în ascensor se aflau doi bărbaţi. Erau foarte tineri şi fumau în timp ce discutau despre vreme. Se exprimau nervos şi sacadat, iar jargonul lor părea a fi format dintr-o serie de cuvinte cu înţelesuri ascunse. Pentru un străin, nu era uşor să le înţeleagă conversaţia.

Când liftul se opri la etajul optsprezece, Patronul intră în cabină. Dădu din cap absent şi rămase cu faţa spre perete. Ambii ziarişti îşi stinseră ţigările şi-şi scoaseră pălăriile.

— Cred că o să ningă, spuse unul dintre ei, cu voce înceată.

— Îmi pare rău pentru sărmanele flori, zise Patronul, cu vocea sa profundă.

Răspunsese fără să arunce măcar o privire spre tânărul care vorbise. Stătea nemişcat, cu faţa întoarsă spre peretele de aluminiu. Până ieşiră din lift, nimeni nu mai scoase niciun cuvânt.

În hol, Jensen se duse la un telefon şi chemă laboratorul:

— Ce mai e nou?

— Aţi avut dreptate. Sunt urme de pulbere de bronz. În lipiciul de sub litere. E ciudat că n-am observat de la început.

— Credeţi?

15

— Îmi trebuie adresele acestor oameni. Urgent!

Şeful de la Patrula Civilă dădu din cap şi plecă.

Jensen studie nota care se afla pe masă, în faţa lui. Deschise unul dintre sertare, scoase o riglă şi trase câteva linii subţiri peste trei nume. Apoi numerotă restul de la unu la nouă, se uită la ceas şi scrise în partea de sus a hârtiei – joi, 4 şi 25 p.m.

Luă un notes nou, deschise la prima pagină şi scrise: Numărul 1. Ex-director la difuzare, vârsta 48 ani, căsătorit, pensionat înainte de vreme din motive de sănătate.

Peste două minute se întoarse şeful de la Patrula Civilă cu adresele cerute. Jensen le copie, închise carneţelul şi se ridică.

— Strânge informaţii despre ceilalţi, spuse. Până mă întorc, să fie totul gata.

Traversă centrul oraşului, cartierul comercial, trecu prin faţa Palatului Sindicatelor şi urmă şuvoiul de maşini ce se îndreptau spre vest. Şirurile de automobile înaintau cu viteză mare pe autostrada largă care străbătea zona industrială şi orăşelele adormite, cu blocurile lor de mii de apartamente, aliniate în coloane identice.

În lumina limpede a soarelui de după-amiază, putea vedea perfect stratul de fum evacuat prin coşurile înalte. Era gros de circa cincisprezece metri şi se aşternea deasupra oraşului ca o pătură de ceaţă otrăvitoare.

Cu o oră sau două mai devreme, băuse două ceşti de ceai şi mâncase patru pesmeţi. Acum simţea în partea dreaptă a diafragmei junghiuri ascuţite care-l străpungeau, pătrunzând ca un burghiu în ţesuturile moi ale trupului. Cu toată durerea, îi era totuşi foame.

După câţiva kilometri, blocurile de apartamente erau de tip mai vechi şi mai prost întreţinute. Se înălţau ca nişte stâlpi în mijlocul unei vegetaţii neîngrijite, cu bucăţi mari de tencuială căzută de pe faţadele lor şi cu multe geamuri sparte. De când, cu zece ani în urmă, autorităţile reuşiseră să rezolve criza de locuinţe prin construirea în serie a blocurilor înalte cu un număr egal de apartamente-tip, numeroase zone vechi de locuit se depopulaseră. În multe periferii nici măcar o treime din locuinţe nu mai erau ocupate. Cele mai multe stăteau goale şi se degradau. Casele nu mai erau căutate şi nimeni nu-şi mai bătea capul să le repare sau să le întreţină. De altfel, fuseseră construite cu mijloace modeste şi se deteriorau destul de repede. Numeroase magazine dăduseră faliment şi se închiseseră, sau fuseseră pur şi simplu abandonate de proprietarii lor. Întrucât se considera că orice om are automobil, în aceste zone nu mai exista niciun fel de mijloc de transport în comun.

În tufărişul crescut haotic în jurul blocurilor zăceau mormane de maşini abandonate sau bidoane de plastic. Ministerul Afacerilor Interne îşi făcuse calculul că aceste clădiri vor fi abandonate treptat şi se vor prăbuşi, iar zonele respective se vor transforma în maidane pline de gunoaie.

Părăsi autostrada, trecu peste un pod şi ajunse într-o insulă cu arbori, bazine de înot, terenuri de tenis, alei cotite şi case albe pe marginea apei. După

câteva minute de mers încet, o luă spre stânga, pătrunse printr-o poartă de fier forjat, ajunse în dreptul casei şi se opri.

Casa era mare şi scumpă, şi, cu faţada ei de sticlă şlefuită, dădea o impresie de lux. Într-o parte, lângă intrare, stăteau trei automobile, dintre care unul era mare şi argintiu, ultimul model al unei mărci străine.

Jensen sui scările şi, când trecu prin dreptul celulei fotoelectrice, auzi soneria sunând în interior. Uşa fu deschisă de o tânără în rochie neagră şi bonetă albă, cu dantelă scrobită. Îl rugă să aştepte şi dispăru înăuntru. Interiorul holului şi partea de casă ce o putea vedea erau de un stil modern şi impersonal. Aveau aceeaşi eleganţă rece ca aceea pe care o întâlnise în cabinetul directorului din clădirea editurii.

În hol se găsea şi un tinerel de vreo nouăsprezece ani. Şedea într-un fotoliu din ţevi nichelate, cu picioarele întinse şi cu o privire apatică îndreptată înainte.

Omul pe care Jensen venise să-l vadă era bronzat de soare, cu ochi albaştri, o ceafă puternică, cu un început de burtă şi o expresie arogantă. Era îmbrăcat într-o ţinută uşor neglijentă, cu sandale şi o haină de casă făcută dintr-un material poros.

— Despre ce-i vorba? întrebă el scurt. Trebuie să vă spun chiar de la început că am prea puţin timp liber.

Jensen făcu un pas înainte şi îi arătă insigna.

— Mă numesc Jensen, zise. Inspectorul-şef Jensen, de la Divizia Şaisprezece. Efectuez o anchetă în legătură cu fosta dumneavoastră funcţie şi loc de muncă.

Omul tresări şi se schimbă la faţă. Îşi hârşâi nelinişti picioarele şi păru că se face mai mic.

Privirea îi deveni îngrijorată şi speriată.

— Pentru numele lui Dumnezeu, bâlbâi el. Nu aici, nu în faţa... Poftim în... sau în bibliotecă... Da, da, în bibliotecă e mai bine.

Făcu un gest nedefinit, căutând evident un alt subiect de discuţie şi zise:

— Acesta-i fiul meu.

Tânărul din fotoliu le aruncă o privire plictisită.

— N-ai dori să faci o plimbare ca să vezi cum merge maşina cea nouă? spuse omul în haina de casă.

— De ce?

— Ei, nişte fete şi...

— Ah! răspunse tinerelul.

Ochii îi deveniseră din nou ceţoşi.

— Nu înţeleg tineretul de astăzi, spuse omul, cu un zâmbet încurcat.

Jensen nu răspunse şi zâmbetul se stinse imediat.

În bibliotecă nu se vedea nicio carte. Era o cameră mare, luminoasă, în care se găseau câteva dulapuri şi mai multe fotolii joase. Pe masă erau răsfirate reviste şi magazine.

Omul în haina de casă închise cu grijă uşa şi aruncă o privire rugătoare către musafir, a cărui faţă era nemişcată şi serioasă. Gazda simţi cum un fior îi trece prin tot corpul, se duse la un dulap, luă un pahar, îl umplu cu o băutură tare şi-l goli dintr-o înghiţitură. Îşi mai turnă unul, se uită la Jensen şi spuse încet:

— Acum cred că nu mai are nicio importanţă. Nu doriţi şi dumneavoastră?... Nu, sigur că nu... Îmi pare rău. Ştiţi, şocul nervos.

Omul se prăbuşi într-un fotoliu. Jensen rămase în picioare. Faţa bărbatului din fotoliu se acoperi cu mici picături de transpiraţie. Începu să-şi şteargă obrajii şi

fruntea cu o batistă împăturită.

— Oh, Dumnezeule, spuse. Ştiam că o să se întâmple aşa. Am ştiut-o întotdeauna. Eram sigur că porcul acela blestemat o să-mi înfigă cuţitul în spate, de îndată ce o să treacă alegerile. Dar am să declar totul, continuă pe un ton agresiv. O să-mi ia tot ce-am agonisit, desigur. Dar ştiu una sau două chestii, da, vreo două lucruri pe care ei n-au...

Jensen îl privi neclintit.

— Sunt vreo două chestiuni, zise omul. Sunt cifre pe care o să le vină foarte greu să le explice. Ştiţi la cât se ridică impozitele lor? Ştiţi unde lucrează în realitate experţii lor pentru calculul impozitelor?

Îşi trecu agitat degetele prin părul rar şi spuse plângăreţ:

— Da, da, vă rog să mă iertaţi... Bineînţeles, n-am avut intenţia să... cu greu s-ar putea închipui o situaţie mai grea decât aceea în care mă aflu, dar...

Deodată vocea îi deveni calmă şi serioasă.

— Aveţi de gând să mă interogaţi chiar aici, în casa mea? Presupun că ştiţi totul. De ce aţi rămas în picioare? De ce nu luaţi loc?

Jensen nu-şi schimbă poziţia. Continua să tacă. Omul goli paharul şi-l trânti pe masă. Mâinile îi tremurau.

— Da, da, să începem, spuse. Să începem ca să terminăm odată cu treaba asta. Numai aşa vom putea pleca de-aici.

Se sculă şi se duse la dulap, unde aşeză neîndemânatic paharul şi dopul de la sticlă.

Jensen îşi deschise carneţelul şi scoase stiloul.

— Când aţi părăsit postul ce-l ocupaţi? îl întrebă.

— Toamna trecută. La zece septembrie. N-am să uit niciodată ziua aceea. Nici săptămânile dinainte. La

fel de teribile ca şi ziua de astăzi.

— Aţi fost pensionat înainte de termen?

— Desigur. Am fost forţat. Natural, la cererea mea. Mi s-a dat şi un certificat medical. S-au gândit la toate. Insuficienţă cardiacă, aşa au numit-o. Insuficienţă cardiacă... sună frumos, nu-i aşa? Da' eu eram sănătos tun.

— Şi la cât se ridică pensia dumneavoastră?

— Am primit salariul complet şi continui să-l primesc şi mai departe. Dumnezeule, e o nimica toată pe lângă ce trebuie să plătească consilierilor pentru impozite. Pot să-mi oprească plata mea în orice moment. Am semnat hârtii.

— Ce hârtii?

— Declaraţia. Aşa au numit-o. Mărturisirea. Cred că aţi citit-o? Şi casa în care stau şi tot ce posed. Au vrut s-o aibă numai *pro forma,* aşa spuneau, nu. Ca să facă uz de ea, în afară de cazul când va fi absolut necesar. Bine că nu mi-am făcut niciodată prea multe iluzii despre asta. Îmi ziceam însă că n-o să se întâmple chiar atât de repede. De mult căutam să mă conving singur că nu mă vor reclama. Că nu vor avea în niciun moment curajul să provoace un scandal public, un proces. Acum mă au oricum la mână. Asta – făcu un gest larg arătând în jurul lui – este o compensaţie pentru pierderea pe care au suferit-o, aşa presupun cel puţin, deşi suma părea mai mare.

— Cât de mare?

— Peste o jumătate de milion. Doriţi să repet iar totul de la început? Să povestesc... aici... acasă?

— Erau bani lichizi?

— Nu, nici jumătate. Şi-apoi, totul era împrăştiat pe un număr mare de ani. Restul... restul au fost materiale, mai ales materiale de construcţie,

transporturi, manoperă, hârtii, plicuri. Ticălosul le are scrise pe toate, până şi agrafele, elasticele şi guma arabică.

— Cine?

— Ticălosul care a făcut ancheta. Codiţa lor de topor, Directorul-general. Nu i-am văzut niciodată. Nu voiau să-şi murdărească mâinile cu astfel de lucruri, aşa mi-a spus el. Şi nimeni n-a aflat nimic. Ar fi provocat editurii daune care n-ar fi putut fi compensate niciodată, iar curând după aceea trebuiau să aibă loc alegerile. Am crezut că vor aştepta doar ca să treacă acestea.

Continua să-şi şteargă faţa cu batista, care acum ajunsese mototolită şi udă.

— Ce... ce aveţi de gând să faceţi cu mine?

— Când aţi părăsit postul pe care-l ocupaţi aţi primit o diplomă sau un alt document?

Omul în haină de casă se cutremură.

— Da, răspunse el pe un ton indiferent.

— Vă rog să mi-o arătaţi.

— Acum?

— Da, chiar acum.

Omul se ridică nesigur, rămase câteva clipe căutând să adopte o expresie liniştită şi ieşi din cameră. După câteva minute, se întoarse cu diploma. Era înrămată într-un cadru lat, aurit, sub un geam gros. Textul era semnat de Patron şi de Editor.

— Mai exista o filă pe care nu era nimic tipărit. Ce-aţi făcut cu ea?

Omul se uită încurcat la Jensen.

— Nu ştiu. Probabil că am aruncat-o. Cred că am tăiat-o înainte de a da diploma la înrămat.

— Nu sunteţi sigur?

— Nu. Trebuie s-o fi aruncat după aceea. Mi-

amintesc precis că am tăiat-o.

— Cu foarfeca?

— Da, da, de asta sunt sigur.

Se uită la ramă şi clătină din cap.

— Câtă înşelăciune! murmură el. Câtă ipocrizie, câtă minciună!

— Da, spuse Jensen.

Închise carneţelul, îl puse în buzunar şi se ridică.

— La revedere, zise.

Omul în haină de casă îl privi fără să înţeleagă.

— Când... când vă întoarceţi din nou?

— Nu ştiu, răspunse Jensen.

Tânărul din hol continua să şadă în aceeaşi poziţie, dar acum era ocupat cu studierea horoscopului său într-un magazin; arăta o uşoară licărire de interes.

Se făcuse întuneric când Jensen făcu drumul de întoarcere. În orăşelele adormite şi decăzute, blocurile înalte păreau acum nişte fantome negre din altă lume.

Nu mai trecu pe la serviciu, ci conduse maşina direct acasă. Pe drum se opri la un bufet cu autoservire. Deşi era perfect conştient de consecinţe, mâncă trei sandvişuri şi bău două căni de cafea neagră.

Ziua a patra se terminase.

16

Când sună telefonul, Jensen încă nu apucase să se îmbrace. Era şapte fără cinci dimineaţa şi se bărbierea în faţa oglinzii din camera de baie. În cursul nopţii avusese o criză acută de colici. Acum durerea dispăruse, dar continua să-şi simtă diafragma sensibilă şi moale.

Ştia că trebuie să se fi ivit ceva în legătură cu cazul pe care-l ancheta, pentru că niciodată nu folosea telefonul pentru convorbiri personale şi nici altora nu le permitea să-l cheme decât în interes de serviciu.

— Jensen, spuse Şeful Poliţiei, ce dracu ai făcut până acum?

— Mai avem la dispoziţie încă trei zile.

— Nu la asta m-am referit.

— Abia am avut timp ca să încep interogatoriile.

— Nu de timp este vorba, Jensen.

Nu mai ştiu ce să răspundă. Şeful Poliţiei tuşi răguşit.

— Din fericire pentru dumneata şi pentru mine, cazul a fost rezolvat.

— Rezolvat?

— Da, au descoperit ei singuri pe vinovat.

— Cine l-a descoperit?

— Personalul din concern. Aşa cum ne-am gândit chiar de la început, a fost o glumă de prost gust. Unul din salariaţii lor, un ziarist. Evident, un tânăr mai curând boem, cu nişte idei cam năstruşnice; dar în fond un băiat bun. Se pare că l-au bănuit încă din

primul moment, dar n-au îndrăznit s-o spună.

— Înţeleg.

— Presupun că nu voiau să ne sesizeze de nişte simple bănuieli.

— Înţeleg.

— Oricum, treaba s-a terminat. N-au intenţia să depună plângere împotriva lui. Tot ce ai de făcut este să te duci să-i iei declaraţia, în care mărturiseşte totul. După aceea închidem cazul.

— Înţeleg.

— Am numele şi adresa chiar aici. Ai pe ce să scrii?

Jensen scrise informaţia pe spatele unei mici cărţi de vizită, albe.

— Ar fi bine pentru toţi cei în cauză să termini cât mai repede posibil cu treaba asta. Aşa că ne-am mai descotorosit de un caz.

— Da.

— Completează apoi dosarul conform regulamentului şi fă o copie după el. Pentru cazul când ar dori să ştie ceva despre anchetă.

— Înţeleg.

— Jensen!

— Da.

— N-ai niciun motiv să fi trist. Este foarte bine că s-a întâmplat aşa. Se înţelege că oamenii de la concern au cu totul alte posibilităţi de a rezolva un caz ca ăsta. Cunoştinţele lor despre personal şi despre viaţa de acolo le asigură un avantaj indiscutabil.

Jensen nu spuse nimic. Şeful Poliţiei respira greu şi sacadat.

— Încă ceva, adăugă el.

— Ascult.

— Ţi-am spus de la bun început că trebuie să-ţi concentrezi întreaga atenţie asupra scrisorii de

ameninţare. Îţi aminteşti?

— Da, perfect adevărat.

— Ceea ce înseamnă că nu trebuie şi nici nu-i nevoie să ţii seama de alte circumstanţe care ar putea să apară în cursul cercetărilor. Când mărturisirea acestui tânăr farsor va fi verificată, atunci poţi să dai cazul la o parte. Iar după aceea poţi să-l şi uiţi. Ai înţeles?

— Am înţeles.

— Cred că va fi cel mai bine pentru toţi cei în cauză... aşa cum am mai spus, şi pentru mine, şi pentru dumneata.

— Înţeleg.

— Cu bine. La revedere.

Jensen se întoarse în baie şi îşi termină bărbieritul. După aceea se îmbrăcă, bău un pahar cu sirop de miere şi citi ziarele de dimineaţă – totul calm şi fără grabă.

Deşi circulaţia nu era atât de intensă ca de obicei, menţinu o viteză moderată pe autostradă şi, când parcă lângă postul de poliţie, era tocmai nouă şi jumătate.

Se aşeză la masa de lucru, dar o bucată de vreme nici nu se uită la rapoartele sau listele din faţa lui. Ceva mai târziu sună pe agentul de la Patrula Civilă, îi dădu cartea de vizită şi-i spuse:

— Procură-mi informaţii despre acest om. Orice. E urgent.

Apoi se duse la fereastră, unde rămase mult timp privind echipa de sanitari care încă nu terminase cu dezinfectarea, când doi poliţişti, în uniformele lor verzi, aduseră primii beţivi din ziua aceea. Puţin mai târziu, omul care anchetase la oficiul poştal îl chemă la telefon

— Unde te afli?

— La colecţia centrală de ziare.

— Ai vreun rezultat?

— Încă nu. Să continui?

— Da, spuse Jensen.

Şeful de la Patrula Civilă se întoarse după vreo oră.

— Spune!

— Vârsta: douăzeci şi şase de ani. Fiul unui cunoscut om de afaceri. Familia este dintre cele mai înstărite. Lucrează ca ziarist la nişte reviste săptămânale. Are o educaţie bună. Necăsătorit. Se spune că este protejat de şefii lui, datorită relaţiilor de familie. Caracterul...

Poliţistul se încruntă şi studie foaia de hârtie ca şi cum ar fi constatat că îi este greu să descifreze propriul său scris.

— Nestabil, spontan, fermecător, are simţul umorului. Este tentat să facă tot felul de pozne. Stă prost cu nervii, nu te poţi bizui prea mult pe el, oboseşte repede. Reţinut de şapte ori pentru beţie, două cure de dezalcoolizare. Nu sună de loc bine, zise şeful Patrulei Civile.

— De-ajuns! spuse Jensen.

La douăsprezece şi jumătate i se aduse o masă frugală de la bufet: două ouă moi, o ceaşcă de ceai şi trei pesmeţi.

După ce termină de mâncat, se sculă, îşi puse pardesiul şi pălăria, coborî la maşină şi porni spre sud.

Găsi adresa – etajul doi într-un bloc obişnuit – dar când sună la uşă nu răspunse nimeni. Ascultă şi i se păru că aude o muzică înceată venind din interiorul apartamentului. După vreo două minute, încercă mânerul uşii. Uşa nu era încuiată. Intră.

Apartamentul era de tip standard: un hol, bucătărie şi două camere. În prima cameră pereţii erau goi şi n-aveau nici perdele. În mijloc, un scaun de lemn şi în spatele lui o sticlă de brandy goală. Pe scaun şedea un om complet gol, care cânta la ghitară.

Îşi înclină capul într-o parte şi se uită la vizitator, dar nu se opri din cântat şi nici nu-i adresă vreun cuvânt.

Jensen trecu în cealaltă cameră. Nici acolo nu era mobilă, covoare sau perdele, dar pe podea erau aruncate câteva sticle şi un morman de haine. Într-un colţ, pe o saltea, dormea o femeie, înfăşurată în nişte cearşafuri şi pături, cu capul îngropat în pernă. Un braţ era întins pe podea, iar lângă el se găseau ţigări, o poşetă dintr-o împletitură maro şi o scrumieră.

Aerul era închis şi se simţea o duhoare de băutură, fum de ţigară şi trupuri omeneşti dezbrăcate. Jensen deschise geamul.

Femeia se ridică de pe pernă şi se uită la el cu o privire nedumerită.

— Cine dracu eşti? întrebă ea. Ce cauţi aici?

— E detectivul pe care l-am aşteptat toată ziua, draga mea, strigă cântăreţul la ghitară din camera de alături. Marele detectiv a venit să ne demaşte.

— Du-te dracului, îi spuse femeia şi lăsă să-i cadă capul înapoi pe pernă.

Jensen se duse spre saltea.

— Arată-mi carnetul de identitate, zise.

— Du-te dracului, repetă ea somnoroasă.

Jensen se aplecă, îi deschise poşeta şi, după o scurtă căutare, îi găsi legitimaţia. Cercetă rubrica datelor personale. Avea nouăsprezece ani. Pe colţul din dreapta sus erau două semne roşii, perfect vizibile, deşi cineva încercase să le şteargă.

Reprezentau două condamnări pentru beţie. A treia însemna internarea imediată într-o clinică de dezalcoolizare.

Jensen părăsi apartamentul. La uşă se opri şi se întoarse spre cântăreţul de ghitară.

— Mă întorc peste cinci minute. Până atunci, îmbracă-te!

Coborî până la automobilul lui şi chemă o maşină a poliţiei, care sosi în trei minute. Jensen luă doi poliţişti cu care se sui din nou în apartament. Cântăreţul din ghitară îşi pusese cămaşa şi pantalonii şi şedea fumând pe marginea ferestrei. Femeia continua să doarmă.

Unul dintre poliţişti luă un tester pentru verificarea procentului de alcool din organism, săltă capul femeii şi introduse muştiucul între buze.

— Suflă, spuse el.

Cristalele din balonaşul de plastic se colorară în verde.

— Îmbracă-te, spuse poliţistul.

Femeia îşi veni de îndată în fire. Sări în picioare, strângând un cearşaf la piept, cu mâinile tremurând.

— Nu, spuse ea. Nu, nu puteţi. N-am făcut nimic. Aici locuiesc. Nu puteţi! Nu, nu, pentru numele lui Dumnezeu, nu!

— Îmbracă-te, îi zise poliţistul cu testerul, împingându-i hainele cu piciorul.

— Nu, nu vreau! ţipă ea, împrăştiind hainele prin toată camera.

— Luaţi-o într-o pătură, zise Jensen. Mă grăbesc.

Femeia îşi aţinti ochii asupra lui, sălbatică, fără să scoată un cuvânt, cu privirea înspăimântată. Obrazul din partea dreaptă avea câteva cute, urme lăsate de pernă, părul ei negru şi scurt era nepieptănat.

Jensen trecu în cealaltă cameră. Tânărul continuă să şadă pe marginea ferestrei. Femeia plângea cu ţipete ascuţite şi isterice şi părea că vrea să opună rezistenţă, dar curând cedă. În mai puţin de două minute, poliţiştii o scoaseră din casă. Jensen se uită la ceas şi notă ora şi minutul.

— Era într-adevăr nevoie de treaba asta? întrebă omul de la fereastră.

Avea vocea unui om cult, dar cam nesigură, iar mâinile îi tremurau.

— Deci, dumneata ai trimis scrisoarea? întrebă Jensen.

— Da. Recunosc. De altfel, am mai povestit o dată totul.

— Când ai pus-o la cutie?

— Duminică.

— La ce oră?

— Seara. Nu-mi amintesc cât era ceasul.

— Înainte sau după ora nouă?

— După, cam aşa. V-am mai spus că nu-mi amintesc ora exactă.

— Unde ai confecţionat scrisoarea?

— Acasă.

— Aici?

— Nu, acasă la părinţi.

— Ce fel de hârtie ai folosit?

— O coală de hârtie obişnuită, albă.

Redevenise stăpân pe sine şi se uita cu răceală la Jensen.

— Hârtie de scris?

— Nu, o calitate mai bună, o bucată dintr-un fel de diplomă.

— De unde ai luat-o?

— De la editură. Era undeva, pe-acolo. Oamenii

care părăsesc editura, sau sunt invitaţi s-o facă, primesc diplome din astea. Vreţi s-o descriu cum arată?

— Nu-i nevoie. Unde ai găsit-o?

— La editură. V-am mai spus.

— Mai precis.

— Zăcea undeva, pe-acolo. Cineva voia să vadă cum arată, sau cam aşa ceva.

— Ai găsit-o pe masă?

— Cred că da.

Păru că se gândeşte.

— S-ar putea să fi fost pe vreun raft.

— Când s-a întâmplat asta?

— O, acum câteva luni. Mă credeţi sau nu, dar îmi este imposibil să-mi aduc aminte data exactă. Nu, nu pot să-mi amintesc, însă oricum, n-a fost anul ăsta.

— Şi ai luat-o cu dumneata?

— Da.

— Ca o glumă?

— Mai curând, ca să mă distrez cu ea.

— Să te distrezi?

— O glumă.

— Ce fel de glumă?

— O, poţi folosi o astfel de diplomă pentru o mie de lucruri. Falsifici câteva semnături, îi trânteşti o păsărică goală în mijloc şi-o trimiţi unui idiot.

— Când ţi-a venit ideea cu scrisoarea?

— Duminică. N-aveam nimic de făcut. Aşa că m-am gândit să încurc puţin lucrurile. Voiam doar să mă amuz. N-am crezut că o să iasă atâta scandal.

Devenea din ce în ce mai degajat şi mai sigur pe el. Continuă pe un ton de scuză:

— De unde naiba era să ştiu că se va face atâta tărăboi? Nici măcar o clipă nu mi-a trecut prin minte.

— Ce fel de lipici ai folosit?

— Lipiciul meu. Obişnuit.

Jensen aprobă dând din cap.

— Arată-mi, te rog, carnetul de identitate.

Omul îl prezentă imediat. Avea şase semne roşii, toate tăiate de o dungă albastră.

— Nu pot fi reţinut pentru beţie. Trebuie să am trei ca să pot fi luat.

Jensen îi dădu înapoi legitimaţia.

— Ea n-are, spuse omul, făcând un semn cu capul spre camera de alături. Oricum, e vina dumneavoastră. V-am aşteptat încă de aseară, şi cum n-aveam nimic de făcut... Nu-mi vine să stau locului. Sărmana fată!

— Este logodnica dumitale?

— Da, se poate spune că este.

— Locuieşte aici?

— Da, cea mai mare parte a timpului. Este o fată bună, deşi niţeluş dură. Cam de modă veche. Puţin cam aprigă, dacă se înţelege ce vreau să spun.

Jensen dădu din cap.

— Spuneţi, ce-ar fi fost dacă bătrânul... dacă toată conducerea aia nu şi-ar fi retras plângerea, ce-aş fi căpătat?

— Acest lucru este de competenţa tribunalului, spuse Jensen.

Îşi închise carneţelul.

Omul îşi aprinse o ţigară. Făcuse un salt de pe pervazul ferestrei şi se sprijinea relaxat de perete.

— Doamne, ce chestii se mai pot întâmpla, zise. Mulţumesc lui Dumnezeu că m-am născut norocos.

Jensen băgă carneţelul în buzunar şi aruncă o privire spre uşă.

— Înainte de a aplica literele, ai rupt hârtia în două,

nu-i aşa?

— Da, exact.

— Ai rupt-o în două bucăţi?

— Da.

— N-ai tăiat-o? Cu o foarfecă?

Omul îşi duse mâna la nas, cu o mişcare rapidă. Îşi încruntă sprâncenele. Apoi se uită la Jensen.

— Nu sunt chiar aşa de sigur, îi spuse până la urmă.

— Încearcă să-ţi aminteşti.

Pauză.

— Nu. Nu pot să-mi amintesc.

— La ce cutie ai pus scrisoarea?

— Aici, în oraş.

— Mai precis.

— Undeva, într-o cutie poştală.

— Spune-mi exact unde este cutia aceea poştală.

— Nu pot. Pur şi simplu nu-mi amintesc.

— Nu ştii în ce cutie ai pus scrisoarea?

— Nu. Eram undeva, în oraş, după cum v-am mai spus. Dar nu-mi amintesc precis în ce cutie am pus-o.

— Nu?

— Nu. Ar fi absurd să-mi amintesc. Sunt cutii poştale la fiecare pas, nu-i aşa?

Jensen nu răspunse.

— Nu-i aşa? repetă omul enervat.

— Da, adevărat.

— Aşa că...

— Dar îţi aminteşti în ce parte a oraşului ai pus-o la cutie? Jensen se uita indiferent afară pe fereastră. Celălalt încercă să-i întâlnească privirea. Nereuşind, se întoarse şi spuse:

— Nu. Nu-mi amintesc. Are vreo importanţă?

— Unde locuiesc părinţii dumitale?

— În partea de est a oraşului.

— Poate ai pus scrisoarea la cutie, pe undeva în apropiere de locuinţa lor?

— Vă repet, nu ştiu. La dracu, ce importanţă are treaba asta?

— N-ai pus scrisoarea aici, în partea de sud?

— Pe dracu, da. Nu, nu ştiu.

— Unde ai pus scrisoarea la cutie?

— Habar n-am, răspunse omul pe un ton isteric. Se opri respirând cu greutate. După o scurtă pauză, spuse: În noaptea aceea m-am plimbat prin tot oraşul.

— Singur?

— Da.

— Şi nu ştii unde-ai pus scrisoarea?

— Nu. De câte ori trebuie să vă repet acelaşi lucru?

Începu să se plimbe încolo şi încoace prin cameră, cu paşi iuţi şi nervoşi.

— Prin urmare, nu-ţi aminteşti?

— Nu.

— Nu ştii în ce cutie poştală ai pus scrisoarea?

— Nu! ţipă tânărul, pierzându-şi stăpânirea de sine.

— Îmbracă-te şi vino cu mine, spuse Inspectorul-şef Jensen.

— Unde?

— La postul de poliţie de la Divizia Şaisprezece.

— Nu s-ar putea să trec şi să semnez hârtiile mâine? Am... am alte treburi astă-seară.

— Nu.

— Şi dacă refuz?

— N-ai dreptul să refuzi. Te afli în stare de arest.

— Arest? Ce dracu vrei să spui, poliţist blestemat? Şi-au retras plângerea, nu-i aşa? Atunci pentru ce?

— Pentru darea de informaţii false.

În maşină nu se mai rosti niciun cuvânt. Tânărul şedea în spate şi Jensen, aproape fără să mişte capul, îl putea vedea în oglinda retrovizoare. Tânărul părea nervos. Clipea des de după ochelari şi, când credea că nu-l vede nimeni, îşi muşca unghiile.

Jensen intră în curte şi parcă la intrare. Îl luă pe tânăr şi trecură prin faţa ghişeului de control, prin faţa şirului de celule unde beţivii stăteau plângând sau şedeau ghemuiţi în spatele gratiilor lucioase din oţel şi deschise o uşă. În interior, camera era puternic luminată. Tavanul, pereţii şi podeaua erau albe, iar în mijlocul camerei era un scaun cu spătar de bachelită.

Tânărul se uită sfidător şi nesigur în jurul lui, apoi se aşeză pe scaun. Jensen ieşi, răsucind cheia în broască.

Sus, în biroul său, ridică receptorul, formă un număr din trei cifre şi spuse:

— Trimite pe cineva să ia un interogatoriu, jos, în camera de izolare. Este vorba de o declaraţie falsă, care trebuie retrasă. Urgent.

După aceea scoase o carte de vizită albă din buzunarul de la piept, o puse pe masă şi desenă o stea cu cinci colţuri, foarte mică, în partea din stânga, sus. Încet şi cu atenţie, trasă un rând întreg de astfel de steluţe pe întreaga lăţime a cartonului. În şirul următor desenă stele cu şase colţuri, foarte mici şi perfect identice. Când ajunse la ultimul rând, numără stelele. În total, desenase 1242 stele, dintre care 633 cu cinci colţuri şi 609 cu şase colţuri.

O iritaţie în gât şi tulburările din stomac îl supărau; bău o cană cu bicarbonat. Din curte se auzeau strigăte şi zarva produsă de aducerea arestaţilor, dar nu le acordă niciun fel de atenţie.

După patru ore şi douăzeci şi cinci de minute, sună

telefonul.

— Totu-i clar, spuse cel care îl anchetase. N-a fost el, dar a fost greu până a recunoscut.

— Şi declaraţia lui?

— Semnată şi parafată.

— Motivul?

— Banii. Aşa cred. Deşi continuă să nege.

— Dă-i drumul.

— Va ajunge la tribunal?

— Nu.

— Acum e uşor de aranjat.

— Nu, spuse Jensen. Nu-i necesar.

Puse jos receptorul, rupse în bucăţele mici cartea de vizită acoperită de steluţe şi aruncă bucăţelele în coşul de hârtii. Apoi luă lista cu cele nouă nume de pe ea, întoarse o nouă pagină în carnet şi scrise: *Numărul 2. Vârsta 42 ani, profesia reporter, divorţat, părăsit funcţia la cererea sa.*

Jensen conduse maşina acasă şi se culcă fără să mănânce sau să bea ceva. Era foarte obosit, iritaţia din gât dispăruse, dar trecu timp destul până reuşi să adoarmă.

Aceasta a fost cea de a cincea zi. Pierdută de pomană.

17

— Nu era omul pe care-l căutam, spuse Jensen.

— Nu înţeleg. Ce s-a întâmplat? A mărturisit, nu-i aşa?

— Mărturisirea era falsă.

— Şi a recunoscut asta?

— Da, mai târziu.

— Susţii deci că omul a recunoscut un fapt pe care nu l-a comis? Eşti sigur?

— Da.

— Cunoşti motivele pentru care a făcut acest lucru?

— Nu.

— Aceasta nu va influenţa ancheta pe care o efectuezi?

— Nu neapărat.

— Bine, consider atunci că totul e în ordine, spuse Şeful Poliţiei.

Părea că vorbea numai cu sine însuşi.

— Jensen!

— Da.

— Situaţia dumitale în acest moment nu-i de loc de invidiat. După câte ştiu, dispoziţia de a descoperi pe vinovat rămâne în picioare. Îţi mai rămân două zile. Vei reuşi?

— Nu ştiu...

— Dacă nu pui mâna pe el până luni, nu răspund de consecinţe. De fapt, aş putea chiar să le anticipez. E nevoie să spun mai mult?

— Nu.

— Nereuşita poate să-mi provoace şi mie neplăceri.

— Înţeleg.

— După această neaşteptată întorsătură, este desigur şi mai important ca cercetările să fie continuate cu cea mai mare discreţie.

— Înţeleg.

— Mă bazez pe dumneata. Noroc!

Şeful Poliţiei sunase exact la aceeaşi oră ca şi în dimineaţa precedentă, însă astăzi Jensen era gata de plecare în clipa când auzise telefonul. Noaptea nu dormise decât două ore, dar cu toate astea se simţea odihnit. Siropul de miere nu-i astâmpărase totuşi foamea şi tulburările gastrice nu prezentau semne că vor slăbi.

— Trebuie să mănânc curând o mâncare gătită. Mâine, ori cel mai târziu poimâine.

Vorbise cu sine însuşi în timp ce cobora scările. Foarte rar se întâmpla să vorbească de unul singur.

Ploaia uşoară ce căzuse în timpul nopţii topise stratul subţire de zăpadă. Temperatura era acum ceva peste zero grade, norii se împrăştiaseră pe cer, iar soarele strălucea rece.

La postul de poliţie de la Divizia Şaisprezece, diferitele treburi care se făceau în fiecare dimineaţă nu se terminaseră încă. La intrarea în clădire stătea autobuzul care urma să-i ducă la clinici şi la lagărele de muncă pe beţivii reţinuţi a treia oară, iar în subsol agenţii de serviciu scoteau oamenii nepieptănaţi şi somnoroşi din celule. Poliţiştii erau extenuaţi datorită lipsei de somn. Înăuntru stăteau cei ce urmau să fie eliberaţi, aşteptând în tăcere, într-o coadă lungă, să treacă pe la ghişeul de control şi să li se facă injecţiile.

Jensen se opri la masa doctorului.

— Cum a fost noaptea asta?

— Obişnuit. Adică ceva mai rău ca în noaptea trecută.

Jensen aprobă din cap.

— Am avut din nou un caz de moarte subită. O femeie.

— O, aşa?

— A şi spus-o chiar ceva mai înainte. Că a băut tocmai ca să-şi pună capăt zilelor şi că poliţia a oprit-o. Dar n-am reuşit s-o salvez.

— Ce-a făcut?

— S-a pocnit cu capul de pereţii celulei şi şi-a fracturat craniul. Destul de greu să faci aşa ceva, dar văd că dă rezultate.

Doctorul se uită la Jensen. Ochii îi erau inflamaţi şi în aer plutea un miros de băutură ce părea că nu emană din direcţia omului căruia tocmai îi făcuseră o injecţie.

— Trebuie să ai o voinţă şi o forţă neobişnuită, spuse doctorul mai departe. Şi putere ca să smulgi stratul amortizor de pe pereţi.

Majoritatea oamenilor ce fuseseră eliberaţi puţin mai înainte stăteau în picioare, cu mâinile în buzunare şi cu capetele plecate. Pe feţele lor nu se vedea nicio urmă de regret sau de frică, numai o indiferenţă apatică.

Jensen se duse în biroul lui, luă una dintre micile lui cărţi de vizită albe şi notă pe ea două observaţii.

Strat amortizor mai bun pe pereţi.

Doctorul trebuie schimbat.

Biroul lui nu putea să mai prezinte nimic interesant, aşa că plecă imediat. Era ora opt şi douăzeci.

18

Suburbia se afla la vreo cincisprezece kilometri spre sud şi făcea parte din categoria numită de Minister „cu autocurăţire”.

Fusese construită în epoca crizei de locuinţe şi era formată din vreo treizeci de blocuri înalte, dispuse simetric în jurul staţiei de autobuze şi al aşa-numitului centru comercial. Acum nu mai circula niciun autobuz pe acolo, şi aproape toate magazinele erau închise. Vasta piaţă pavată era folosită drept cimitir pentru automobile şi nici douăzeci la sută din apartamente nu mai erau ocupate.

Jensen descoperi adresa după o căutare destul de complicată, îşi parcă maşina şi se îndreptă spre bloc. Clădirea avea paisprezece etaje şi în locurile unde tencuiala nu căzuse încă, pereţii erau înnegriţi de igrasie. Pavajul din faţa intrării era acoperit cu tot felul de cioburi şi o vegetaţie măruntă, iar de pe lângă fundaţia blocului apăreau răzleţite câteva tufişuri şi câţiva copaci. Cu timpul, rădăcinile lor vor străpunge şi măcina betonul fundaţiei.

Ascensorul nu funcţiona, aşa că trebui să urce pe scări până la etajul nouă. Scările erau reci, murdare şi slab luminate. Unele uşi rămăseseră larg deschise, lăsând să se vadă camerele aşa cum arătau în clipa în care fuseseră părăsite: murdare şi în dezordine, cu crăpături zigzagate pe tavanuri şi pereţi. Îţi puteai da seama că unele apartamente mai erau locuite după mirosul de bucătărie şi zgomotul năucitor produs de

emisiunea de dimineaţă a televizoarelor. Probabil că nici pereţii, nici tavanele nu fuseseră dotate cu izolaţie acustică.

Jensen începu să respire gâfâind după ce trecu la etajul cinci, iar când ajunse la al nouălea, coşul pieptului îl apăsa greu şi în partea dreaptă simţea o durere ascuţită. După câteva minute, când îşi mai veni în fire, îşi scoase insigna şi ciocăni în uşă.

Omul deschise de îndată. Spuse:

— Poliţia? Sunt treaz, nu m-am mai îmbătat de ani de zile.

— Mă numesc Jensen. Sunt Inspector-şef la Divizia Şaisprezece. Efectuez o anchetă în legătură cu fosta dumneavoastră funcţie şi loc de muncă.

— Da?

— Doar câteva întrebări.

Omul ridică din umeri. Era îmbrăcat corect. Avea faţa puţin palidă, purtând amprenta unei resemnări.

— Intraţi, zise.

Apartamentul era de tip standard, la fel ca şi întregul mobilier. Pe o etajeră se aflau vreo duzină de cărţi, iar pe masă se vedea o ceaşcă de cafea, pâine, unt, brânză şi un ziar.

— Luaţi loc, vă rog.

Jensen privi în jur. Apartamentul îi amintea de propria sa locuinţă. Se aşeză, îşi scoase carneţelul şi stiloul.

— Când aţi părăsit serviciul?

— Anul trecut, în decembrie, chiar înainte de Crăciun.

— Prin demisie?

— Da.

— Aţi lucrat mult timp acolo?

— Da.

— De ce-aţi demisionat?

Omul sorbi din ceaşca de cafea. Apoi privi în sus, în tavan.

— E o poveste mai lungă. Nu cred să vă intereseze prea mult.

— De ce-aţi plecat?

— Bine... N-am nimic de ascuns, dar este cam complicat să vă explic cum s-au petrecut lucrurile.

— Încercaţi.

— În primul rând, declaraţia cuprinsă în cererea mea de demisie nu este conformă cu adevărul.

— Explicaţi, vă rog.

— Mi-ar trebui două zile ca să vă explic toate de-a fir-a-păr şi poate că nici după aceea nu veţi fi deplin lămurit. Pot să vă prezint doar o imagine generală a evenimentelor.

Făcu o pauză.

— Dar în primul rând aş dori să ştiu de ce? Sunt bănuit de ceva?

— Da.

— Presupun că n-o să-mi spuneţi despre ce este vorba?

— Nu.

Omul se ridică şi se duse spre fereastră.

— Am venit aici când tot ce vedeţi fusese abia construit, spuse el. Nu-i chiar atât de mult de-atunci. Scurt timp după aceea, cu totul întâmplător, am primit o slujbă în cadrul concernului. Mai înainte, lucrasem la o altă revistă, de care sunt sigur că nu vă mai aduceţi aminte. Era editată de Partidul Socialist şi de mişcarea sindicală, fiind ultima dintre marile publicaţii săptămânale din ţară, care rămăsese complet independentă de concern. Avea anumite veleităţi mai ales de ordin cultural, deşi climatul pe

acel front era încă de atunci foarte încărcat.

— Veleităţi de ordin cultural?

— Da, se ocupa de arta şi poezia de calitate, şi publica povestiri literare, şi aşa mai departe. Nu mă pricep în astfel de lucruri. Eram reporter şi mă ocupam de problemele politice şi sociale.

— Aţi fost socialist?

— Am fost radical. De fapt, mă aflam tocmai la extrema aripii stângi a Partidului Socialist, deşi la vremea aceea nu-mi dădeam seama.

— Şi?

— Revista nu reprezenta o afacere prea strălucită. Beneficiile nu erau cine ştie ce, dar nici în pagubă nu lucra. Avea un număr relativ mare de cititori şi depindea oarecum de ei. Era singura publicaţie care făcea opoziţie ziarelor şi revistelor concernului, şi a luptat şi a criticat atât concernul, cât şi editura, pe de o parte direct, pe de alta indirect, prin însuşi faptul că exista.

— Cum aşa?

— Prin polemici şi critici făţişe. Printr-o atitudine cinstită faţă de diferitele probleme. Se înţelege că editura n-o putea tolera şi căuta să se răzbune în felul ei.

— Cum?

— Prin publicarea unui număr din ce în ce mai mare de magazine cu povestiri plate, benzi de povestiri desenate, exploatând tendinţa naturală spre simplificare ce există în fiecare om.

— Există o asemenea tendinţă?

— Sigur. Orice om preferă să se uite la o poză decât să citească, iar dacă citeşte vreodată ceva preferă o sporovăială facilă în locul unei pagini care să-l oblige să gândească sau să facă o sforţare pentru

a lua o atitudine. Din păcate, totdeauna a fost aşa.

Rămase în picioare, la fereastră, cu spatele întors spre musafirul lui.

— Fenomenul poartă denumirea de stagnare intelectuală şi este una dintre maladiile trecătoare din epoca televiziunii, spuse omul.

Un avion cu reacţie vui pe deasupra casei, în zborul lui spre un aeroport situat la mulţi kilometri înspre sud. Zilnic, de acolo, un număr considerabil de oameni erau transportaţi în străinătate, pentru a-şi petrece concediul anual în vreun loc ales cu grijă ca să le satisfacă toate doleanţele. Totul era organizat până la cel mai mic amănunt. Jensen făcuse o dată o astfel de călătorie şi n-avea de gând să mai facă vreuna.

— Era în epoca în care foarte multă lume continua să creadă că creşterea impotenţei şi a frigidităţii se datoreşte emanaţiilor radioactive. Vă amintiţi?

— Da.

— Ei bine, concernul n-a reuşit să pună mâna pe cititorii noştri. Nu erau foarte numeroşi aceşti cititori, dar erau uniţi şi lor publicaţia noastră le satisfăcea unele cerinţe imperioase. Reprezentam ultimul pai de care se mai puteau agăţa. Cred că tocmai de aceea editura ne-a urât atât. Dar eram convins că nu ne poate distruge.

Se întoarse şi se uită la Jensen.

— Toate acestea trebuie să vi se pară destul de complicate. V-am spus însă că nu vă pot lămuri cât ai bate din palme.

— Continuaţi. Ce s-a mai întâmplat?

Omul zâmbi trist, se întoarse şi se aşeză pe divan.

— Ce s-a mai întâmplat? Lucrul cel mai de necrezut cu putinţă. Pur şi simplu, ne-au cumpărat. Curat şi

elegant, cu întregul personal, cu toată ideologia şi tot restul. Pe bani. Sau, dacă priveşti dintr-un punct de vedere opus, Partidul Socialist şi mişcarea sindicatelor patronale ne-au vândut opoziţiei.

— De ce?

— Nici asta nu-i uşor de lămurit. Egalitatea socială începuse să prindă viaţă. E mult de când s-au petrecut toate astea. Ştiţi care-i părerea mea?

— Nu.

— Pe vremea când s-au întâmplat toate câte vi le-am povestit, socialismul din celelalte ţări supravieţuise crizei prelungite prin care trecuse şi reuşise să-i unească pe oameni, făcându-i să se simtă mai liberi, mai siguri pe ei, dezvoltându-le personalitatea, convingându-i să-şi asume o răspundere... Noi, pe de altă parte, eram mult avansaţi din punct de vedere material în comparaţie cu alte ţări şi sosise momentul în care ar fi trebuit să trecem la un larg schimb de experienţă. Dar lucrurile au evoluat cu totul altfel. Au pornit pe o cale cu totul diferită. Mă urmăriţi fără greutate, sper?

— Desigur.

— Aici, la noi, eram atât de orbiţi de imensa noastră strălucire, atât de siguri de rezultatele obţinute prin aşa-numita linie a politicii practice, pe scurt, puternicii noştri considerau că marxismul s-a împăcat cu plutocraţia, aproape că au fuzionat – că socialismul a devenit complet inutil prin esenţa lui, lucru pe care teoreticienii reacţionari îl preziseseră cu ani în urmă. Acest lucru nu era totuşi corect, când a apărut modificarea programului Partidului Socialist. Capitolele cu privire la egalitatea socială au dispărut pur şi simplu. Încetul cu încetul, au dispărut toate principiile de bază şi, simultan cu această dispariţie,

în ciuda murmurului general de nemulţumire, a apărut deodată reacţiunea morală. Înţelegeţi unde vreau să ajung?

— Încă nu.

— Oricum, puncte de vedere deosebite erau împinse din ce în ce mai mult unul împotriva celuilalt. Poate că ideea nu era tocmai rea, dar metoda utilizată pentru realizarea ei se baza numai pe păstrarea unei tăceri absolute asupra greutăţilor şi eşecurilor. Rezolvarea problemelor a fost mereu amânată. Ele au fost cocoloşite de ridicarea constantă a nivelului material de viaţă, sau înăbuşite de discuţii fără niciun sens stimulate mereu prin radio şi televiziune. Ca şi astăzi, şi pe-atunci formula sub care erau prezentate era „distracţie inofensivă”. Desigur, ideea a fost că, izolate în acest fel, infecţiile vor dispărea de la sine. Dar nu s-a întâmplat aşa. Individul s-a simţit bine fiziceşte, dar din punct de vedere spiritual a devenit un incapabil, politica şi societatea devenind pentru el noţiuni foarte vagi şi de neînţeles, ajungând să considere că toate sunt în ordine, dar nu prezintă nimic interesant pentru el. Reacţia individuală a fost la început o confuzie de neînţeles, care apoi s-a transformat într-o indiferenţă totală. La rădăcina tuturor acestor lucruri se afla o frică nedefinită. Frică! spuse omul. Frică de ce, de cine, nu ştiu. Poate ştiţi dumneavoastră?

Jensen se uită la el cu o privire lipsită de expresie.

— Poate doar frica de viaţă, aşa cum a fost întotdeauna. Lucrul cel mai absurd este faptul că, la o analiză superficială, totul părea a fi din ce în ce mai bine. În această ciorbă erau trei muşte: alcoolismul, sinuciderile şi scăderea natalităţii. S-a considerat că aceste probleme nu trebuie menţionate nicăieri, şi

nici acum nu se mai pomeneşte de ele.

Tăcu. Tăcu şi Jensen.

— Unul dintre principiile cele mai importante ale egalităţii sociale, chiar dacă n-a fost niciodată discutat sau formulat într-un mod clar, constă că toate trebuie să fie rentabile – iar lucrul cel mai groaznic este că tocmai această doctrină explică de ce Partidul Socialist şi mişcarea sindicală ne-au vândut celor pe care la data respectivă îi consideram ca duşmanii noştri cei mai înverşunaţi. Astfel, motivul a fost cel mai simplu: banii, nu faptul că ar fi dorit să înăbuşe libertatea noastră de gândire şi de exprimare şi radicalismul. N-au descoperit acest avantaj decât mai târziu.

— Şi aceasta v-a indispus?

Omul păru că nu auzise întrebarea.

— Dar nu asta a fost umilirea cea mai mare. Cel mai îngrozitor a fost faptul că toate au fost aranjate fără ştirea noastră, la un nivel cu mult mai înalt decât cel la care ne aflăm noi.

Ne gândeam că avem şi noi o anumită valoare şi că reprezentăm ceva – ca şi gruparea noastră – că însemnăm ceva, cel puţin atât ca să fim şi noi informaţi de ce au de gând să facă cu noi. Dar n-a fost aşa. Afacerea a fost tratată între direcţia concernului şi conducătorul mişcării sindicale, de doi oameni de afaceri în jurul unei mese rotunde. Apoi au fost informaţi Primul Ministru şi partidul, care au căzut de acord asupra unor detalii practice. Cei dintre noi care eram mai cunoscuţi şi ocupam funcţii mai importante au fost împinşi cu gentileţe în posturi de conducere, de fapt simple sinecuri, iar noi, ceilalţi – cei de rând – i-am urmat. Bineînţeles, cei care nu prezentau decât o importanţă secundară au fost

concediaţi. Eu m-am aflat în categoria din mijloc. Asta-i tot ce s-a întâmplat... atunci. Ca în evul mediu. Pentru că acelaşi lucru s-a întâmplat în decursul întregii istorii. Au demonstrat acelora dintre noi care am muncit acolo că nu reprezentam nimic şi eram incapabili să realizăm ceva. Acesta a fost lucrul cel mai groaznic. A fost o crimă. A fost omorâtă o idee.

— Şi aceasta v-a indispus?

— Am demisionat.

— Dar atitudinea dumneavoastră faţă de ei s-a schimbat? Aţi început să-i urâţi? Concernul şi conducătorii sindicali?

— Nu, de loc. Dacă credeţi asta, înseamnă că nu m-aţi înţeles. Ei s-au comportat perfect logic din punctul lor de vedere. De ce să refuze o victorie obţinută atât de ieftin? Închipuiţi-vă că generalul Miaja[5] l-ar fi chemat la telefon pe Franco în timpul bătăliei pentru Madrid şi spunându-i: „N-ai fi dispus să cumperi avioanele mele? Consumă prea multă benzină.” Comparaţia vă ajută să vedeţi lucrurile mai clar?

— Nu.

— Oricum, poate nu e prea potrivită. Pot însă să vă răspund foarte simplu la întrebarea ce mi-aţi pus-o. Nu, n-am simţit niciun fel de duşmănie faţă de editură, nici atunci şi nici mai târziu. De altfel, s-au purtat bine cu mine.

— Dar v-au dat afară.

— Într-un mod extrem de binevoitor, vă rog să observaţi. În afară de aceasta, chiar eu i-am provocat.

— Cum?

— Am abuzat de încrederea ce mi s-a acordat, aşa

[5] General republican; a luptat împotriva lui Franco în războiul civil din Spania.

a fost calificată fapta pe care am comis-o.

— În ce fel?

— Toamna trecută am fost trimis în străinătate ca să adun material pentru o serie de articole. Ele urmau să descrie viaţa unui om, drumul lui spre succes şi bogăţie. Era vorba de o renumită stea de televiziune, de faimă mondială, una dintre acelea care este băgată mereu pe gâtul oamenilor. Acesta-i genul de lucrări pe care l-am făcut în toţi anii din urmă, scriind biografii dulceag preparate ale diferitelor celebrităţi. Dar a fost prima oară când mi s-a permis să plec în altă ţară, în acest scop.

Zâmbi din nou cu zâmbetul lui trist, şi degetele nervoase bătură toba pe marginea mesei.

— Acest om, această celebritate, s-a întâmplat să fie născut într-o ţară socialistă, una dintre acelea care erau ignorate cu cea mai perfectă bună ştiinţă. Cred că guvernul nostru nici nu i-a recunoscut existenţa.

Se uită la Jensen cu ochii întrebători şi melancolici.

— Ştiţi ce-am făcut? Am folosit seria de articole ca să fac o analiză minuţioasă şi pozitivă a nivelului politic şi cultural din acea ţară, în comparaţie cu situaţia de aici. Desigur că articolele n-au fost niciodată publicate. De altfel, nici nu speram să apară.

Se opri o clipă şi încruntă sprâncenele. Apoi zise:

— Lucrul cel mai amuzant este că nici acum nu-mi dau seama de ce am făcut-o.

— Sfidare?

— Poate. Dar despre toate aceste lucruri n-am vorbit de ani de zile cu nimeni. De fapt, n-aş putea să vă spun de ce o fac şi acuma. După ce lucrasem numai vreo două săptămâni la editură, pierdusem orice imbold şi deodată m-am aşezat să scriu numai

ceea ce voiam, umplând o pagină după alta. La început, aveam despre mine o părere mult mai bună decât ar îngădui realitatea. Şi-au dat seama că sunt inofensiv şi aş putea să fiu doar o rotiţă utilă în maşina lor uriaşă. Atunci, pentru prima oară, s-a vorbit ca să fiu transferat la Departamentul Special. Poate nu ştiţi ce înseamnă?

— Am auzit vorbindu-se.

— I se mai spune şi Departamentul Treizeci şi Unu. Este considerat cel mai important dintre toate. De ce, nu pot să înţeleg. Foarte rar se aude ceva despre el, iar toate lucrările lui sunt ţinute în ce mai strict secret. Se ocupa de nu ştiu ce proiect. În limbajul nostru este numit o grupă fictivă. S-a discutat cândva despre transferul meu acolo, dar apoi probabil că şi-au dat seama că nu sunt bun decât să scriu istorioare plăcute despre vieţile oamenilor celebri. De fapt, aveau perfectă dreptate.

Se jucă distrat cu ceaşca de cafea.

— Şi deodată, m-am dezlănţuit şi le-am trântit articolele acelea. Doamne, ce surpriză a fost pentru ei!

Jensen dădu din cap.

— Vedeţi, credeam că n-am să mai pot scrie niciodată şi, brusc, n-am mai putut suporta ideea că ultimul lucru pe care l-am scris, urma să fie vreo povestire trandafirie şi lacrimogenă despre cine ştie ce bădăran, vreun portret superb al unui cretin care a câştigat milioane afişând o ţinută revoluţionară şi care a făcut ocolul lumii provocând un scandal după altul în bordelurile de masculi.

— Ce-aţi scris în vremea din urmă?

— Am renunţat la scris. Ştiam de mult că sunt un ziarist sfârşit, că niciodată n-am să mai fiu capabil să

scriu din nou. Mi-am dat seama brusc de toate astea. O să mă ocup o perioadă de timp de cu totul altceva, orice-ar fi. Ştiu că o să-mi fie mai greu, pentru că noi, ziariştii, nu suntem buni decât pentru meseria noastră. Dar lucrurile se vor aranja. Oricum, în ziua de azi, nimeni nu-i capabil să facă ceva ca lumea.

— Din ce vă întreţineţi?

— Editura s-a purtat foarte elegant faţă de mine. Mi-au spus că ştiau că sunt un om fără niciun viitor, mi-au dat salariul pe patru luni şi m-au lăsat să plec.

— N-aţi primit şi o diplomă?

Omul se uită mirat la Jensen.

— Ba da, am primit. Ce tâmpenie, nu-i aşa? Da' de unde ştiţi?

— Unde-i acuma?

— Nicăieri. Aş dori să fiu în situaţia de a vă putea spune că am rupt-o în bucăţele pe care le-am aruncat de la fereastra etajului treisprezece, dar în realitate am zvârlit-o în modul cel mai prozaic când am plecat de acolo.

— Aţi mototolit-o?

— Altfel n-ar fi încăput în coşul de hârtii. Mi-amintesc că era destul de mare. Dar de ce vă interesează?

Inspectorul-şef Jensen mai puse patru întrebări.

— Aceasta este adresa dumneavoastră permanentă?

— După cum v-am mai spus, locuiesc aici de când s-a construit acest bloc şi am de gând să rămân atâta timp cât voi mai avea apă şi lumină. Din unele puncte de vedere aici este mai bine acum decât înainte vreme. N-ai vecini, aşa că nici nu observi că-ţi lipseşte izolaţia acustică.

— De ce se numeşte acel departament al treizeci şi

unulea?

— Pentru că birourile se află la etajul treizeci şi unu.

— Există birouri acolo?

— Da, într-un fel de pod, amenajat între etajul unde sunt birourile cu povestiri pe benzi desenate şi terasa de pe acoperiş. Ascensoarele n-ajung atât de sus.

— Aţi fost vreodată acolo?

— Nu, niciodată. Cei mai mulţi dintre salariaţi nici nu ştiu de existenţa lui.

Înainte de a se despărţi, omul spuse:

— Îmi pare rău că am îndrugat atâtea fără să vă lămuresc. Cred că totul vi s-a părut atât de naiv şi de încurcat, în felul rezumat şi simplificat în care am încercat să vă prezint lucrurile. Dar dacă aţi insistat...

Şi la sfârşit:

— Apropo, mai continui să fiu bănuit de ceva?

Jensen începuse însă să coboare scările, şi nu răspunse. Omul rămase în pragul uşii. Nu arăta îngrijorat, ci mai degrabă indiferent şi destul de obosit.

19

Câteva minute rămase liniştit în maşină şi-şi studie carnetul cu însemnări. Apoi întoarse o nouă pagină şi scrise: *Nr. 3, fost redactor, 48 ani, necăsătorit, a părăsit postul la cererea sa şi cu pensia întreagă.*

Numărul 3 era o femeie.

Soarele era în slavă, strălucind puternic şi nemilos. Era sâmbătă, ora douăsprezece fără un minut. Mai avea exact treizeci şi şase de ore. Jensen porni motorul şi plecă.

Închisese aparatul de radio-emisie-recepţie şi, deşi traseul său trecea prin centrul oraşului, nici nu se gândi să se oprească la sediul Diviziei Şaisprezece.

În schimb, opri maşina la un bufet-expres şi meditä îndelung la cele trei feluri de mâncare standard din meniul pentru ziua respectivă. Hrana era stabilită de un departament special din Ministerul Sănătăţii. Mâncarea era preparată la o bucătărie centrală, dirijată de un mare concern alimentar, şi aceleaşi feluri de mâncare erau servite în întreaga reţea de bufete. Stătuse atât de mult în faţa tabloului de comandă electrică pentru meniu, încât cei ce aşteptau în urma sa începură să-şi piardă răbdarea.

În sfârşit, apăsă pe unul din butoane, îşi luă tava cu farfuriile pline şi se aşeză pe un scaun liber, la una din mese.

Rămase liniştit şi se uită la prânzul său: lapte, suc de morcovi, o felie de carne, câteva foi de varză tocată şi doi cartofi fierţi.

Era foarte flămând, dar nu putea să aibă deplină încredere în funcţiunile stomacului său. După câteva clipe luă o bucăţică de carne, o mestecă îndelung, bău sucul de morcovi, se sculă şi plecă.

Strada unde urma să ajungă se găsea în partea de est, aproape de centrul oraşului, într-un cartier care totdeauna fusese locuit de bogătaşi parveniţi. Casa în faţa căreia se opri era nouă şi nu semăna nici pe departe cu o construcţie standard. Era proprietatea concernului, şi în afară de apartamentele pentru oaspeţi şi sălile de conferinţe, mai exista la etajul superior un studio larg, cu terasă şi ferestre pe acoperiş.

Femeia care deschise uşa era micuţă şi durdulie. Părul ei blond era aranjat cu fixativ, iar machiajul îi făcea obrazul neted şi trandafiriu, ca într-o fotografie în culori. Era îmbrăcată într-o elegantă rochie de interior, pe jumătate roşu-aprins, pe jumătate albastru-deschis, dintr-un material subţire. În picioare purta papuci cu tocuri înalte, tigheliţi cu aur şi cu un fel de pompon multicolor în vârf.

Lui Jensen i se păru că-şi aminteşte de un model perfect asemănător, văzut într-un supliment în culori al unuia dintre cele o sută patruzeci şi patru de magazine pe care le răsfoise.

— O, un bărbat! ciripi femeia.

— Jensen, Inspector-şef din Divizia Şaisprezece. Efectuez o anchetă care este în legătură cu fosta dumneavoastră funcţie şi loc de lucru, spuse stereotip, prezentând insigna de poliţist.

Între timp, se uita dincolo de femeia din faţa lui, în interiorul apartamentului.

Camera era mare şi încăpătoare, iar mobilierul destul de scump. Mobila joasă, executată dintr-un

lemn uşor şi de culoare deschisă, era aranjată pe un fundal de grătar cu plante cățărătoare şi perdele colorate pastel. Întregul apartament îi amintea de o cameră exagerat de mare a fiicei unui milionar american, adusă cu masă, scaune, covor şi vaze direct dintr-o vitrină.

O altă femeie, brunetă şi mult mai tânără, şedea pe un divan. Pe o măsuţă era o sticlă de cherry, un pahar şi un fel de pisică din cine ştie ce regiune exotică a globului.

Femeia în rochia de casă trecu legănându-se în cameră.

— Dumnezeule, ce palpitant, spuse ea. Un detectiv!

Jensen o urmă.

— Da, draga mea, un detectiv adevărat, dintr-un birou sau serviciu special, sau cine ştie cum îi mai spune, întocmai ca în revistele noastre.

Se întoarse şi-i zise veselă:

— Vă rog, luaţi loc, dragă domnule. Vă rog să vă faceţi cât mai comod în cuibuşorul meu. Poate doriţi un păhărel de cherry?

Jensen refuză dând din cap şi se aşeză.

— Dumnezeule, am şi uitat că nu suntem singuri, nu-i aşa? Dânsa este una din scumpele mele colege, una dintre acelea care au preluat comanda vasului când eu am debarcat pe ţărm.

Bruneta îi aruncă lui Jensen o privire scurtă şi indiferentă. Apoi zâmbi politicos şi supus gazdei. Aceasta se aşeză şi ea pe divan, îşi înclină capul şi îl întrebă cu o voce de fetiţă:

— Cu ce pot să vă fiu de folos?

Jensen scoase notesul şi stiloul.

— Când aţi părăsit serviciul?

— De anul nou. Şi, dragă domnule, te rog nu-i mai spune „serviciu”. A lucra în redacţia unei reviste înseamnă vocaţie, la fel ca în cazul unui preot sau medic. Nu uitaţi nicio clipă că cititorii sunt nişte fiinţe umane, un fel de pacienţi spirituali ai noştri. Trăieşti atât de intens în ritmul redacţiei, numai pentru cititori, încât ajungi să uiţi cu totul de tine însăţi.

Femeia mai tânără se uită la pantofii săi şi îşi muşcă buzele. Colţurile gurii se schimonosiră ca şi cum ar fi încercat să-şi reprime apariţia unui zâmbet ironic sau amar.

— De ce aţi plecat de-acolo?

— Am părăsit editura pentru că am considerat că mi-am îndeplinit misiunea. Mi-am atins scopul. Timp de douăzeci de ani, magazinul redactat de mine a mers din victorie în victorie. Da, nu exagerez când spun că l-am clădit cu propriile mele mâini. Când l-am luat în primire, nu însemna nimic, absolut nimic. Într-un timp extrem de scurt l-am făcut să devină cel mai mare magazin, citit de toate femeile din ţară, iar de acolo până la a ajunge cel mai mare şi mai important dintre toate magazinele, n-a mai fost decât un pas.

Se uită la brunetă şi spuse veninos:

— Cum am reuşit? Muncind, sacrificându-mă până la capăt. Trebuie să trăieşti numai pentru revistă, să gândeşti în titluri şi fotografii, cu toate simţurile încordate pentru a înţelege ce vrea cititorul, pentru...

Se opri o clipă, rămânând pe gânduri.

— ...pentru satisfacerea dorinţelor lor legitime, pentru a polei viaţa lor cotidiană cu vise minunate, idealuri şi poezie.

Sorbi din păhărelul de cherry şi continuă pe un ton glacial:

— Pentru a realiza aceasta, trebuie să posezi ceea

ce se numeşte sentiment. Trebuie să împărtăşeşti, să dai acest sentiment şi celor ce lucrează cu tine. Sunt prea puţini oameni dotaţi de la natură cu acest dar. Câteodată trebuie să fii aspru cu tine însuţi, ca să poţi da altora totul.

Închise ochii. Vocea îi deveni catifelată.

— Toate acestea se pot obţine având un singur ţel în viaţă: magazinul şi cititorii.

— Două, spuse Inspectorul Jensen.

Bruneta îi aruncă repede o privire speriată. Femeia în rochie de interior nu reacţionă.

— Probabil ştiţi cum am ajuns redactor-şef?

— Nu.

Schimbă din nou tonul şi spuse cu o voce visătoare:

— Este exact ca într-un basm. Un basm care s-a petrecut aievea. Lucrurile s-au întâmplat astfel...

Din nou expresia şi vocea i se schimbară.

— Originea mea este umilă şi nu mi-e ruşine s-o recunosc, spuse pe un ton agresiv, ridicându-şi vârful nasului, în timp ce colţurile gurii se plecau în jos.

— O, da?

După o scurtă uitătură de mulţumire la adresa musafirului, declară:

— Patronul concernului este un geniu. Un geniu. Un om mare. Mai mare decât Democratus.

— Democratus?

Scutură din cap agasată.

— O, numele astea proprii. Sigur că m-am gândit la altcineva. Nu-i de loc uşor să ţii minte totul.

Jensen aprobă.

— Patronul m-a ridicat direct dintr-o situaţie foarte umilă şi mi-a încredinţat acel magazin. A fost un gest de o îndrăzneală uluitoare. Gândiţi-vă: o fată simplă, tânără, care se vede deodată redactor-şef al unei

mari reviste. Dar eu eram sângele nou de care avea nevoie această redacţie. În trei luni de zile totul a fost transformat, am curăţit locul de toate uscăturile şi în şase luni am făcut ca revista să devină lectura preferată a femeilor. Şi de-atunci, aşa a rămas.

Schimbă iar tonul şi se adresă către brunetă:

— Să nu uiţi niciodată că atât horoscopul pe opt pagini, cât şi povestirile cu fotografii cinemascop dimpreună cu serialele despre întâmplări adevărate din viaţa mamelor oamenilor celebri, au fost ideea mea. Şi acum tot serialele cu fotografii au cel mai mare succes. La fel ca şi suplimentul în patru culori.

Făcu un gest scurt cu degetele cu unghii roşii, ca şi cum ar voi să treacă peste aceste gânduri, şi continuă umil:

— Dar nu spun toate acestea ca să câştig glorie şi laude. Am primit de mult răsplata ce-o meritam sub forma de sute de mii de scrisori pline de căldură, trimise de cititoare care nu mai ştiau cum să-mi mulţumească.

Femeia tăcu câteva clipe, rămânând cu mâna ridicată şi capul înclinat într-o parte, ca şi cum şi-ar fi fixat privirea spre un orizont îndepărtat.

— Nu mă întrebaţi cum se poate reuşi să obţii astfel de rezultate, zise ea cu modestie. Asta se simte. Se simte cu aceeaşi siguranţă cu care ştii că orice femeie doreşte cel puţin o dată în viaţă să întâlnească o privire plină de căldură, încărcată de dorinţe...

Bruneta scoase un sunet ce semăna cu un râs înfundat.

Femeia în rochia de casă tresări şi se uită fix la ea, cu un dispreţ făţiş.

— Bineînţeles, asta a fost pe vremea noastră,

spuse cu un aer superior, când noi femeile mai purtam un foc ascuns în suflet.

Faţa i se trase şi o reţea de cute fine se vedea în jurul ochilor şi al gurii. Muşcă nervoasă unghia lungă, ascuţită şi roşu-argintată a degetului mic de la mâna stângă.

— Aţi primit o diplomă când aţi plecat?

— O, da, spuse ea. O, a fost atât de drăguţ!

Zâmbetul tineresc îi reveni, iar ochii îi aruncau din nou scântei.

— Vreţi s-o vedeţi?

— Da.

Se sculă graţios şi se îndepărtă, parcă plutind. Bruneta se uită la Jensen cu ochii plini de teamă.

Femeia se întoarse ţinând documentul strâns la piept.

— Închipuiţi-vă, e semnată numai de persoane extrem de importante, chiar şi de o principesă din familia regală.

Deschise mapa. Pagina albă din stânga era acoperită cu semnături.

— Cred că acesta a fost cel mai frumos dintre sutele de cadouri pe care le-am primit de pretutindeni. N-aţi vrea să le vedeţi?

— Nu cred că-i necesar, zise Jensen.

Femeia zâmbi, sfios şi nesigur.

— Dar de ce aţi venit, dumneavoastră, un Inspector-şef de la Poliţie, să-mi puneţi atâtea întrebări?

— Nu am dreptul să discut acest subiect, zise Jensen.

Faţa ei îşi schimbă de mai multe ori expresia. Apoi îşi desfăcu mâinile, într-o atitudine de slăbiciune feminină şi zise supusă:

— Da. Bine. Trebuie să mă resemnez...

Bruneta îl întovărăşi până jos. De abia porni ascensorul, când fata îi spus dispreţuitor:

— Să nu credeţi un cuvânt din ce-a spus. Este groaznică, înspăimântătoare, e un monstru. Despre ea se spun cele mai urâte lucruri.

— Aşa?

— Este un monstru al răutăţii şi slugărniciei – şi acum continuă să ţină în mână toate firele, deşi au reuşit s-o scoată din clădirea editurii. Acum mă obligă să spionez pentru ea. În fiecare miercuri şi sâmbătă trebuie să vin la ea şi să-i prezint un raport amănunţit. Vrea să ştie totul, să nu-i scape nimic.

— De ce o faceţi?

— Of, Dumnezeule, de ce? Poate să mă strivească în zece minute, să mă desfiinţeze cu totul. N-ar sta o clipă pe gânduri. Mă insultă tot timpul. Of, Dumnezeule!

Jensen nu scoase niciun cuvânt. Când ajunseră la parter, îşi scoase pălăria şi deschise uşa. Tânăra îi aruncă o privire timidă şi ieşi în stradă aproape fugind.

Circulaţia maşinilor era acum mult mai redusă. Era sâmbătă, ora patru fără cinci. Jensen simţea o durere în partea dreaptă a diafragmei.

20

Jensen pornise motorul, dar continua să şadă cu carneţelul deschis sprijinit de volan. Tocmai scrisese: *Numărul 4, redactor de artă, necăsătorită, vârsta 20 ani, plecată la cererea sa.*

Şi numărul 4 era tot o femeie.

Casa era pe partea opusă a străzii. Nu era nouă, dar bine îngrijită. Descoperi la parter uşa ce o căuta şi apăsă pe sonerie. Nu răspunse nimeni. Sună de câteva ori, apoi bătu tare în uşă. Până la urmă, apăsă pe clanţă. Uşa era încuiată. Rămase câteva minute în faţa uşii. Între timp, se auzi sunând telefonul în apartament. Se întoarse în maşină, luă notesul, lăsă cinci pagini libere şi scrise: *Numărul 5, vârsta 52 ani, ziarist, necăsătorit, perioada de angajare terminată conform contractului.*

De data aceasta avu noroc. Strada se afla în acelaşi cartier, numai câteva sute de metri mai departe.

Casa era asemănătoare cu cea pe care o vizitase cu zece minute mai devreme; o clădire galbenă, lungă, cu cinci etaje, aşezată în colţul străzii. Întreaga zonă din această parte a oraşului era formată din blocuri ce semănau foarte mult între ele.

Eticheta de pe uşă era făcută din litere decupate dintr-un ziar şi lipite pe geam. Câteva din ele se rupseseră, altele căzuseră, astfel că numele nu mai putea fi citit. Soneria funcţiona dar, deşi auzi o mişcare în apartament, trecură mai multe minute

până veni cineva să deschidă uşa.

Omul părea mai în vârstă decât s-ar fi aşteptat. Arăta foarte neglijent, cu păr lung nepieptănat şi o barbă cenuşie. Purta o cămaşă soioasă, alb-galbenă, pantaloni şifonaţi şi pantofi negri cu tocuri scâlciate. Jensen se încruntă. În zilele acestea, un om prost îmbrăcat era un lucru destul de rar.

— Jensen, Inspector-şef de la Divizia Şaisprezece. Efectuez o anchetă în legătură cu fosta dumneavoastră funcţie şi loc de muncă.

Nu se mai deranjă să-i mai arate insigna.

— Vă puteţi legitima? întrebă omul imediat.

Jensen îi prezentă insigna.

— Intraţi, spuse omul.

Felul lui de a se purta arăta o siguranţă de sine vecină cu aroganţa.

În apartament, primul lucru care atrăgea atenţia era dezordinea. Podeaua era acoperită cu ziare, reviste, cărţi, portocale stricate, bucăţi de hârtie, pungi de gunoi umplute până la vârf, rufe murdare şi farfurii nespălate. Mobila era formată din câteva scaune de lemn, două fotolii peticite, o masă rotundă rahitică şi un divan cu aşternutul nestrâns. Pe o jumătate de masă se făcuse loc pentru o maşină de scris şi un top de hârtie dactilografiată. Peste tot se aşternuse un strat gros de praf. În aer domnea un iz de mucegai, amestecat cu un miros puternic de băutură. Omul şterse cealaltă jumătate de masă cu un ziar mototolit. Tot felul de hârtii şi de obiecte mărunte fură aruncate pe jos.

— Şezi colea, spuse el, împingând un scaun.

— Eşti beat, îi răspunse Jensen.

— Nu-s beat, ci mă aflu sub influenţa alcoolului. Nu mă îmbăt niciodată, dar aproape mereu sunt sub

influenţa alcoolului. Diferenţa între aceste stări este considerabilă.

Jensen se aşează. Bărbatul rămase în picioare, în spatele lui.

— Ai spirit de observaţie, zise el, altfel niciodată nu ţi-ai fi dat seama. Rareori cineva reuşeşte să observe aceasta.

— Când ai demisionat?

— Acum două luni. De ce te interesează?

Jensen îşi puse pe masă notesul legat cu o spirală elastică şi răsfoi prin el. Când ajunse la pagina numărul trei, omul din spate spuse:

— Mă găsesc într-o societate care-mi face cinste.

Jensen continuă să întoarcă paginile.

— Mă surprinde că ai scăpat cu mintea întreagă de căţeaua aia blestemată, spuse bărbosul, ocolind masa. Ai fost în vizită la ea? Eu n-am avut niciodată curajul.

— O cunoşti?

— Dacă o cunosc? Lucram la redacţia respectivă când a apărut ea. A devenit redactor-şef. Am supravieţuit aproape un an întreg.

— Supravieţuit?

— Eram mult mai tânăr şi mai puternic pe vremea aceea.

Se aşează pe pat, băgă mâna undeva, pe sub cearceafurile murdare, şi scoase o sticlă.

— După cum ai văzut, asta n-are nicio importanţă, nu-i aşa? întrebă el. Şi nici nu mă îmbăt. Devin doar mai caustic.

Jensen îl privi liniştit.

Omul trase pe gât două înghiţituri din sticlă, o aşează grijuliu pe jos şi zise:

— Ce urmăreşti?

— Anumite informaţii

— Despre ce?

Jensen nu răspunse.

— Dacă vrei să afli ceva despre căţeaua aia spurcată, ai nimerit tocmai bine. Puţini o cunosc atât de bine ca mine. I-aş putea scrie biografia.

Omul tăcu, dar nu păru că aşteaptă vreun răspuns. Cu ochii pe jumătate închişi îşi privi musafirul, apoi se uită spre fereastră, unde razele de lumină pătrundeau greu prin stratul gros de murdărie. Cu toate că băuse, ochii aveau o privire lucidă.

— Ştii cum a reuşit să ajungă redactor-şef la cel mai mare magazin din ţară?

Jensen nu spuse nimic.

— Păcat, zise omul pe un ton aspru. Păcat că prea puţină lume ştie asta. Şi totuşi, a fost unul din momentele cheie în istoria presei.

În cameră se aşternu din nou tăcerea. Jensen se uita indiferent la bărbatul din faţa sa şi se juca cu stiloul din plastic.

— Ştii cu ce se ocupa înainte de a ajunge redactor-şef? – Râse dispreţuitor. — Femeie de serviciu. Făcea curăţenie. Şi ştii unde făcea curăţenie?

Jensen desenă o steluţă pe pagina albă a notesului său.

— În sfânta sfintelor. La etajul directorilor. Cum a reuşit să ajungă acolo n-am de unde să ştiu, dar poţi fi sigur că nu din întâmplare.

Se aplecă şi ridică sticla.

— Putea să aranjeze orice. Vezi, era foarte drăguţă, a dracului de drăguţă, până o cunoşteai cinci minute.

Bău pe nerăsuflate.

— Pe vremea aceea curăţenia începea după terminarea orelor de birou. Personalul de serviciu

apărea la ora şase. Sosea toată lumea, în afară de ea. Dânsa venea cu o oră mai devreme, când Patronul era aproape totdeauna în camera lui. Obişnuia să expedieze toate secretarele fix la cinci şi rămânea să clocească singur ceva, care era un secret pentru toţi: ce anume, habar n-am. Dar pot să-mi închipui, adăugă privind pe fereastră, în cameră se lăsase întunericul. Jensen se uită la ceas. Era şase şi un sfert.

— Exact la cinci şi un sfert, ea deschidea uşa la biroul lui, arunca o privire, îşi cerea scuze şi o închidea. Când Patronul era gata de plecare sau mergea la vestiar ori aşa ceva, totdeauna o vedea cum dispare după colţul coridorului.

Jensen deschise gura să spună ceva, dar se răzgândi şi continuă să tacă.

— Arăta foarte atrăgătoare mai ales când o priveai din spate, înţelegi? Îmi amintesc perfect cum arăta atunci. Parcă o văd: într-un halat albastru deschis, cu papuci albi cu tălpi de lemn şi o basma albă pe cap. Niciodată nu purta ciorapi. Probabil că auzise pe undeva – mi-amintesc că se şoptea că Patronul nu poate rezista când vede o gambă goală.

Omul se sculă, făcu câţiva paşi şi aprinse lumina.

— N-a trecut mult şi Patronul a început să-i facă aluzii. Se ştie că-i cam plac astfel de lucruri. Dar ştii ce s-a întâmplat?

Becul din tavan, înfăşurat cu o cârpă unsuroasă, dădea o lumină slabă.

— La început nu i-a răspuns, ci doar a bâlbâit timidă ceva nedesluşit şi a rămas tremurândă, privindu-l cu ochi de căprioară speriată. Apoi a continuat să se poarte ca mai înainte.

Jensen desenă o altă stea. Cu şase colţuri.

— Devenise o obsesie pentru el. A făcut tot ce a putut. A încercat să afle adresa unde locuieşte. N-a reuşit. Dumnezeu singur ştie în ce fundătură s-o fi vârât. Se spunea că Patronul angajase detectivi s-o urmărească, dar femeia i-a dus de nas de fiecare dată. Apoi ea a început să vină de fiecare dată cu un sfert de oră mai târziu. Patronul era tot acolo. A început să vină şi mai târziu şi el. Şedea în camera lui, prefăcându-se că lucrează. Până când, în sfârşit...

Tăcu. Jensen aşteptă treizeci de secunde. Apoi ridică ochii şi se uită fix la omul de pe pat.

— Vezi, îşi ieşise cu totul din minţi. Într-o seară, ea a venit exact la opt şi un sfert, când toate celelalte femei de serviciu îşi terminaseră treaba şi plecaseră. Luminile din biroul lui erau stinse, dar ştia că mai era acolo pentru că îi văzuse pălăria şi paltonul. Apoi făcu un tur, două, pe coridor, bocănind din saboţii de lemn, după care îşi luă găleata, intră înăuntru şi închise uşa în urma ei.

Chicoti înfundat.

— Totul fusese al dracului de bine gândit, adăugă. Patronul stătea în spatele uşii, îmbrăcat numai în nişte chiloţi tricotaţi. A sărit pe ea scoţând un strigăt, i-a sfâşiat şi i-a smuls hainele, răsturnând găleata, a trântit-o la pământ şi s-a aruncat asupră-i. Ea s-a opus ţipând şi...

Omul se opri şi se uită triumfător la musafirul lui.

— Dar ce crezi că s-a întâmplat?

Jensen se uită la ceva de pe podea. Nimeni n-ar fi putut spune dacă era atent la povestire sau nu.

— Ei bine, exact în clipa aceea, un paznic de noapte în uniformă şi cu legătura lui de chei deschise uşa şi îndreptă lanterna chiar asupra lor. Când văzu cine este, rămase împietrit în primul moment, apoi

trânti uşa şi o luă la goană. Patronul alergă desperat după el. Paznicul se aruncă într-un lift, dar Patronul îl ajunse când voia să închidă uşa. Se temea că paznicul va da alarma – dar amărâtul ăla era înspăimântat până în măduva oaselor că-şi va pierde pâinea. Bineînţeles că ea calculase totul la mare precizie şi ştia până şi secunda când paznicul îşi făcea rondul, pontând la fiecare ceas de control.

Omul râse vesel şi bine dispus, apoi se răsuci cu plăcere pe cearceaf.

— Imaginează-ţi scena: Patronul în cabina ascensorului doar cu chiloţii pe el, împreună cu un paznic de noapte paralizat de teamă, dar îmbrăcat în uniformă, cu şapca lui cu cozoroc, cu lanternă, cu legătura de chei şi cu tot bagajul. Au coborât tot drumul până la depozitul de hârtie, până când omul a reuşit să-şi vină în fire, să apese pe butonul de oprire, să pornească liftul în sus şi să facă întreaga călătorie înapoi. Când au ajuns din nou sus, paznicul nu mai era paznic, ci inspector pentru paza întregii clădiri, post la care ajunsese deşi nu scosese nici un singur cuvânt tot timpul acesta.

Omul se opri. Luminiţa veselă din ochii lui începu să dispară. Continuă resemnat:

— Vechiul inspector a fost dat afară pentru angajare de personal necorespunzător.

— Da. Apoi sosi şi ziua recunoştinţei şi probabil că tot ea a dat tonul, că n-a trecut nicio săptămână şi a sosit o comunicare prin care eram anunţaţi că fostul nostru redactor-şef a fost concediat, iar după un sfert de oră dânsa s-a strecurat în birou – şi s-a dezlănţuit infernul!

Păru că-şi aminteşte brusc de sticlă şi sorbi cu grijă o mică înghiţitură.

— Vezi, revista era bună, dar nu se prea vindea. Deşi se ocupa numai de prinţese şi de reţete pentru nuci zaharisite, era mult peste nivelul cititorilor, sau cel puţin aşa se susţinea, ba se discuta chiar să nu mai apară. Dar...

Îşi aţinti ochii asupra inspectorului, ca şi cum ar fi dorit să-i comunice tacit ceva, dar Jensen îi evită privirile.

— După apariţia ei, a urmat o noapte a Sfântului Bartolomeu. Practic vorbind, întreg personalul a fost pus pe liber, iar în locul lui au fost angajaţi cei mai aiuriţi bădărani. Am avut o secretară de redacţie, în realitate o coafeză, care n-a scris în viaţa ei nici măcar un rând. Când a văzut odată un şpalt pe masa de lucru, a venit la mine şi m-a întrebat ce-i aia – iar eu m-am speriat într-atâta că am să zbor afară, încât n-am îndrăznit să-i explic. Mi-amintesc că i-am spus că este probabil cine ştie ce porcărie intelectuală.

Gingiile lui fără dinţi, mestecară în gol de câteva ori.

— Căţeaua aia blestemată ura tot ce era intelectual, înţelegi, iar pentru dânsa totul era intelectual, mai ales să fi capabil să scrii pe o bucată de hârtie câteva fraze care aveau un înţeles. Un alt motiv că am supravieţuit a fost faptul că „păream altfel decât ceilalţi”. Şi în special pentru că-mi cântăream fiece vorbă care-mi ieşea din gură. Îmi aduc aminte că un reporter, un nou venit, a fost atât de naiv încât a povestit o întâmplare despre un alt redactor, ca să-i intre sub piele. De fapt, întâmplarea era strict autentică şi destul de amuzantă. Se pare că un funcţionar de la secţia de idei s-a dus la redactorul cultural al uneia dintre revistele cele mai răspândite şi i-a spus că August Strindberg e un dramaturg al

dracului de bun şi că drama sa „Domnişoara Iulia” ar putea să dea lovitura, prezentată ca un serial, dacă ar fi scrisă din nou şi modificată pe ici-colea ca să corespundă la adaptarea respectivă. Redactorul cultural s-a gândit puţin şi apoi i-a spus: „Cum ai zis că-l cheamă pe tipul ăla?” Iar individul cu ideea i-a răspuns: „August Strindberg, ştiţi care”. Şi redactorul cultural i-a zis: „A, da, desigur. Spune-i să vină mâine la douăsprezece la restaurantul Grand să luăm masa împreună şi să discutăm condiţiile de onorar”. După ce reporterul a terminat povestirea, dânsa i-a aruncat o privire ca un sloi de gheaţă şi i-a spus: „Nu găsesc nimic de râs în asta. Care-i hazul?” Iar după două ore, băiatul a trecut pe la casierie să-şi ia banii şi dus a fost.

Începu să chicotească din nou. Jensen îşi ridică privirea şi se uită drept la el.

— Dar apoi s-a petrecut ceva neaşteptat. Prin stupiditatea ei, care depăşea orice limită, a reuşit ca în şase luni să dubleze numărul de exemplare vândute. Magazinul a fost umplut cu fotografii de crini, copii, pisici şi vase cu flori, cu horoscoape, cu ghicitul în cafea, cu sfaturi despre cum trebuie stropite florile; nu mai spun că nicio virgulă nu era la locul ei, dar oamenii cumpărau revista. Vezi, cele câteva cuvinte care se numeau pompos „text” erau atât de simplificate încât se puteau foarte bine compara cu ceea ce se publică în ziua de azi. N-aveai dreptul să scrii cuvântul „locomotivă” fără să explici de îndată că este o maşină pe roţi, care goneşte pe şine de fier şi trage vagoane după ea. Pentru Patron acesta a fost pasul hotărâtor care a decis victoria. Fiecare spunea că îndrăzneala şi clarviziunea lui au fost unice pe lume şi că era o manevră abilă care va

revoluţiona pe de-a întregul pregătirea ziariştilor şi va modifica principiile fundamentale ale publicisticii moderne.

Bău o nouă înghiţitură din sticlă.

— Totul era perfect. Singura rotiţă care putea să strice mecanismul rămăsese paznicul de noapte. Era extrem de mândru de noua sa funcţie şi n-a putut să stea liniştit, fără să trăncănească despre cum a pus mâna pe ea. Dar nu i-a fost scris să vorbească prea mult. Şase luni mai târziu a murit strivit în liftul de serviciu. Colivia s-a oprit între două etaje, şi omul a încercat să iasă afară ca să-l pornească din nou. A fost aproape rupt în două. Era atât de tâmpit că se poate spune liniştit că a murit numai din vina lui.

Duse mâna la gură şi tuşi prelung şi răguşit. Când trecu criza, povesti mai departe:

— Blestematei aceleia i-a mers din ce în ce mai bine, an de an. A devenit tot mai rafinată, mai pretenţioasă – şi revista din ce în ce mai plină cu modele de rochii ce nu puteau fi îmbrăcate. Se vorbea că fabricanţii o mituiseră. Până la urmă, au reuşit să se descotorosească de ea, dar n-a fost de loc uşor. Am auzit că Patronul a fost obligat să-i pună în mână douăzeci de mii, bani peşin, ca s-o convingă să se retragă din activitate, rămânând cu acelaşi salariu.

— Dar dumneata de ce ai plecat?

— Ce importanţă are?

— De ce ai plecat?

Sticla se golise. Omul zise brusc:

— M-au dat afară. Foarte simplu N-am primit niciun ban drept despăgubire, după toţi anii pe care i-am muncit acolo.

— Din ce cauză?

— Au vrut să scape de mine. Presupun că nu eram destul de drăguţ. Nu puteam să fiu un ambasador care să reprezinte editura. Şi-apoi, nu mai puteam nici să scriu. Nu mai sunt capabil să scriu un rând, nici măcar nişte prostii. Se poate întâmpla oricui.

— Acesta a fost motivul real?

— Nu.

— Care a fost motivul real pentru care ai fost concediat?

— Am fost surprins bând în biroul meu.

— Şi ai fost obligat să pleci imediat?

— Da. Bineînţeles, oficial n-am fost concediat. Contractul meu era astfel încheiat încât le dădea dreptul să mă dea afară în orice moment, după pofta lor.

— N-ai protestat?

— Nu.

— De ce?

— N-ar fi avut niciun rost. Au reuşit ca director al personalului să fie numit fostul şef al Sindicatului Ziariştilor, care continuă să conducă şi acum. Ăsta cunoaşte toate chiţibuşurile şi niciun muritor de rând nu poate să-i reziste. Dacă cineva face contestaţie, tot de el depinde rezolvarea cazului şi tot el dictează sentinţa. A fost o mişcare deşteaptă, la fel ca peste tot. Experţii lor pentru impozite lucrează în acelaşi timp la Ministerul Finanţelor. Orice critică la adresa publicaţiilor săptămânale – lucru care se întâmplă o dată la cinci ani – este scrisă de ei înşişi şi apare tot în ziarele lor. Dar aşa-i peste tot.

— Te-a supărat lucrul acesta?

— Nu cred. Acum astea-s de domeniul trecutului. Cine mai este supărat astăzi?

— Ai primit vreo diplomă când ai plecat de acolo?

— Da, poate. Foarte drăguţ. Directorul personalului este un adevărat specialist în astfel de treburi. Zâmbeşte, îţi oferă o ţigară de foi cu dreapta şi te strânge de gât cu stânga, şi seamănă cu un broscoi împuţit.

Un moment se păru că omul nu mai este atent.

— Vasăzică ai primit o diplomă, nu-i aşa?

— Ce importanţă are?

— Ai primit o diplomă, nu-i aşa?

— Aşa cred.

— O mai ai?

— Nu ştiu.

— Arată-mi-o.

— Nu pot şi nici nu vreau.

— Se află aici în casă?

— Habar n-am. Şi chiar de-ar fi aici, nu pot s-o găsesc. Îţi închipui că se poate găsi ceva în casa asta?

Jensen se uită în jurul lui. Apoi îşi închise carneţelul şi se sculă în picioare.

— La revedere, zise.

— Tot nu mi-ai spus de ce ai venit.

Jensen nu răspunse. Îşi luă pălăria şi ieşi din cameră. Omul rămase mai departe aşezat pe pat, pe aşternutul murdar. Arăta surmenat, era palid, cu ochii ca acoperiţi de o ceaţă.

Jensen deschise aparatul de radioemisie, chemă maşina poliţiei şi dădu adresa.

— Da, zise. Caz de beţie acasă. Duceţi-l la sediul central de la Divizia Şaisprezece. Urgent!

Pe trotuarul din faţă era o cabină cu telefon public. Traversă strada, intră în cabină şi formă numărul şefului Patrulei civile.

— Percheziţie la domiciliu. Urgent. Ştii ce ai de căutat?

— Da, domnule.

— Apoi te întorci la poliţie şi aştepţi. Îl reţii acolo până la noi ordine.

— Sub ce motiv?

— Oricare.

Jensen se întoarse şi se urcă în maşină. După cincizeci de metri, întâlni duba poliţiei.

21

Prin fanta pentru scrisori străbătea o dâră de lumină. Jensen scoase carneţelul şi citi din nou ce scrisese: *Nr. 4, redactor de artă, vârsta 20 ani, necăsătorită, plecată la cererea sa.* După aceea băgă notesul în buzunar, scoase insigna şi apăsă pe butonul soneriei.

— Cine-i?

— Poliţia.

— Prostii. V-am spus o dată pentru totdeauna că vă pierdeţi de pomană timpul. Nu vreau!

— Deschideţi!

— Niciodată! Nu vreau!

— Deschideţi!

— Pleacă! Pentru numele lui Dumnezeu, lasă-mă în pace! Nu vreau!

Jensen ciocăni de două ori în uşă.

— Poliţia! Deschideţi!

Uşa se întredeschise şi femeia se uită bănuitoare.

— Nu, spuse ea. De data asta aţi mers prea departe.

Intră înăuntru şi îi arătă insigna.

— Jensen, zise el. Inspector-şef la Divizia Şaisprezece. Efectuez o anchetă în legătură cu fosta dumneavoastră funcţie şi loc de muncă.

Femeia deschise ochii mari uitându-se la mica insignă emailată şi se retrase din faţa lui, făcându-i loc să intre.

Era tânără, cu păr negru, ochii cenuşii, adânci şi o

bărbie pronunţată. Era îmbrăcată într-o bluză în carouri, pantaloni kaki şi ghete de baschet. Avea picioarele lungi, talie îngustă, dar şoldurile largi. Când se mişca, se putea vedea că nu poartă nimic pe sub bluză. Părul era tuns scurt şi nepieptănat, şi era evident că nu folosea cosmetice.

În unele privinţe, îi amintea de femeile din fotografiile de altădată.

Privirea ei era greu de descifrat. Părea că reflectă în egală măsură mânia, frica, desperarea.

Pantalonii erau pătaţi cu vopsea; ţinea o pensulă într-o mână. Pe podea erau întinse mai multe ziare, iar în mijlocul lor stătea un scaun-balansoar, pe care-l vopsea.

Jensen se uită în jurul lui. Mobila arăta ca şi cum ar fi fost adunată de pe vreun maidan plin de resturi şi apoi acoperită cu o vopsea în culori vii.

— Deci nu minţiţi, zise ea. Vasăzică au ajuns până acolo, încât mi-au trimis poliţia pe cap. Asta depăşeşte orice limită. Nu mă puteţi speria. Închideţi-mă sub orice pretext, dacă reuşiţi să găsiţi vreunul. Am o sticlă de vin în bucătărie, poate asta are să vă ajute. Orice s-ar întâmpla, îmi va fi mai bine decât în situaţia actuală.

Jensen îşi scoase carneţelul.

— Când aţi demisionat?

— Acum două săptămâni. Pur şi simplu nu m-am mai dus la slujbă. Este ceva ilegal în asta?

— Cât timp aţi fost salariata editurii?

— Două săptămâni. Mai aveţi şi alte întrebări stupide cu care să vă bateţi joc de mine? V-am spus că n-are niciun rost.

— De ce aţi părăsit serviciul?

— Dumnezeule, de ce credeţi? Pentru că n-am mai

rezistat să fiu cicălită în fiecare moment şi urmărită pas cu pas.

— Aţi fost redactor de artă?

— Nici gând. Am făcut parte din personalul auxiliar la serviciul tehnic. Lipitoare, aşa mi se spunea. N-am avut măcar timpul necesar să învăţ ceva ca lumea, până când a izbucnit nebunia asta.

— Ce înseamnă redactor de artă?

— Dumnezeu ştie. Cred că şezi la un birou şi proiectezi sau desenezi pagini întregi din presa străină.

— Care a fost motivul exact pentru care aţi plecat de acolo?

— Dumnezeule, au ajuns să aibă şi poliţia la dispoziţia lor? N-aveţi milă de mine? Transmite complimente din partea mea stăpânului dumitale şi spune-i că există spitale unde i-ar sta mult mai bine decât în patul meu.

— De ce aţi demisionat?

— Am plecat pentru că nu mai puteam să mai rezist. Încearcă să înţelegi. M-a observat chiar de la început. Un fotograf pe care-l cunosc mi-a aranjat să fiu model pentru o fotografie necesară la nu ştiu ce cercetări medicale. El a văzut fotografia. Ne-am dus împreună într-un mic restaurant ciudat, departe de noţiunea de respectabil. Apoi l-am lăsat să vină aici, de tâmpită ce-am fost. Noaptea următoare a telefonat, adică mi-a telefonat mie şi m-a întrebat dacă am o sticlă de vin în casă. I-am spus să se ducă dracului. Şi de-acolo a pornit totul.

Stătea dreaptă în mijlocul camerei, cu picioarele depărtate, privindu-l ţintă.

— Pentru numele lui Dumnezeu, de ce vă interesează toate astea? Că s-a tăvălit trei ore pe

podeaua asta şi a gângurit ţinându-mă de picior? Şi că aproape a avut o criză de apoplexie când m-am smuls de lângă el şi m-am culcat în pat?

— Îmi daţi o mulţime de informaţii complet inutile.

Aruncă pensula din mână şi câteva picături mari de vopsea roşie căzură pe podea.

— Da... da, zise nervoasă. Probabil că m-aş fi culcat cu el, dacă ar fi fost aşa. De ce nu? Trebuie să încerci să arăţi un anumit interes faţă de ceva. Desigur că eram somnoroasă, dar de unde puteam să ştiu că are să înnebunească doar pentru că m-a văzut dezbrăcată? Nu înţelegeţi în ce infern am trăit în ultimele săptămâni, zi de zi? Trebuia să mă aibă. Trebuia să simtă instinctele mele simple, naturale. Mă va trimite în întreaga lume. Trebuia să-l ajut să găsească ceva ce s-a pierdut. Mă va face şefa a Dumnezeu ştie ce. Şefă, eu! Nu, dragă, nu-i nevoie să faci nimic. Nu te interesează? N-are importanţă, dragă.

— Repet că îmi daţi o mulţime de informaţii inutile.

Trase adânc aer în piept şi se uită la el încruntându-se.

— N-aţi venit pentru... nu sunteţi trimis de el?

— Nu. Când aţi plecat de-acolo, aţi primit un fel de diplomă?

— Da, dar...

— Vă rog să mi-o arătaţi.

În privirea ei acum se oglindea numai curiozitatea şi nimic altceva. Se duse la un birou albastru de lângă perete, trase un sertar şi scoase de acolo diploma.

— Nu arată prea bine, zise ca nesigură.

Jensen desfăcu pliantul. Cineva adăugase, cu vopsea roşie, semne mari de exclamaţie la textul aurit. În interiorul copertei erau câteva schiţe

pornografice, desenate tot cu roşu.

— Desigur, este ruşinos să faci astfel de lucruri, dar pur şi simplu mi-am ieşit din fire. Era atât de caraghios. N-am fost acolo decât vreo două săptămâni şi tot ce-am realizat a fost faptul că am permis să mi se ţină piciorul trei ore, m-am dezbrăcat şi mi-am pus pijamaua.

Jensen băgă carneţelul înapoi în buzunar.

— La revedere, zise.

Chiar în clipa în care păşi în hol, îl străpunse durerea din stomac. Criza se declarase brusc şi violent. Totul începu să plutească în faţa ochilor. Făcu un pas şovăitor înainte, şi se sprijini de uşă.

Într-o secundă fu lângă el.

— Ce s-a întâmplat? îl întrebă. Sunteţi bolnav? Veniţi aici şi aşezaţi-vă puţin. Am să vă ajut imediat.

Rămase sprijinit de uşă şi simţi corpul ei lângă dânsul, încordându-se ca să-l susţină.

— Aşteptaţi, îi spuse. Să aduc puţină apă.

Alergă în bucătărie şi se întoarse îndată.

— Poftim, beţi. Pot să vă ajut cumva? De ce nu vă întindeţi să vă odihniţi câteva minute? Îmi pare rău că m-am purtat aşa cu dumneavoastră, dar v-am luat drept altul. Unul dintre şefii mari de acolo, de sus, nu spun care din ei, mă urmăreşte mereu.

Jensen se îndreptă. Durerea continua să fie la fel de pătrunzătoare, dar începuse să se deprindă cu ea.

— Îmi pare rău, zise ea. Dar nu mi-am dat seama ce doriţi. De fapt, nici acum nu ştiu. Of, toate merg anapoda. Sunt momente când mă îngrozesc crezând că ceva nu-i în regulă cu mine, că sunt altfel decât restul oamenilor. Dar vreau să-mi găsesc o preocupare şi să-mi pot hotărî singură viitorul. Şi la şcoală eram altfel decât celelalte eleve, şi nimeni nu

reuşea să mă înţeleagă când puneam anumite întrebări. Nu voiam altceva decât să ştiu. Eram diferită, nu eram ca toate fetele. Totdeauna observ asta. E adevărat. Arăt altfel şi chiar am un miros deosebit. Ori sunt nebună, ori e nebună lumea. Oricum o fi, tot rău este.

Durerea începu să slăbească treptat.

— Trebuie să fi mai atentă la ce vorbeşti, spuse Inspectorul-şef Jensen.

Îşi luă pălăria şi porni spre automobil.

22

Când intră în oraş, luă legătura cu ofiţerul de serviciu de la Divizia Şaisprezece. Oamenii trimişi să execute percheziţia nu se întorseseră încă. În decursul zilei, Şeful Poliţiei încercase de câteva ori să ia legătura cu el.

În momentul când ajunse în centrul oraşului, trecuse de ora unsprezece, circulaţia se subţiase şi pe stradă se vedeau prea puţini pietoni. Durerea din stomac îl mai lăsase; acum era obişnuita măcinare neîntreruptă. Gura îi era uscată, şi cum se întâmplă totdeauna după o criză, îi era sete. Se opri la unul dintre numeroasele expresuri care mai erau deschise şi ceru o sticlă cu apă minerală. Localul strălucea de oglinzi şi suprafeţe cromate. Era gol, cu excepţia unui grup de şase tineri sub douăzeci de ani, care priveau în tăcere, apatic, undeva, drept înainte. Chelnerul căsca şi citea într-unul dintre cele o sută patruzeci şi patru de magazine un serial de benzi desenate. Trei televizoare prezentau un program de amuzament cu efecte de râs tunător perfect sincronizate.

Bău fără grabă apa minerală, cu înghiţituri mici, şi simţi cum lichidul dizolvă reacţia în lanţ a agitaţiei din stomacul său gol. După un minut se ridică şi se duse la toaletă. Acolo văzu un om de vârstă mijlocie, bine îmbrăcat, zăcând pe spate cu o mână lângă gura de scurgere. Mirosea puternic a băutură şi vomase peste haină şi cămaşă. Ochii îi erau deschişi, dar pustii şi fără viaţă.

Jensen se întoarse în salon.

— Este un om beat la toaletă, spuse.

Chelnerul dădu din umeri şi continuă să urmărească seria de desene colorate.

Jensen îi arătă insigna. Imediat, omul puse la o parte revista şi se duse la telefonul poliţiei. Toate localurile de alimentaţie publică aveau legătura directă cu centrala radio a postului de poliţie celui mai apropiat.

Poliţiştii care veniră să-l ia pe beţiv păreau că abia se mai ţin pe picioare din cauza oboselii. În timp ce îl transportau afară, capul lui se lovi de câteva ori de pardoseala din imitaţie de marmură. Veniseră de la altă divizie, probabil a unsprezecea, şi nu-l recunoscuseră pe Jensen.

La douăsprezece fără cinci, chelnerul aruncă o privire plină de scuze către clientul său şi începu să se pregătească de închidere. Jensen se urcă în maşină şi îl chemă pe ofiţerul de serviciu de la Divizia Şaisprezece. Echipa care făcuse percheziţia tocmai se întorsese.

— Da, îi spuse şeful de la Patrula Civilă. Am găsit-o.

— Întreagă?

— Da, ambele file. Între ele se găsea o bucată veche de cârnat.

Jensen rămase tăcut un moment.

— A durat destul de mult, spuse şeful de la Patrula Civilă, dar n-a fost de loc uşor. Ce groapă de gunoi! Mii şi mii de tot felul de hârtii!

— Aranjaţi ca locatarul din apartament să fie eliberat mâine dis-de-dimineaţă, conform procedurii normale.

— Am înţeles.

— Încă ceva.

— Da, domnule.

— Acum câţiva ani, şeful controlului din clădirea editurii a fost omorât într-un accident de ascensor.

— Da.

— Interesează-te care au fost circumstanţele. Vezi ce poţi afla despre omul acela, mai ales situaţia familială. Urgent!

— Am înţeles, domnule.

— Bine.

— Am aflat că aţi fost căutat de Şeful Poliţiei.

— A lăsat vreun mesaj?

— Pe câte ştiu eu, nu.

— Noapte bună.

Agăţă receptorul în furcă. Undeva, prin apropiere, un orologiu bătu ora douăsprezece cu un dangăt rigid şi pătrunzător.

A şasea zi se terminase. Mai rămăseseră exact douăzeci şi patru de ore de răgaz.

23

Jensen conduse încet spre casă. Era obosit fizic, dar ştia că îi va fi foarte greu să adoarmă. Nu mai avea prea multe ore la dispoziţie.

Nu întâlni nicio maşină în tunelul lung, curat şi luminat, iar dincolo de el, spre sud, zona industrială era tăcută şi abandonată. Rezervoarele de aluminiu şi acoperişurile din plastic ale fabricii licăreau în lumina lunii.

Pe pod fu depăşit de un autobuz al poliţiei, iar după câteva clipe şi de o ambulanţă, ambele mergând foarte repede, cu sirenele funcţionând din plin.

La jumătatea drumului pe autostradă fu oprit de o barieră a poliţiei. Sergentul, cu o lanternă în mână, îl recunoscu de îndată. Când Jensen coborî geamul, omul luă poziţia de drepţi şi raportă:

— Accident de circulaţie. Un mort. Resturile maşinii blochează drumul. Va fi liber în câteva minute.

Jensen dădu din cap. Şedea lângă geamul coborât şi lăsa ca aerul rece şi proaspăt al nopţii să pătrundă în maşină. În timp ce aştepta, gândurile i se îndreptară spre accidentele de circulaţie, al căror număr se reducea în fiecare an; în schimb, creştea numărul celor accidentaţi mortal. Experţii din Ministerul Comunicaţiilor dezlegaseră de mult acest paradox. Scăderea numărului de tamponări şi micşorarea pagubelor materiale puteau fi explicate, într-o oarecare măsură, de îmbunătăţirea drumurilor şi controlul mai riguros al circulaţiei. Dar factorul

psihologic era cel mai important; oamenii începură să aibă mai multă grijă de maşinile lor. Le conduceau mai atenţi şi reacţionau, mai mult sau mai puţin inconştient, la gândul că ar putea să le piardă. Creşterea numărului de decese se datora însă cazurilor fortuite, care în realitate ar fi trebuit să fie considerate drept sinucideri. Şi aici, de asemenea, se considera că factorii psihologici au rolul preponderent. Oamenii trăiau cu şi pentru maşinile lor, şi voiau să moară o dată cu ele. La concluzia aceasta se ajunsese în urma unor cercetări făcute cu câţiva ani înainte. Raportul primise eticheta de „secret”, dar ofiţerii superiori de poliţie avuseseră posibilitatea să-l consulte.

Drumul fu liber după opt minute, aşa că ridică geamul şi porni mai departe. Suprafaţa şoselei era acoperită cu un strat subţire de brumă, iar în locul unde se întâmplase accidentul, urmele lăsate de cauciucuri se vedeau clar în lumina farurilor maşinii pe care o conducea. Ele nu erau consecutive unei derapări sau frânări bruşte, ci mergeau direct spre un stâlp de beton de pe marginea drumului. Cererea despăgubirilor prin asigurare probabil că va fi respinsă. Dar mai exista şi posibilitatea ca omul de la volan să fi fost obosit şi să fi adormit la volan.

Jensen se simţea cam nemulţumit, avea impresia că-i lipseşte ceva. Când încercă să analizeze această stare psihică, îşi dădu seama că îi este foame. Parcă maşina în dreptul celui de al şaptelea bloc din rândul trei, se duse la un automat şi apăsă butonul pentru un pachet de crupe dietetice.

Sus, în locuinţa sa, îşi scoase pardesiul şi haina, apoi aprinse lumina. După aceea trase perdelele, se duse în bucătărie, măsură cantitatea necesară de apă

pe care o turnă într-o cratiţă şi răsturnă punga cu crupe în apă.

Când deveni fierbinte, o turnă într-o ceaşcă şi o luă cu el în cameră, puse ceaşca pe noptieră, se aşeză pe pat şi îşi desfăcu şireturile de la pantofi. Era două şi un sfert, iar în întreaga clădire domnea o linişte deplină. Totuşi, continua să simtă că îi lipseşte ceva.

Scoase din buzunarul hainei carneţelul cu cotorul din arc spiralat, aprinse lampa de pe noptieră şi stinse lumina mare. Pe măsură ce sorbea din ceaşcă, îşi reciti calm şi sistematic notiţele. Crupele erau lipicioase, cu un gust rânced şi mucegăit.

După ce termină lectura, îşi ridică privirile şi se uită la fotografiile înrămate, de la şcoala de poliţie. Apărea şi el într-una din ele, ultimul din dreapta, în rândul din spate. Stătea cu braţele desfăcute şi cu un zâmbet larg pe faţă. Era clar că tocmai spunea ceva prietenului de lângă el, în clipa când fusese luată fotografia.

După câteva minute, se sculă şi se duse în hol. Deschise uşa dulapului şi luă una din sticlele rânduite pe raftul de pălării, în spatele şepcilor de uniformă. Apoi aduse un pahar mare din bucătărie, îl umplu şi-l puse pe noptieră, lângă ceaşca cu crupe.

Desfăcu lista cu cele nouă nume şi o aşeză în faţa lui, pe masă. Rămase perfect liniştit uitându-se la ea.

Ceasornicul electric din bucătărie anunţă prin trei sunete scurte că este ora trei.

Jensen întoarse o pagină nouă în carneţelul lui şi scrise: *Nr. 6, vârsta 38 ani, divorţat, relaţii cu publicul, transferat în alt domeniu de activitate.*

Când scrise adresa, dădu din cap aproape imperceptibil.

După aceea îşi pregăti deşteptătorul, stinse lumina

şi se dezbrăcă. Îşi puse pijamaua şi se aşeză în pat, cu plapuma trasă peste genunchi. Simţea cum crupele păreau că se umflă în stomacul său, ca şi cum ar împinge inima de jos în sus.

Luă paharul şi-l goli din două înghiţituri. Alcoolul de şaizeci de grade îi arse limba şi coborî prin gâtlej ca o coloană de foc.

Se întinse pe pat, în întuneric, şi aşteptă să adoarmă.

24

Jensen nu dormi. Între ora trei şi cinci douăzeci, zăcu într-o stare de semiconştienţă, incapabil să judece clar sau să se desprindă complet de gânduri. Când sună deşteptătorul, se simţea bolnav şi transpirat. După patruzeci de minute şedea la volanul maşinii sale.

Locul spre care se îndrepta se afla la circa două sute de kilometri spre nord şi, întrucât era duminică, socoti că va avea nevoie de trei ore ca să ajungă acolo.

Oraşul era tăcut şi pustiu, cu garajele multietajate şi locurile de parcare complet goale, dar semafoarele de circulaţie continuau să funcţioneze normal, încât în decursul călătoriei prin centrul oraşului fu nevoit să oprească de zece ori la lumina roşie a stopului.

Autostrada era dreaptă şi netedă, iar peisajul de pe ambele părţi nu prezenta nimic interesant. Pe ici, pe colo se puteau vedea, în depărtare, suburbii profilate pe linia orizontului. Între acestea şi autostradă se întindea o suprafaţă pustie, cu o vegetaţie deprimantă formată din copăcei răsuciţi şi diformaţi şi tufişuri încâlcite.

La ora opt, Jensen se opri la o staţie de benzină ca să-şi umple rezervorul. Bău tot acolo şi o ceaşcă de ceai călduţ, şi avu două convorbiri telefonice.

Vocea şefului de la Patrula Civilă răsună obosită şi răguşită, arătând că acesta tocmai se trezise.

— S-a petrecut acum nouăsprezece ani, zise el.

Omul a fost prins de ascensor şi strivit.

— Te-ai uitat la detaliile din dosarul acestui caz?

— Dosarul conţine numai o cercetare obişnuită. Cazul este perfect clar. S-a considerat că a fost un accident, o întrerupere temporară a curentului electric, care a oprit mecanismul ascensorului timp de câteva minute şi apoi a pornit din nou. Este limpede că omul a fost pe cât se poate de neglijent.

— Şi ruda cea mai apropiată?

— N-avea familie. Locuia într-un cămin pentru celibatari.

— A lăsat ceva?

— Da. De fapt, având în vedere situaţia lui, o sumă de bani considerabil de mare.

— Cine l-a moştenit?

— Nu s-a prezentat nicio rudă în termenul legal. Până la urmă, banii au fost vărsaţi nu ştiu cărui fond al statului.

— Altceva?

— Nimic important. Omul era un lup singuratic, a trăit solitar, fără prieteni.

— La revedere.

Agentul care cerceta colecţiile de ziare era şi el acasă.

— Aici e Jensen.

— Da, domnule.

— Ai vreun rezultat?

— N-aţi primit raportul meu, domnule?

— Nu.

— L-am prezentat ieri dimineaţă.

— Raportează verbal.

— Da, domnule, răspunse agentul. O clipă, numai să-mi reamintesc totul.

— Bine.

— Literele folosite în scrisoarea anonimă provin din acelaşi ziar, dar n-au fost decupate din exemplarul unei singure zile. Au fost utilizate două ediţii diferite: ediţia de vineri şi cea de sâmbătă, din săptămâna trecută. Tipul de literă se numeşte Bodoni.

Jensen scoase carneţelul şi notă informaţia pe interiorul copertei.

— Altceva?

Omul rămase tăcut câteva secunde. Apoi continuă:

— Da, încă ceva. Combinaţia corectă a literelor din textul de pe contrapagina ziarului nu a apărut în toate ediţiile acestuia. Este doar în aşa-numita ediţie A.

— Ce înseamnă aceasta?

— Înseamnă că literele respective se găseau numai în ediţia tipărită la urmă. Aceea destinată agenţiilor şi abonaţilor din oraş.

— Ai terminat cu acest caz, spuse Jensen. Îţi reiei ocupaţia obişnuită. La revedere.

Puse la loc receptorul, se urcă în automobil şi porni mai departe.

La nouă, traversă o zonă foarte populată – pustie la ora aceea – formată din vreo mie de blocuri de locuit identice, grupate într-un careu în jurul unei fabrici. Coloane groase de fum galben se înălţau din coşurile ei. Undeva mai sus, la o înălţime de vreo şaptezeci – o sută de metri, norul de gaze se aplatiza şi se întindea ca o pătură care învăluia oraşul.

După un sfert de oră ajunse la destinaţie.

Aprecierea duratei parcursului fusese corectă. Oprirea la staţia de benzină îi răpise cam cincisprezece minute.

Casa era o vilă modernă, cu pereţi din sticlă şi un acoperiş din plastic ondulat. Era amplasată pe un deal, la trei kilometri spre est de autostradă şi

înconjurată de copaci. La poalele dealului se întindea un lac cu nuanţe cafenii şi cenuşii. Aerul era poluat din pricina gazelor produse de coşurile fabricii.

Pe terasa de ciment din faţa casei se afla un om grăsuţ, în halat şi în papuci. Părea că este apatic şi dezorientat, uitându-se fără niciun entuziasm la vizitator. Jensen îi arătă insigna de la poliţie.

— Jensen, Inspector-şef la Divizia Şaisprezece. Efectuez o anchetă în legătură cu fosta dumneavoastră funcţie şi loc de muncă.

— Ce doriţi?

— Câteva întrebări.

— Atunci intraţi, îl invită omul.

În cele două camere erau covoare, scrumiere, mobilă din ţevi metalice. Toate arătau ca şi cum ar fi fost aduse drept din vitrina unui magazin.

Jensen scoase carneţelul şi stiloul.

— Când aţi părăsit serviciul?

Celălalt căscă ostentativ şi se uită în jurul său ca şi cum ar căuta să evite ceva.

— Acum trei luni, răspunse în sfârşit.

— De ce aţi plecat de acolo?

Omul se uită la Jensen. În ochii săi adânci şi cenuşii apăru o privire gânditoare. Părea că analizează dacă să răspundă sau nu. Până la urmă, făcu un gest vag şi spuse:

— Dacă aţi venit ca să vedeţi diploma, atunci să ştiţi că n-o am aici.

Jensen nu zise nimic.

— E tot în apartamentul meu... apartamentul soţiei mele, în oraş.

— De ce aţi părăsit serviciul?

Omul se încruntă, ca şi cum ar încerca să se concentreze. După un timp răspunse:

— Ascultaţi-mă, orice aţi auzit, sau orice credeţi – nu-i adevărat. Nu pot să vă ajut cu nimic.

— De ce aţi părăsit serviciul?

Câteva secunde domni tăcere. Omul îşi frecă vârful nasului, având o expresie nefericită.

— În realitate, n-am părăsit serviciul. Contractul meu cu editura a expirat, dar continui să fiu legat mai departe de ea.

— Cu ce vă ocupaţi acum?

Jensen aruncă o privire prin cameră. Celălalt îi urmări privirea. După o nouă tăcere, mai prelungită decât prima, omul spuse:

— Ascultaţi-mă, ce rost au toate astea? Nu ştiu absolut nimic din ceea ce ar putea să vă fie de folos. Jur că diploma aceea este şi acum în apartamentul din oraş.

— De ce credeţi că aş dori să văd diploma?

— Nu ştiu. E ciudat că aţi făcut pentru asta un drum de două sute de kilometri.

Omul scutură din cap.

— Apropo, cât timp aţi făcut până aici?

Spuse aceste cuvinte cu o uşoară nuanţă de interes, dar Jensen nu-i răspunse şi omul reveni la vocea monotonă de mai înainte.

— Timpul meu cel mai bun este o oră şi cincizeci şi opt minute, spuse el posomorât.

— Aveţi telefon?

— Nu, nu există.

— Casa este proprietatea dumneavoastră?

— Nu.

— Cine-i proprietarul?

— Editura. Mi-a închiriat-o. Mă odihnesc înainte de a prelua noul meu serviciu.

— Ce fel de serviciu?

Răspunsurile deveneau din ce în ce mai şovăitoare. Acum se părea că se opriseră complet.

— Vă place aici?

Omul se uită rugător la Jensen.

— Ascultaţi-mă, vă repet că vă înşelaţi. Nu ştiu nimic care v-ar putea ajuta cât de cât. Toate poveştile astea n-au nicio importanţă, credeţi-mă.

— Ce poveşti?

— Ei, poveştile pe care le-aţi auzit.

Calm, Jensen se uită drept la el. Urmă o nouă tăcere prelungită. Mirosul emanat de gazele de la fabrică era la fel de puternic în casă, ca şi afară.

— Ce funcţie aţi avut în editură?

— O, tot felul de funcţii. La început, reporter sportiv. Apoi redactor la vreo două magazine. După aceea am trecut la departamentul de reclame. O bucată de vreme am călătorit, cea mai mare parte a timpului scriind reportaje despre evenimentele sportive de pe întreg globul. Apoi am lucrat la serviciul relaţiilor cu străinătatea şi apoi... apoi am plecat într-o călătorie de studii.

— Ce-aţi studiat?

— Tot felul de lucruri. Relaţiile cu publicul şi alte chestiuni de felul ăsta.

— Ce înseamnă relaţii cu publicul?

— Nu-i prea uşor de explicat.

— Deci, aţi călătorit mult.

— Am fost aproape peste tot.

— Vorbiţi limbi străine?

— Hm, mă descurc destul de greu.

Câteva momente, Jensen rămase tăcut. Nu-şi lua însă privirile de pe omul în halat. Până la urmă, reluă întrebările:

— Ziarele publică ades reportajele sportive?

— Nu prea.

Omul arăta şi mai nefericit ca mai înainte.

— Pe nimeni nu-l mai interesează azi sportul, cu excepţia televiziunii.

— Şi totuşi, aţi călătorit peste tot în străinătate pentru reportaje cu caracter sportiv.

— N-am fost capabil niciodată să scriu despre altceva. Am încercat, dar n-am reuşit.

— De ce aţi părăsit serviciul?

— Cred că costam prea mult.

Omul se gândi câteva secunde.

— În ciuda oricăror păreri, totuşi arată foarte drăguţ, spuse el privind solemn la mobila din ţevi.

— De care oficiu poştal ţine blocul?

Omul se uită nehotărât la Jensen. Apoi făcu un gest spre fereastră. Deasupra pădurii, pe partea opusă lacului, plutea un nor de fum galben provenit din coşurile fabricii.

— De cel de acolo... Oricum, poştaşul din partea aceea vine.

— Primiţi zilnic poştă?

— Duminica nu.

Nu se auzea nimic decât respiraţia lui şi zgomotul îndepărtat produs de circulaţia maşinilor pe şosea.

— Are rost să mă tot hărţuiţi cu întrebările? Nu duce la niciun rezultat.

— Ştiţi pentru ce am venit aici?

— N-am nici cea mai mică idee.

Omul în halat se frământa neliniştit. Părea că tăcerea îi tulbură.

— Nu sunt decât un om obişnuit, care a avut un pic de ghinion, asta-i tot, zise el.

— Ghinion?

— Da, ghinion. Fiecare spune că e exact invers. Dar

puteţi să vă daţi seama şi singur. Iată-mă aici, mucegăind, în singurătate şi departe de oricine. Ce spuneţi de asta?

— Ce-aţi dori să faceţi?

— Nimic. Nu vreau să deranjez pe nimeni.

Tăcerea se aşternu din nou, apăsătoare şi copleşitoare. De două ori, omul în halat se uită rugător la Jensen, dar de ambele dăţi acesta îşi întoarse privirile în altă parte.

— Vă rog să plecaţi acum, spuse cu o voce surdă. Jur că diploma e în oraş. În apartamentul soţiei mele.

— Se pare că nu vă place aici.

— N-am spus asta.

— Nu v-a plăcut serviciul pe care l-aţi avut?

— Ba da, sigur că da. De ce credeţi că nu mi-a plăcut? Aveam acolo tot ce-mi doream.

Păru că glasul său se cufundă într-un murmur de neînţeles. În final, adăugă:

— N-aţi înţeles. Aţi auzit tot felul de poveşti şi acum vă gândiţi la ceva anume, dar nu ştiu la ce. Oricum, nu-i tocmai aşa cum spun oamenii. Pur şi simplu nu-i adevărat. Cel puţin, nu tot ce se vorbeşte.

— Deci ce se spune despre dumneavoastră nu este adevărat?

— Bine, bine. Atunci Patronul s-a speriat şi a sărit peste bord. Dar nu din vina mea.

— Când s-a întâmplat asta?

— În timpul regatelor. Cred că ştiţi toate acestea la fel de bine ca şi mine. Am fost împreună cu el, pentru că credea că mă pricep să mânuiesc velele. Înţelegeţi, voia să câştige. Şi când a venit valul ăla mare, iar eu m-am aplecat peste bordaj ca să acţionez ca o contragreutate pentru menţinerea echilibrului, s-o fi gândit că ne dăm peste cap, aşa că

a scos un ţipăt şi a sărit în apă. Iar eu... ei bine, ce puteam face decât să-mi continui drumul?

Se uită cu o privire nenorocită la Jensen.

— Barem dacă mi-aş fi ţinut gura, totul ar fi fost în ordine. Dar am crezut că-i doar o poveste caraghioasă. Pe urmă m-a cuprins deprimarea, când am înţeles că mi se încredinţează tot felul de posturi bune numai pentru că nu voiau ca să rămân în ţară. N-am putut să-mi văd de treabă nici atunci, dar...

Se opri brusc şi-şi scărpină nasul.

— Nu luaţi în seamă toate poveştile astea. Sunt numai vorbe goale. Soţia mea poate face ce vrea, nu-i aşa? Acum suntem şi divorţaţi. Nu mă plâng. Vă rog, nu vă mai gândiţi la toate astea.

După o scurtă pauză, adăugă:

— Nu, nu mă plâng.

— Arătaţi-mi telegrama.

Omul se holbă înfricoşat la Jensen.

— Ce telegramă? N-am...

— Lasă minciunile!

Omul se sculă grăbit şi se îndreptă spre fereastră. Îşi strânse pumnii şi îi pocni unul de altul.

— Nu, zise el. N-o să mă prindeţi. N-am să vă mai spun nimic.

— Arătaţi-mi telegrama.

Omul se răsuci cu faţa spre el Continua să ţină pumnii strânşi.

— N-are rost. Nu există nicio telegramă.

— Aţi distrus-o?

— Nu-mi amintesc.

— Ce scria în ea?

— Nu-mi amintesc.

— Cine semna?

— Nu-mi amintesc.

— De ce-aţi părăsit serviciul?
— Nu-mi amintesc.
— Unde locuieşte fosta dumneavoastră soţie?
— Nu-mi amintesc.
— Unde-aţi fost duminica trecută, la ora asta?
— Nu-mi amintesc.
— Eraţi aici?
— Nu-mi amintesc.

Omul în halat continua să stea în picioare, cu spatele spre fereastră şi cu pumnii strânşi. Faţa îi era acoperită de transpiraţie, iar în ochii înspăimântaţi se putea citi o sfidare copilărească. Jensen se uită la el cu o privire lipsită de expresie. Un minut mai târziu băgă carneţelul în buzunar, îşi luă pălăria şi porni spre uşă. Înainte de a ieşi din casă, întrebă:

— Ce înseamnă Departamentul Treizeci şi Unu?
— Nu-mi amintesc.

Când pătrunse în orăşelul din jurul fabricii, ceasul arăta unsprezece şi un sfert. Se opri la postul local de poliţie şi-l chemă la telefon pe şeful de la Patrula Civilă.

— Da, au divorţat. Află adresa ei. Du-te imediat acolo şi uită-te la diplomă. Dacă nu-i întreagă, o iei cu dumneata.
— Am înţeles.
— Este urgent. Aştept aici.
— Am înţeles.
— Încă ceva.
— Ascult.
— Ieri sau azi-dimineaţă a primit o telegramă. Trimite un om să procure o copie.
— Am înţeles.

Camera din postul de poliţie era mare, cu pereţi din cărămidă galbenă şi perdele din plastic. În partea din

spate se afla o masă lungă, după care se înşiruiau celule cu gratii lustruite. Câteva dintre ele erau ocupate. La masă şedea un poliţist în uniformă verde, răsfoind un vraf de hârtii.

Jensen se aşează lângă fereastră şi se uită afară, spre piaţa liniştită şi pustie. Fumul galben părea că reţine întreaga căldură a soarelui, iar lumina era monotonă şi lipsită de viaţă. Duhoarea ce venea de la fabrică era de neîndurat.

— Totdeauna miroase aşa?

— E mai groaznic în zilele de lucru, răspunse poliţistul.

Jensen dădu din cap.

— V-aţi obişnuit. Se spune că gazele nu sunt dăunătoare, dar, după mine, îi deprimă pe oameni. Prea mulţi se sinucid.

— O, da.

Cincizeci de minute mai târziu sună telefonul.

— A fost foarte amabilă, spuse şeful de la Patrula Civilă. Mi-a arătat-o imediat.

— Şi?

— E intactă. Cu ambele foi.

— Există vreun semn că a fost schimbată sau modificată?

— Semnăturile erau vechi. Cerneala nu era proaspătă.

— Ai intrat în apartament?

— Nu. Ea a adus-o. Amabilă, v-am spus. S-a purtat ca şi cum m-ar fi aşteptat. O doamnă foarte elegantă.

— Şi telegrama?

— Am trimis un om la oficiul poştal.

— Cheamă-l înapoi.

— Nu doriţi o copie?

— Nu.

Jensen făcu o pauză, apoi spuse:

— Se pare că n-are nicio legătură cu acest caz.

— Încă un amănunt. Unul din oamenii mei a fost postat lângă locuinţa ei.

— Bine. Altceva?

— Şeful Poliţiei a întrebat de dumneavoastră.

— A lăsat vreun mesaj?

— Nu.

Circulaţia de pe autostradă devenise mai intensă; în multe locuri vedeau maşini parcate alături de drum. În majoritatea cazurilor, posesorii lor erau ocupaţi cu ştergerea şi lustruirea maşinilor, dar mulţi scoseseră scăunele şi şedeau în jurul unor măsuţe pliante, în apropierea maşinilor. Pe măsuţe se vedeau televizoare portabile şi mâncări gata preparate, de tipul celor care se vând prin automate. Pe măsură ce se apropia de oraş, şuvoiul de automobile devenea mai intens, aşa că, atunci când Jensen pătrunse în centrul oraşului, era cinci fără zece.

Oraşul continua să fie pustiu. Sezonul de fotbal se afla la apogeu şi cei care nu erau preocupaţi de automobile şedeau pe la casele lor. În ziua de azi meciurile de fotbal se puteau urmări numai la televizor. Jocurile aveau loc fără spectatori, pe terenurile acoperite din studiourile mari şi încălzite ale televiziunii. Echipele erau formate din profesionişti, printre care se aflau numeroşi străini, dar cu toate că se spunea că nivelul tehnic şi spectacular era ridicat, interesul faţă de meciuri începuse să scadă. Jensen le urmărea destul de rar; dar, pe de altă parte, cât timp stătea acasă, televizorul funcţiona neîntrerupt. Considera că foarte multă lume făcea la fel.

În decursul ultimului ceas, se simţise din ce în ce

mai obosit şi avusese câteva momente când ajunsese în pragul leşinului. Îşi dădu seama că starea aceasta era produsă de foame şi se opri la un bufet automat unde ceru o cană cu apă fierbinte, un plic de plastic cu praf de supă şi o porţie de brânză.

În timp ce aştepta să se dizolve praful de supă, scoase carnetul şi scrise; *Nr.* 7, *ziarist*, *necăsătorit*, v*ârsta 58 ani, a părăsit serviciul la cererea sa.*

Deşi îşi băuse supa încă foarte fierbinte, era totuşi cinci şi jumătate când se aşeză din nou la volan, iar când porni spre vest începu să se lase amurgul.

Mai rămâneau şase ore până la miezul nopţii.

25

Strada era îngustă şi prost luminată. Pe ambele laturi era mărginită de o alee cu copaci, în spatele cărora se ridicau blocuri mai înalte şi mai scunde. Cartierul se afla nu departe de centrul oraşului. Fusese construit cam cu patruzeci de ani în urmă şi era locuit mai ales de oameni cu greutate, care probabil interveniseră ca să nu fie transformat într-o zonă cu blocuri standard.

Jensen parcă maşina, traversă strada spre o casă şi apăsă pe butonul soneriei. Nu se vedea nicio lumină la ferestre şi nimeni nu veni să deschidă uşa.

Se întoarse în maşină, se aşeză la volan şi studie lista şi carneţelul cu notiţe. Apoi le băgă înapoi în buzunar, se uită din nou la ceas, stinse lumina din maşină şi aşteptă.

Cincisprezece minute mai târziu, apăru mergând lent un om scund, cu pălărie de fetru şi pardesiu pestriţ. Deschise uşa şi intră. Jensen aşteptă până când văzu lumină în spatele perdelelor. După aceea traversă iarăşi strada şi sună.

Omul deschise de îndată uşa. Era îmbrăcat simplu şi corect, potrivit cu vârsta lui. Avea o faţă fină, iar privirea dindărătul ochelarilor era prietenoasă şi scrutătoare.

Jensen îi prezentă insigna.

— Jensen spuse el. Inspector-şef la Divizia Şaisprezece. Efectuez o anchetă care este în legătură cu fosta dumneavoastră funcţie şi loc de muncă.

— Vă rog, poftiţi înăuntru, îi răspunse omul, dându-se la o parte ca să-i facă loc să treacă.

Camera era destul de mare. Doi pereţi erau acoperiţi cu rafturi pline de cărţi, ziare şi reviste. Lângă fereastră era un birou cu telefon şi maşină de scris, iar în mijlocul camerei o masă rotundă şi joasă, cu trei fotolii în jurul ei. Lumina venea de la o lampă rotativă de pe birou şi de la un glob ce atârna deasupra mesei şi a fotoliilor.

Din clipa în care Jensen intră în cameră, întreaga atitudine a gazdei se schimbă. Lăsa impresia că era gata să facă un lucru pe care-l făcuse de nenumărate ori mai înainte.

— Vă rog, luaţi loc.

Jensen se aşează şi scoase notesul şi stiloul.

— Cu ce vă pot fi de folos?

— Cu câteva informaţii.

— Sigur. Vă stau la dispoziţie. Vă voi răspunde, dacă este în limita posibilităţilor mele.

— Când aţi părăsit ultimul dumneavoastră serviciu?

— La sfârşitul lunii octombrie, anul trecut.

— Aţi lucrat mult timp la editură?

— Relativ. Ca să fiu precis, cincisprezece ani şi patru luni.

— Pentru ce aţi plecat, de acolo?

— Să spunem că am simţit dorinţa să duc o viaţă personală. Am părăsit editura la cererea mea, prezentându-mi demisia în mod obişnuit.

Atitudinea omului era atentă, vocea stăpânită şi melodioasă.

— Pot să vă ofer ceva? O ceaşcă de ceai? Sau altceva?

Jensen scutură încet din cap.

— Unde lucraţi în prezent?

— Sunt independent din punct de vedere financiar, aşa că nu sunt obligat să muncesc ca să pot trăi.

— Cu ce vă ocupaţi?

— Cea mai mare parte din timpul meu este dedicată lecturii.

Jensen se uită în jurul său. Ordinea care domnea în încăpere era remarcabilă. Cu tot numărul mare de cărţi, ziare şi reviste, fiecare lucru era aranjat cu o grijă, aproape pedantă.

— Când aţi părăsit serviciul, aţi primit o diplomă sau, mai bine zis, un act de mulţumire?

— Da, adevărat.

— O mai aveţi?

— Aşa cred. Doriţi s-o vedeţi?

Jensen nu răspunse. Aproape un minut şezu tăcut, fără să se uite la celălalt. Apoi spuse:

— Recunoaşteţi că aţi trimis o scrisoare anonimă cu ameninţări la adresa conducerii editurii?

— Când s-a întâmplat aceasta?

— Cam la ora aceasta, exact acum o săptămână.

Omul îşi trase puţin în sus pantalonii şi puse un picior peste altul. Şedea cu braţul stâng sprijinit de marginea fotoliului şi îşi mângâia încet buza de jos cu arătătorul.

— Nu, răspunse el calm. Nu recunosc.

Jensen deschise gura să spună ceva, dar se răzgândi. În loc să vorbească, se uită la ceas. Era şapte şi zece minute, seara.

— Cred că nu sunt prima persoană cu care discutaţi această problemă. Câte persoane aţi... interogat până acum?

Tonul vocii deveni mai vioi.

— Vreo zece, zise Jensen.

— Toţi de la editură?

— Toţi.

— Înseamnă că aţi fost nevoit să ascultaţi un mare număr de povestiri murdare. Bârfeli. Amestecuri de adevăruri şi de minciuni, de insinuări şi calomnii. Şi declaraţii false.

Jensen nu spuse nimic.

— Întreaga clădire, de sus până jos, cred că clocoteşte cu astfel de lucruri, spuse omul. Dar poate că aşa-i în majoritatea locurilor, adăugă el gânditor.

— Ce funcţie aţi ocupat în timpul cât aţi lucrat la editură?

— Am fost redactor pentru problemele culturale. Aceeaşi funcţie, cum o numiţi dumneavoastră, pe întreaga perioadă cât am lucrat acolo.

— Deci, cunoaşteţi bine activitatea şi organizarea editurii?

— Până la un anumit punct. Vă gândiţi la ceva special?

— Ştiţi ceva despre aşa-numitul Departament Treizeci şi Unu?

— Da.

— Ştiţi cu ce se ocupă?

— Trebuie să ştiu. Am făcut parte din Departamentul Treizeci şi Unu timp de cincisprezece ani şi patru luni.

După un minut de tăcere, Jensen spuse ca şi cum ar fi fost un lucru complet lipsit de importanţă.

— Recunoaşteţi că aţi trimis o scrisoare anonimă cu ameninţări la adresa conducerii editurii?

Omul nu acordă nicio atenţie întrebării.

— Departamentul Treizeci şi Unu – sau Departamentul Special, cum a mai fost numit – este cel mai important serviciu din editură.

— Am auzit. Cu ce se ocupă?

— Cu nimic, răspunse celălalt. Cu absolut nimic.

— Explicaţi-vă.

Omul se ridică şi luă o coală de hârtie şi un creion de pe biroul pe care domnea o ordine impecabilă. Se aşeză la loc, potrivi hârtia exact paralel cu linia unui desen încrustat în masă şi creionul alături de marginea foii. Apoi se uită drept în ochii musafirului său.

— Bine, spuse el. Am să vă explic.

Jensen se uită la ceas. Era şapte şi douăzeci şi nouă. Răgazul care îi fusese acordat se redusese la patru ore şi jumătate.

— Vă grăbiţi?

— Da.

— Atunci voi încerca să fiu cât mai scurt. Aţi întrebat cu ce se ocupă Departamentul Treizeci şi Unu, nu-i aşa?

— Da.

— V-am dat un răspuns perfect clar: cu nimic. Din păcate, cu cât vrei să explici mai mult acest lucru, cu atât el devine mai neclar. Înţelegeţi ce vreau să spun?

— Nu.

— Bineînţeles. Să sperăm că poate, totuşi, veţi înţelege. Altfel riscăm să n-ajungem nicăieri.

Omul rămase tăcut o jumătate de minut, în care timp interveniră anumite schimbări în atitudinea sa. Când reluă conversaţia, părea că pe de o parte este puţin şovăielnic, iar pe de alta mai sigur de sine.

— Calea cea mai simplă este, după opinia mea, să vă povestesc despre mine însumi. Am crescut într-o casă de intelectuali şi am fost educat în principii umaniste. Tatăl meu a fost lector universitar, iar personal am petrecut câţiva ani la universitate. Universitatea din zilele când avea o facultate de studii

umanistice în realitate şi nu numai cu numele. Înţelegeţi pe deplin ce semnificaţie are aceasta?

— Nu.

— Nu pot să vă explic totul. Ar necesita un timp prea lung. Poate că aţi uitat înţelesul termenilor pe care-i folosesc dar trebuie să le fi auzit cândva. Înseamnă că veţi înţelege treptat sensul lor şi apoi întregul context.

Jensen puse jos stiloul său şi ascultă.

— Aşa cum v-am spus, am început să scriu despre probleme culturale, pentru că am considerat că nu voi deveni niciodată un romancier. Pur şi simplu, nu eram făcut pentru a fi scriitor, deşi scrisul îmi era absolut necesar. Acesta era regretul meu cel mai mare.

Urmă o pauză. O ploaie uşoară ciocănea în geam.

— Am lucrat mulţi ani ca redactor cultural la un ziar proprietate particulară. În coloanele sale se puteau întâlni nu numai informaţii despre artă, literatură, muzică şi aşa mai departe, dar şi articole de polemică. Pentru mine şi pentru mulţi alţii, aceste dezbateri reprezentau poate factorul cel mai important. Ele acopereau un domeniu foarte larg şi erau practic legate de toate evenimentele din societatea noastră. De multe ori, reprezentau o critică severă şi se deosebeau de majoritatea punctelor de vedere, iar asemenea contribuţii erau pe cât se poate de bine primite.

Jensen făcu o mişcare.

— Stop! zise omul, ridicând mâna dreaptă. Cred că ştiu ce vreţi să spuneţi. Da, este foarte adevărat că supărau anumite persoane, că destul de des produceau în rândurile lor o consternare profundă, le dezamăgeau şi le înspăimântau. Aceste articole n-au încercat niciodată să meargă pe calea bătută,

indiferent dacă se refereau la instituţii, idei sau indivizi. Noi, adică eu şi alţi câţiva, am considerat că aşa-i bine.

Jensen îşi termină mişcarea şi se uită la ceas. Era şapte şi patruzeci şi cinci.

— Se susţine, continuă celălalt, că critica şi atacurile violente în unele cazuri au distrus pe unul sau pe altul, dărâmându-i atât de mult încât i-au împins la sinucidere.

Urmă o tăcere de câteva secunde. Se putea auzi cum cade ploaia.

— Unii dintre noi erau numiţi radicali culturali, dar desigur că eram cu toţii radicali, indiferent dacă ziarele la care lucram erau independente sau socialiste. Personal, nu mi-am dat seama de aceasta decât mult mai târziu. Pe de altă parte, politica nu era una dintre problemele care să-mi trezească interesul. Vorbind în general, n-am avut încredere în oamenii noştri politici. Calităţile lor mi se păreau necorespunzătoare, atât din punct de vedere umanitar, cât şi din cel al nivelului lor educativ.

Jensen începu să ciocănească uşor cu vârfurile degetelor pe marginea mesei.

— Văd că doriţi să ajung la problema care vă interesează, spuse omul, cu o nuanţă de regret în glas. Un alt factor în care neîncrederea mea a fost şi mai mare era presa săptămânală. După părerea mea, de mult timp săptămânalele făceau răul cel mai mare. De fapt, ele satisfăceau o cerinţă a epocii şi ar fi trebuit lăsate să trăiască, dar nu există niciun motiv real să fie lăsate să trăiască în pace. Am dedicat mult din timpul meu pentru ca să atac aşa-zisa lor ideologie, s-o disec şi s-o distrug. Am făcut-o în numeroase articole şi în multe cărţi de polemică.

Pe faţă îi flutură un zâmbet uşor.

— A fost o activitate care nu m-a făcut prea iubit de cei ce idolatrizau astfel de publicaţii. Mi-amintesc că eram numit Inamicul Public Numărul Unu al presei săptămânale. Aceasta a fost cu mulţi ani în urmă.

Omul se opri şi schiţă câteva linii pe hârtia din faţa sa. Liniile trasate cu creionul erau subţiri şi sigure. Părea ca are o mână foarte uşoară.

— Ei, bine, să ne înclinăm în faţa condiţiilor timpului, şi, dintr-o poveste lungă şi complicată, să facem una simplă şi scurtă. Structura societăţii începu să se transforme, mai întâi lent şi imperceptibil, apoi cu o viteză din ce în ce mai mare. Începură să fie menţionate tot mai des bunăstarea şi egalitatea socială, până când ambele aceste fenomene au început să fie considerate indivizibile şi legate unul de altul din toate punctele de vedere. La început nu s-a constatat nimic alarmant, a fost rezolvată problema locuinţelor, criminalitatea a scăzut, a început să fie depăşită faza de apogeu în delincvenţa minorilor. Simultan cu aceasta, au apărut mult aşteptaţii reacţionari morali, punctuali ca nişte aştri. Însă, cum spuneam, nimic îngrijorător. Numai câţiva dintre noi erau bănuitori. Cred că ştiţi bine ce a urmat.

Jensen nu răspunse. O senzaţie nouă şi ciudată începuse să pună stăpânire pe dânsul. Era un sentiment de izolare şi de detaşare, ca şi cum el şi omuleţul acela cu ochelari ar fi fost închişi într-un dom din plastic sau într-o casetă de sticlă pe rafturile unui muzeu.

— Bineînţeles că pentru noi efectul cel mai important a fost faptul că toate publicaţiile au început să se adune sub acelaşi acoperiş, că o editură după alta şi un ziar după altul erau cumpărate de acelaşi

concern, totdeauna motivul de bază fiind necesitatea unei remuneraţii mai bune. Toate mergeau bine, atât de bine, încât oricine ar fi încercat să critice ceva, s-ar fi simţit în postura faimosului câine care urlă la lună; chiar şi oameni consideraţi clarvăzători au început să creadă că este meschin să mai abordeze unele probleme, care de fapt ar reprezenta doar puncte de vedere personale. În perioada aceea, priveam lucrurile cu totul altfel, nu ştiu dacă din neîncredere sau ca rezultat al unei monomanii. Câţiva dintre noi, ocupaţi cu diverse activităţi culturale, au reacţionat la fel.

În cameră se aşternu o linişte deplină, sunetele din afară parcă încetaseră să mai existe.

— Desigur că şi ziarul la care lucram a fost acaparat de concern. Nu-mi amintesc exact când s-a produs aceasta. Se iviseră pe atunci o serie de carteluri şi de concerne, care păreau că nu se mai termină, lucru despre care nu se prea scria sau vorbea. Serviciul unde lucram a început din ce în ce mai mult să-şi reducă activitatea. Până la urmă, a fost complet abandonat, fiind considerat totalmente inutil. Practic, am fost lăsat fără niciun mijloc de subzistenţă, la fel cum s-a întâmplat cu numeroşi colegi de la alte ziare şi cu mulţi scriitori profesionişti. Din anumite motive, numai cei mai încăpăţânaţi şi mai bătăioşi nu reuşeau să se angajeze în altă parte. Aceste motive nu le-am înţeles decât mai târziu... Scuzaţi-mă. Aş dori să beau ceva. Dumneavoastră?

Jensen clătină din cap. Omul se ridică şi dispăru pe o uşă care probabil ducea la bucătărie. Se întoarse cu un pahar de apă minerală, bău câteva înghiţituri şi puse paharul în faţa lui.

— Oricum, n-au reuşit niciodată să mă transforme

într-un redactor sportiv sau comentator la televiziune.

Ridică puţin paharul, ca şi cum ar fi voit să se convingă că nu lăsase vreo urmă pe masă.

— A trecut o lună sau două, şi viitorul nu mi se părea de loc strălucitor. Apoi, într-o zi, spre marea mea surprindere, am fost invitat la această editură grandioasă pentru a discuta condiţiile unei eventuale angajări.

Se opri din nou. Jensen se uită la ceas. Opt şi cinci După o clipă de ezitare, spuse:

— Recunoaşteţi că aţi trimis o scrisoare anonimă cu ameninţări la adresa conducerii editurii?

— Nu, nu, încă nu, răspunse omul enervat.

Bău puţină apă minerală.

— M-am dus acolo foarte sceptic şi m-am întâlnit cu conducerea de atunci a editurii; de fapt, aceleaşi persoane conduc şi astăzi. Au fost foarte amabili şi propunerea care mi-au făcut-o depăşea toate aşteptările.

Omul râse.

— Nu pentru că aş avea o memorie grozavă, dar pentru că le-am aşternut toate pe hârtie. Spuneau că o discuţie liberă nu trebuie lăsată să moară, iar participanţii la ea n-au voie să devină pasivi. Chiar dacă societatea este pe drumul realizării idealurilor sale, totdeauna vor exista destule teme care să merite a fi dezbătute. Discuţia liberă – chiar dacă ar fi de prisos – este una dintre premizele de bază ale unui stat ideal. Cultura contemporană, indiferent ce formă va căpăta, trebuie să fie păstrată pentru posteritate. Până la urmă, mi-au spus că editura – acum, când preluase răspunderea unui volum atât de mare din publicaţiile cele mai importante din ţară – era pregătită să preia şi răspunderea discuţiilor culturale.

Planurile lor prevedeau editarea unei reviste culturale, prima pe deplin inteligibilă şi complet liberă, folosind oamenii cei mai buni, cu puncte de vedere cât mai contradictorii.

Părea că omul se emoţiona tot mai mult datorită acestui subiect, încercă să prindă privirea lui Jensen şi se uită fix în ochii lui.

— S-au purtat foarte bine cu mine. De câteva ori s-au referit extrem de politicos la părerile mele, atât de des exprimate, la adresa presei săptămânale, mi-au strâns călduros mâna ca şi cum urma să facem o partidă de tenis de masă şi au declarat că se simt fericiţi la gândul că sunt gata pregătiţi ca să-mi respingă toate argumentele. În sfârşit, mi-au făcut o propunere concretă.

Rămase tăcut câteva momente, părând că este cu totul absorbit de propriile sale gânduri.

— Cenzură, spuse el. Nu există cenzură oficială în această ţară, nu-i aşa?

Jensen înclină din cap.

— Şi totuşi, ar trebui să spun că cenzura este cu mult mai nemiloasă decât ar putea fi vreodată într-un stat poliţist. De ce? Foarte simplu. Pentru că este aplicată pe căi particulare şi nu este limitată de nimic, folosind metode care din punct de vedere legal sunt cu totul inatacabile. Pentru că persoanele respective – indiferent dacă sunt oficiale sau particulare – se bazează nu pe dreptul de a cenzura, vă rog să observaţi, ci pe posibilitatea practică pe care o oferă cenzura, convinşi fiind că hotărârea lor este perfect fondată şi în folosul tuturor. Şi pentru că, de fapt, cei mai mulţi oameni cred de asemenea în această doctrină nesănătoasă, şi de aceea acţionează ei înşişi ca cenzori, ori de câte ori viaţa le oferă această

posibilitate.

Aruncă o scurtă privire spre Jensen, ca şi cum ar fi voit să se convingă că acesta îl ascultă.

— Totul este cenzurat: hrana pe care o mâncăm, ziarele pe care le citim, programele de televiziune şi emisiunile de radio pe care le urmărim. Chiar şi meciurile de fotbal sunt cenzurate. Sunt informat că fazele în care un jucător este lovit sau se comite vreun alt fault grosolan, nu sunt transmise. Toate astea se fac spre binele oamenilor. Această tendinţă a putut fi observată chiar din primul stadiu al dezvoltării noastre.

Trase alte câteva figuri geometrice pe coala de hârtie.

— Noi, care ne ocupam cu discutarea problemelor culturale sesizasem de mult această tendinţă, deşi la început a apărut în domenii care n-aveau nicio legătură cu activitatea noastră. Simptomele cele mai evidente au apărut în sistemul judiciar. Au început prin aplicarea din ce în ce mai riguroasă a unor documente oficiale secrete. Armata a reuşit să-i convingă pe jurişti şi pe politicieni că orice fel de problemă, cât de măruntă, este vitală pentru securitatea statului. Apoi am observat că şi alte cazuri sunt din ce în ce mai des audiate cu uşile închise – un procedeu pe care l-am considerat totdeauna îndoielnic şi demn de dezaprobare, chiar dacă acuzatul este un maniac sexual. Până la urmă, toate procesele, inclusiv cele lipsite de orice importanţă, au avut loc fără a se permite accesul publicului. Motivul era totdeauna acelaşi: protejarea individului împotriva unor tendinţe agresive, care ar putea înspăimânta, înfierbânta sau, într-un fel sau altul, ar putea ameninţa liniştea lui sufletească. Concomitent cu

aceasta, a devenit perfect limpede – îmi amintesc şi astăzi cât am fost de uimit când am observat prima oară acest lucru – că unele persoane oficiale, ocupând funcţii înalte, au căpătat dreptul să declare secrete anumite lucrări şi probleme în legătură cu sarcinile propriei lor administraţii. Lucrurile cele mai absurde, cu totul lipsite de conţinut, cum ar fi rapoartele prin care se preciza că anumite autorităţi locale ar fi divulgat nişte fleacuri, erau considerate drept documente secrete fără ca cineva să intervină contra acestor măsuri. Cât priveşte concernele controlate de capitalul privat, mai ales în lumea publicaţiilor, cenzura a fost exercitată cu o rigiditate şi mai mare. Rareori era aplicată din rea intenţie sau răutate, ci pe baza a ceea ce se numea „răspundere morală”.

Bău ce mai rămăsese în paharul cu apă minerală.

— Desigur că nu vom discuta nimic despre calităţile morale ale oamenilor care fuseseră împuterniciţi să facă acest lucru.

Jensen se uită la ceas. Era opt şi şaptesprezece.

— În momentul în care s-a produs înţelegerea deplină între mişcarea sindicală şi patroni, a apărut o concentrare a puterii, nemaiîntâlnită până atunci. Opoziţia organizată a dispărut cu propriul ei consimţământ.

Jensen dădu din cap.

— Nu mai avea cine să se opună. Toate problemele fuseseră rezolvate, chiar şi criza de locuinţe şi haosul locurilor de parcare auto. Toată lumea ajunsese la un nivel superior de condiţii materiale, numărul de copii nelegitimi scăzuse considerabil, iar criminalitatea era de asemenea în regres. Singurii oameni care ar fi putut să se opună sau să critice această combinaţie politică erau o mână de critici profesionişti, destul de

bănuitori, aşa cum eram şi eu. Erau oameni de la care se puteau aştepta la tot felul de întrebări penibile, fără rost. Datorită cărui fapt se reuşise să se ajungă la un nivel de viaţă atât de ridicat? De ce se năşteau mai puţini copii nelegitimi? De ce delincvenţa era în declin? Şi aşa mai departe.

— Vă rog, reveniţi la subiect, zise Jensen.

— Bineînţeles, mă aflu în subiect, răspunse omul pe un ton sec. Propunerea concretă ce mi se făcuse era desigur foarte atrăgătoare. Concernul avea de gând să scoată acea revistă formidabilă. Ea urma să fie scrisă şi editată de personalităţile culturale cele mai de vază, cele mai explozive şi mai pline de dinamism care se găseau în ţara asta. Mi-amintesc şi-acum vorbele lor. Eram considerat ca făcând parte din această categorie, şi nu pot nega că m-am simţit flatat. Mi-au prezentat lista cu personalul redacţiei. Am rămas uluit pentru că oamenii pe care reuşiseră să-i adune la un loc – erau vreo douăzeci şi cinci – reprezentau ceea ce aş fi numit atunci elita intelectuală a naţiunii. Urma să avem totul la dispoziţia noastră. Vă puteţi imagina uimirea mea.

Jensen îl privi indiferent.

— Desigur că erau prevăzute anumite condiţii. Era de dorit ca publicaţia să-şi acopere cheltuielile. În fond, era unul din principiile lor de bază. Altă condiţie era ca fiecare să fie apărat împotriva răului. În sfârşit, pentru ca revista să se poată susţine singură, urma ca totul să fie gândit până la ultimul amănunt şi să i se stabilească forma finală. Înainte de a înfăptui lucrul acesta, urma să se efectueze o serie de cercetări în domeniul public. Urma să publicăm un număr destul de mare de ediţii de probă care să fie bine verificate. Nimic n-a fost lăsat la voia întâmplării. În ceea ce

priveşte conţinutul şi orientarea articolelor, ni se dădea mână liberă pe întreaga durată a perioadei de verificare; la fel şi mai târziu, când publicaţia urma să apară pe piaţă.

Pe faţa sa apăru un zâmbet amar.

— Mai spuneam că unul din principiile lor fundamentale era ca noile proiecte, aşa cum era acesta, să fie absolut secrete, ca nu cumva, Dumnezeu ştie cine, să ne fure ideea. Ne-au arătat, ca exemplu, că au fost necesari ani întregi pentru a se găsi forma optimă pentru nu ştiu ce revistă oribilă, care făcea parte din publicaţiile obişnuite ale editurii. Faptul acesta urma să ne demonstreze că graba n-avea niciun rost şi că, pentru obţinerea unui rezultat perfect, este necesară o discreţie absolută. În fine, mi-au pus contractul în faţă. Era surprinzător de avantajos. Am fost liber să-mi stabilesc singur salariul; desigur, în limite rezonabile. Cifra asupra căreia am căzut de acord urma să fie astfel calculată încât tot ce voi scrie să poată fi plătit pe baza unui tarif. Iar dacă totalul calculat în acest fel nu ar acoperi întregul salariu stabilit, acesta urma să fie suplimentat. Bineînţeles, în acest mod puteau să apară anumite neconcordanţe. Tehnic vorbind, era posibil să rămân dator editurii – sau invers. Depindea de mine ca bilanţul să fie din nou echilibrat. Dacă rămâneam dator, n-aveam decât să produc mai mult, iar dacă situaţia era inversă puteam să mă odihnesc o anumită perioadă de timp. În afară de asta, contractul mai stipula un număr de condiţii obişnuite. Puteam fi concediat pentru conduită necorespunzătoare sau dacă aş fi sabotat editura. Nu aveam dreptul să-mi părăsesc postul decât după achitarea eventualelor datorii faţă de editură, şi alte câteva lucruri de genul

ăsta.

Omul mângâie uşor creionul cu degetele, dar fără să-l mişte din loc.

— Am semnat. Noua funcţie mi-a asigurat un venit cu mult mai mare decât avusesem vreodată. Mai târziu, am descoperit că şi ceilalţi au semnat contracte asemănătoare. După o săptămână am început să lucrez în Departamentul Special.

Jensen dădu să spună ceva, dar se opri.

— Denumirea oficială era Departamentul Special. Ulterior, s-a numit Departamentul Treizeci şi Unu. Ne-am instalat la etajul treizeci şi unu, în vârful clădirii. Fără îndoială, birourile pe care le ocupam fuseseră iniţial destinate să fie un fel de magazii sau depozite. De fapt, nimeni nici nu bănuia existenţa lor. Ascensoarele nu ajungeau până acolo şi singura cale de acces era doar o scară de fier în spirală. Nu existau acolo nici ferestre; doar vreo două lucarne care dădeau pe acoperiş. Ni s-a spus că ideea de a ne plasa acolo are un dublu scop. Pe de o parte, vom avea linişte deplină ca să putem lucra; pe de altă parte, era mai uşor de menţinut un secret absolut în perioada de stabilire a planurilor. Orele noastre de lucru se deosebeau de cele ale personalului din editură. În perioada respectivă, toate acestea ni se păreau perfect plauzibile. Vă surprinde?

Jensen nu răspunse.

— Aşa ne-am început activitatea, la început sub un anumit grad de tensiune. Imaginaţi-vă vreo duzină de individualişti, fiecare având propriile sale vederi şi pe care niciodată nimeni, nu-i adusese la acelaşi numitor. Drept redactor-şef aveam pe cineva care habar n-avea de literatură şi care, mai târziu, a ocupat o poziţie foarte importantă în editură. Pot să

vă îmbogăţesc bagajul de povestiri şi de bârfe, spunându-vă că se zvonea despre el că ocupă funcţii mari pentru că, la fel ca şi Editorul şi Patronul, nu era capabil să scrie două cuvinte. Cu toate acestea, nu ne-a făcut niciun fel de greutăţi. Prima ediţie – cea de probă – n-a apărut decât după opt luni, mai ales datorită unor tergiversări ciudate, de ordin tehnic. Era o ediţie bună şi curajoasă şi, spre uimirea noastră a tuturor, conducerea a primit-o cât se poate de bine. Deşi cele mai multe articole reprezentau critici la adresa multor stări de lucruri, inclusiv a presei săptămânale, nu s-a făcut niciun comentariu asupra conţinutului. Ne-am obligat numai să revizuim unele detalii tehnice şi, mai ales, să mărim productivitatea. Înainte de a putea garanta câte o ediţie la fiecare două săptămâni, nici nu puteam să ne gândim la o publicaţie regulată. Chiar şi acest argument ni s-a părut plauzibil.

Se uită prietenos la Jensen.

— A fost nevoie de doi ani până am putut obţine două ediţii pe lună. Revista apărea însă mereu. La fiecare ediţie se făceau zece probe, care luau drumul arhivei. Ca să se păstreze secretul, ni se interzisese cu străşnicie să scoatem vreun exemplar în afara biroului. În sfârşit, când am ajuns în faza asta, conducerea păru mulţumită de noi, ba chiar entuziasmată şi ne-a spus că tot ce ne mai rămânea de făcut era să găsim o nouă formă de prezentare pentru revistă, o formulă modernă care s-o ajute să facă faţă puternicei concurenţe de pe piaţă. Credeţi-mă sau nu, dar după această reorganizare, care a fost efectuată de un grup de specialişti bine pregătiţi, au trecut încă opt luni fără să se întrevadă vreun rezultat. Abia atunci am înţeles că...

— Ce anume? zise Jensen.

— Abia atunci am înţeles pe deplin ce aveau de gând să facă. Când am început să protestăm, ne-au calmat prin tipărirea unor ediţii de probă mai mari, de circa cinci sute de exemplare, pe care – aşa ne-au spus – urmau să le trimită ziarelor mai importante şi publicaţiilor trimestriale. Cu încetul, ne-am dat seama că totul e o minciună, dar şi pentru aceasta a fost nevoie de un timp destul de lung. Numai când am reuşit să stabilim precis că titlul revistei n-a fost nicăieri menţionat, iar conţinutul său n-a fost comentat, am înţeles că aceste ediţii nici n-au fost difuzate. Ele au fost folosite doar ca o corelaţie, sau, mai bine zis, ca o indicaţie asupra subiectelor şi a felului în care nu este voie să se scrie. Am primit numai obişnuitele noastre zece exemplare. De atunci...

— De atunci?...

— De atunci această stare de demenţă nemaiîntâlnită a continuat la fel. Zi de zi, lună de lună, an de an, această elită a culturii din întreaga ţară, ultimii din casta lor, au stat în birourile acelea fantomatice şi, cu un entuziasm ce se apropia mereu de zero, au clădit o revistă de critică, care, cu toate acestea, rămâne unica în ţară care să-şi merite numele. Revistă care nu s-a publicat niciodată. Între timp, s-a recurs la sute de pretexte. Ba nu se accepta forma finală, ba productivitatea era prea scăzută, ba rotativele erau aglomerate, şi câte şi mai câte poveşti. Singurul lucru de care nu s-au legat niciodată era conţinutul.

Ciocăni de marginea mesei cu arătătorul de la mâna dreaptă.

— Conţinutul acela ar fi putut schimba multe. Ar fi

putut să-i deştepte pe oameni înainte de a fi prea târziu. Pur şi simplu, ar fi salvat nenumăraţi oameni. Ştiu. Sunt convins de ceea ce spun.

Omul ridică brusc mâna dreaptă ca şi cum ar fi voit să prevină o replică.

— Ştiu. Mă veţi întreba de ce n-am plecat de acolo. Răspunsul este cât se poate de simplu. Nu puteam.

— Vă rog să vă explicaţi.

— Îndată. Contractele noastre au fost astfel elaborate încât eram datori pe viaţă faţă de editură. După primele şase luni de lucru, datoram editurii mai mult de jumătate din cât câştigasem. După cinci ani, suma crescuse de patru ori. După cincisprezece, ajunsese la o cifră astronomică, cel puţin pentru cei cu venituri obişnuite. Aceasta era aşa-numita datorie tehnică. Ni se comunica în mod obişnuit la cât se ridica. Dar nimeni n-a cerut vreodată să fie achitată. Nimeni până în clipa când îţi exprimai dorinţa de a părăsi Departamentul Treizeci şi Unu.

— Dar dumneavoastră aţi demisionat totuşi!

— Da, mulţumită doar unor împrejurări ieşite din comun. Am moştenit o avere, cu totul pe neaşteptate. Deşi era vorba de o sumă considerabilă, aproape jumătate am cheltuit-o pentru satisfacerea pretenţiilor editurii. Pretenţii pe care, prin intermediul diverselor trucuri, au reuşit să le mărească mereu până în clipa când am completat cecul. Dar m-am eliberat. Chiar de mi-ar fi cerut întreaga avere, le-aş fi dat-o numai să mă văd iar liber. Cred că eram capabil să mă fac hoţ sau tâlhar la drumul mare, numai să pot obţine banii necesari.

Râse.

— Hoţia, tâlhăria, iată lucruri pe care puţini le mai practică astăzi, nu-i aşa?

— Recunoaşteţi că...

Omul îl întrerupse.

— Înţelegeţi implicaţiile celor ce v-am spus acum? Era o crimă, un omor intelectual, mult mai îngrozitor şi mai dezgustător decât omorul fizic. Era uciderea a nenumărate idei, uciderea unor opinii, a libertăţii de exprimare. Era o crimă premeditată pentru uciderea lor, a tuturor, ca să poată garanta oamenilor liniştea sufletească, să-i facă apţi a înghiţi fără să critice toate neroziile cu care erau îndopaţi. Înţelegeţi, să poată să împrăştie peste tot indiferenţa fără să întâmpine vreo opoziţie, injectând forţat otrava, după ce s-au asigurat că nu mai există nici medici, nici antidot.

Rostise cuvintele din urmă violent şi pătimaş, dintr-o singură suflare, fără să se oprească să respire.

— Veţi protesta, desigur, susţinând că eram cu toţii într-o stare excelentă, cu excepţia celor nouă care au înnebunit ori şi-au pus capăt zilelor. Şi că editura cheltuieşte o groază de bani ca să publice o revistă care în realitate n-a apărut niciodată. Bani pentru ei, pentru experţii lor financiari, care în acelaşi timp lucrează şi în cadrul birourilor guvernamentale...

Se opri şi se linişti aproape cu totul.

— Vă rog să mă scuzaţi că am recurs la o astfel de argumentare. Da, bineînţeles, recunosc. Oricum, ştiaţi că am s-o fac chiar din primul moment. Nu numai că am limpezit o serie de lucruri, dar pentru mine a fost o experienţă. Am dorit să văd cât timp voi reuşi să evit această recunoaştere.

Omul zâmbi şi zise pe un ton degajat:

— Îmi lipseşte talentul când mi se întâmplă să nu spun adevărul.

— Explicaţi motivul dumneavoastră.

— Când am reuşit să devin liber, am vrut să atrag

atenţia asupra acestei probleme. Dar curând mi-am dat seama că nu există nicio speranţă să pot scrie şi publica ceva. Până la urmă, m-am gândit că poate totuşi voi reuşi să provoc o reacţie printr-o manifestare brutală sau senzaţională. Iată de ce am trimis scrisoarea. Desigur, am greşit. În ziua aceea reuşisem să obţin o autorizaţie ca să vizitez pe unul dintre foştii mei colegi la spitalul de boli mintale, care se află în faţa clădirii principale a editurii. Am stat privind cum poliţia baricadează accesul în zona respectivă, cum au sosit maşinile cu pompieri şi cum a fost evacuat întreg personalul din clădire. Dar n-a apărut niciun cuvânt în ziare, ca să nu mai vorbim de vreun comentariu.

— Sunteţi gata să repetaţi acestea în prezenţa unor martori? Şi să semnaţi o declaraţie?

— Bineînţeles, răspunse omul, cu un aer absent. Oricum, nu veţi avea nicio greutate să descoperiţi toate dovezile materiale de care aveţi nevoie. Aici, în casă.

Jensen dădu din cap. Omul se sculă şi se îndreptă spre unul din rafturi.

— De altfel, şi eu voi produce anumite dovezi materiale. Iată un exemplar dintr-o revistă care nu există. Este ultimul exemplar care a fost tipărit înainte de plecarea mea de acolo.

Revista arăta ca o publicaţie foarte sobră. Jensen o răsfoi.

— Deşi anii ne-au încovoiat, n-au reuşit să ne smulgă toţi dinţii aşa cum o doreau, spuse omul. Ne-am ocupat cu tot felul de probleme. Pentru noi n-a existat nimic tabu.

Conţinutul revistei era uluitor. Faţa lui Jensen era complet lipsită de orice expresie. Privirile i se opriră

asupra unui comentariu despre aspectele fiziologice ale reducerii natalităţii şi mizeria sexuală. Textul era însoţit de două fotografii mari, cu femei goale. Părea că reprezentau două tipuri deosebite. Una îi amintea de fotografiile din plicurile sigilate pe care le găsise în biroul unui redactor – un trup drept, bine hrănit, cu şolduri înguste, cu părul ras sau foarte puţin vizibil în zona pubiană. Cealaltă era fotografia Numărului 4, femeia în apartamentul căreia, cu douăzeci şi patru de ore în urmă, fusese obligat să se sprijine de uşă şi să bea un pahar de apă. Clişeul o reprezenta stând dreaptă, într-o poziţie relaxată, cu braţele atârnând liber şi picioarele puţin depărtate. Avea sfârcurile mari, de o nuanţă închisă, şolduri largi şi un stomac uşor curbat. Un păr negru şi abundent îi acoperea partea inferioară a abdomenului. Cu toate acestea, organul sexual se vedea foarte bine în fotografie; părea că iese în relief, în unghiul format de coapse.

— E o fotografie recentă, comentă gazda. N-am fi acceptat nimic altceva, dar a fost obţinută cu destulă greutate. Se spune că acest tip devine din ce în ce mai rar, în comparaţie cu anii trecuţi.

Jensen răsfoi mai departe. Închise revista şi se uită la ceas. Era nouă şi şase.

— Vă rog să vă împachetaţi obiectele de toaletă şi să mă însoţiţi, spuse.

Omul cu ochelari aprobă dând din cap.

— Mai trebuie să vă mărturisesc ceva.

— Ce anume?

— Că vor primi o scrisoare exact identică mâine dimineaţă, la aceeaşi oră. Când aţi sunat, tocmai mă întorsesem de la poştă.

— De ce?

— Nu voiam să cedez atât de uşor. Dar de data

asta, probabil că nu-şi vor mai bate de loc capul.

— Ce ştiţi despre explozibile?

— Mai puţin decât ştie Directorul-general despre opera lui Hegel.

— Adică?

— Adică nu ştiu nimic. Nu mi-am făcut niciodată serviciul militar. Încă din tinereţe sunt un pacifist. Chiar dacă aş avea la dispoziţie un întreg depozit de arme, tot n-aş fi capabil să înjghebez ceva care ar putea exploda. Mă credeţi?

— Da.

După ce parcurseră jumătate din drumul spre sediul Diviziei Şaisprezece, Inspectorul Jensen spuse:

— V-a trecut vreodată prin minte să aruncaţi clădirea în aer?

Omul nu răspunse până în clipa când trecură de poarta de intrare şi pătrunseră în curte.

— Da. Dacă aş fi fost capabil să fabric o bombă şi aş fi avut siguranţa că nu i se va întâmpla nimănui niciun rău, poate as fi încercat să arunc în aer clădirea. Pe când aşa, a devenit o bombă simbolică, ca să spunem astfel.

Când maşina se opri, murmură ca şi cum ar fi vorbit cu sine însuşi:

— Acum v-am povestit, în orice caz, totul. Unui poliţist.

Se întoarse către Jensen şi adăugă:

— Presupun că procesul va fi public.

— Nu ştiu, răspunse Jensen.

Închise magnetofonul montat sub panoul de comandă, ieşi afară, ocoli maşina şi deschise portiera de pe partea opusă. Îl luă pe om cu dânsul, se duse în biroul lui şi chemă la telefon pe şeful Patrulei Civile.

— Ai adresa?

— Da.

— Ia doi oameni şi du-te îndată acolo. Adună toate dovezile materiale pe care le poţi descoperi. Urgent!

— Am înţeles.

— Încă ceva.

— Ascult.

— Trimite pe cineva să ia un interogatoriu la camera de izolare. Este vorba de o declaraţie.

— Am înţeles.

Numai acum se uită din nou la ceas. Era zece fără douăzeci şi cinci. Până la miezul nopţii rămăseseră două ore şi douăzeci şi cinci minute.

26

— Jensen? Unde-ai fost până acum?

— Am terminat ancheta.

— De două zile încerc să dau de dumneata. Evenimentele au luat o nouă întorsătură.

Jensen nu spuse nimic.

— Dar ce-ai vrut să spui prin „terminat ancheta”?

— Vinovatul a fost descoperit.

Auzi respiraţia adâncă a Şefului Poliţiei.

— Persoana a recunoscut?

— Da.

— Este fapt dovedit?

— Da.

— În legătură directă cu faptul reclamat?

— Da.

Părea că Şeful Poliţiei se gândea profund la ceva.

— Jensen, conducerea editurii trebuie anunţată îndată.

— Bine.

— Trebuie s-o anunţi chiar dumneata. Cred că e bine să le comunici personal această noutate.

— Am înţeles.

— Poate că-i mai bine că nu te-am găsit mai devreme.

— Nu înţeleg.

— Conducerea editurii a luat ieri legătura cu mine. Prin intermediul Ministerului. Ea consideră că este mai bine să fie abandonate orice fel de cercetări. Era gata chiar să-şi retragă reclamaţia.

— De ce?

— Am impresia că a crezut că ancheta a ajuns la un punct mort. Pe de altă parte, considera că metodele dumitale de lucru sunt supărătoare, că bâjbâi prin întuneric şi nu faci altceva decât să produci neplăceri unor oameni cu totul nevinovaţi şi, se pare, destul de sus-puşi.

— Înţeleg.

— Toată situaţia a devenit extrem de penibilă. Dar întrucât, trebuie s-o recunosc, n-aveam niciun fel de speranţă că vei reuşi să duci treaba la bun sfârşit până în termenul stabilit, am considerat că pot să fiu de acord cu propunerea lor. Ministrul m-a întrebat de-a dreptul dacă ai vreo şansă. Am fost obligat să răspund că nu. Dar acum...

— Acum?

— Acum totul capătă un alt aspect, după câte văd eu.

— Da. Mai este ceva.

— Ce anume?

— Omul a expediat o nouă scrisoare de ameninţare, identică cu prima. Trebuie să ajungă mâine la destinaţie.

— Este inofensivă?

— Probabil.

— Ei bine, dacă nu este, ne aflăm într-o situaţie unică. Am arestat pe vinovat cu şaisprezece ore înainte de comiterea crimei.

Jensen nu spuse nimic.

— Cel mai important lucru în clipa de faţă este să-i informăm pe cei din conducerea editurii. Trebuie să pui mâna pe ei acum, în noaptea asta. Pentru binele dumitale personal.

— Am înţeles.

— Jensen.
— Ascult.
— Ai făcut o treabă bună. La revedere.

Jensen lăsă receptorul în furcă; apoi, după mai puţin de zece secunde, îl duse iar la ureche. În timp ce forma numărul, putea auzi urlete isterice, tânguitoare, venind din curte.

Avu nevoie de cinci minute ca să descopere în care dintre vilele sale din afara oraşului se află Şeful Concernului. După alte cinci minute reuşi să obţină legătura. Persoana cu care vorbi era, evident, un servitor.

— Problema este foarte importantă.
— Domnul nu poate fi deranjat.
— E urgent.
— Nu pot face nimic. A suferit un accident.
— Există telefon în dormitorul lui?
— Desigur.
— Dă-mi legătura.
— Regret mult, dar nu pot. A suferit o cădere...
— Îmi dau seama. Vreau să vorbesc cu cineva din familie.
— Doamna nu este acasă.
— Când se întoarce?
— Nu ştiu.

Jensen puse receptorul în furcă şi se uită la ceas. Era zece şi un sfert.

Supa şi brânza pe care le înghiţise îi produseseră arsuri la stomac şi după ce îşi scoase pardesiul se duse la spălător şi bău o cană de bicarbonat.

Vila se afla la vreo patruzeci de kilometri spre est, lângă un lac, într-o zonă unde vegetaţia rămăsese neatinsă. Jensen conduse rapid, cu sirena funcţionând din plin, parcurgând distanţa în mai puţin de douăzeci

şi cinci de minute.

Opri la o oarecare distanţă de casă şi aşteptă când agentul din Patrula Civilă se ivi din întuneric, apoi coborî geamul de la maşină.

— S-a întâmplat vreun accident acolo?

— Da... un accident. Oricum, se pare că e la pat. Dar n-am văzut niciun medic. S-a petrecut acum câteva ore.

— Exact când?

— A fost pe la... oricum, pe înserat.

— Ştii ce s-a întâmplat?

— Da, ştiu precis. Mă aflam într-un punct bun de observaţie. Nu puteam fi văzut, dar puteam urmări întreaga terasă din partea din faţă a casei şi interiorul camerei de la parter, la fel şi scările ce duc la dormitorul lui. Până şi uşa de la dormitor.

— Ce s-a întâmplat?

— Au avut musafiri. Cu copii mici. Cu ocazia *week-end*-ului, aşa cred.

Tăcu câteva momente.

— Ei!

— Copii mici, poate din străinătate, continuă gânditor agentul. Deci, copiii se jucau pe terasă, iar el şedea împreună cu o parte din oaspeţi în camera mare, bând un lichior. Aşa cred, dar destul de moderat, după cum am putut să-mi dau seama.

— Revino la subiect.

— Atunci a apărut un viezure pe terasă.

— Şi?

— Se rătăcise. Copiii au început să ţipe şi viezurele nu mai ştia pe unde să scape. În jurul terasei e o balustradă, şi animalul, înnebunit, alerga în toate direcţiile. Copiii urlau din ce în ce mai tare.

— Spune mai departe.

— Nu erau servitori prin apropiere. Şi niciun bărbat, în afară de dânsul. Cu excepţia mea, bineînţeles. S-a sculat, a ieşit pe terasa şi s-a uitat la viezurele care alerga de colo până colo. Copiii ţipau şi mai puternic. În primul moment a ezitat puţin, apoi s-a îndreptat spre viezure şi i-a tras un picior ca să-l gonească. Viezurele şi-a întors brusc capul şi mi s-a părut, i-a atins piciorul cu botul. Apoi a dispărut.

— Şi Patronul?

— S-a întors în casă, dar nu s-a mai aşezat, ci a urcat încet treptele. Apoi l-am văzut cum a deschis uşa spre camera lui şi s-a prăbuşit chiar în prag. Părea că geme şi îşi chema soţia. Ea s-a repezit la dânsul şi l-a ajutat să se întindă pe pat. A închis uşa, dar cred că l-a ajutat să se dezbrace. A ieşit şi s-a întors, o dată sau de două ori, cu diverse lucruri – o ceaşcă, poate cu un termometru, n-am putut vedea prea bine.

— Animalul l-a muşcat?

— N-aş putea spune că l-a muşcat. Mai curând aş zice că s-a speriat. Curios...

— Ce anume?

— Viezurele. Curios că tocmai în anotimpul ăsta... De obicei, aceste animale hibernează toată iarna. Mi-amintesc despre asta dintr-o emisiune de la televizor.

— Lasă informaţiile inutile.

— Da, domnule.

— Din acest moment, te poţi întoarce la preocupările dumitale obişnuite.

— Da, domnule.

Omul îşi răsuci binoclul.

— A fost o treabă, foarte încurcată, ca să spun aşa.

— Evită informaţiile inutile. Încă ceva.

— Da, domnule.

— Felul în care prezinţi raportul lasă foarte mult de dorit.

— Da, domnule.

Jensen merse pe jos până la intrare, unde îi deschise o fată. O pendulă din casă suna ora unsprezece. Rămase aşteptând cu pălăria în mână. După cinci minute, apăru soţia Patronului.

— La ora asta? întrebă ea pe un ton arogant. Soţul meu a suferit un accident şi este în pat.

— Chestiunea este importantă. Şi urgentă.

Femeia sui grăbită scările. Câteva minute mai târziu se întoarse şi-i spuse:

— Dacă vreţi să folosiţi telefonul de aici, puteţi vorbi cu dânsul. Dar cât mai scurt, vă rog.

Jensen ridică receptorul.

Patronul părea epuizat, dar vocea sa era puternică şi sigură.

— A, da. Şi l-aţi arestat?

— Este reţinut.

— Unde se află?

— Pentru următoarele trei zile, la sediul Diviziei Şaisprezece.

— Splendid. E sigur că sărmanul om are un deranjament mintal.

Jensen nu spuse nimic.

— Aţi mai aflat şi altceva cât aţi condus cercetările?

— Nimic interesant.

— Splendid. Vă doresc noapte bună.

— Mai am ceva să vă spun.

— Cât mai scurt, vă rog. Aţi sosit foarte târziu şi am avut o zi extenuantă.

— Înainte ca acest om să fie reţinut, se pare că a expediat o altă scrisoare anonimă.

— A, aşa? Ştiţi ce cuprinde?

— După cum spune el, este identică cu precedenta.

Tăcerea care se aşternu se prelungi atât, încât Jensen începuse să creadă că s-a terminat conversaţia. Când Patronul vorbi din nou, vocea sa era cu totul alta.

— Ameninţă din nou că a pus o bombă?

— Da.

— A avut posibilitatea să se strecoare şi să ascundă o încărcătură explozivă undeva, prin clădire?

— Este foarte puţin probabil.

— Dar această posibilitate poate fi cu totul exclusă?

— Sigur că nu. Cu toate acestea, poate fi considerată foarte puţin probabilă.

Tonul Patronului deveni gânditor. După o nouă pauză, care dură treizeci de secunde, termină conversaţia spunând:

— Este evident că omul nu-i zdravăn. Toată această treabă pare extrem de neplăcută. Dar dacă ar trebui luate anumite măsuri, nu cred că s-ar putea lua decât mâine. Vă doresc noapte bună.

Jensen conduse maşina mai încet, încât pe la miezul nopţii încă mai avea de făcut câţiva kilometri până să ajungă la marginea oraşului. Curând după aceasta, fu depăşit de o maşină mare, neagră. Semăna mult cu maşina Patronului, dar nu putea fi sigur.

Ajunse acasă tocmai la ora două dimineaţa.

Era obosit şi flămând şi nu avea acel sentiment de satisfacţie pe care-l simţea totdeauna când rezolva un caz.

Se dezbrăcă pe întuneric, se duse în bucătărie şi-şi turnă o porţie considerabilă dintr-o băutură alcoolică.

Goli paharul dintr-o singură înghiţitura, stând dezbrăcat lângă chiuvetă, îl clăţi şi se duse la culcare.

Inspectorul-şef Jensen adormi imediat. Ultima impresie conştientă care-l străbătu fu o senzaţie de izolare şi de nemulţumire.

27

În clipa când deschise ochii, Jensen era complet treaz. Ceva îl trezise, dar nu-şi dădea seama ce anume. Nu era niciun eveniment produs în afara lui, cum ar fi un strigăt sau soneria telefonului. Mai curând, în somnul lui pătrunsese un gând clar şi ascuţit, ca lumina unui fulger, dar care se dezintegrase de îndată ce deschisese ochii.

Rămase întins pe spate în patul său, cu privirile aţintite în tavan. După un sfert de oră se sculă şi se duse în bucătărie. Ceasul electric arăta şapte fără cinci. Era luni.

Jensen scoase o sticlă cu apă minerală din frigider, turnă din ea şi rămase în picioare la fereastră, cu paharul în mână. Priveliştea din faţa sa era cenuşie, aspră şi pustie.

Bău apa minerală, se duse în camera de baie şi umplu cada, îşi scoase pijamaua şi se cufundă în apă. Rămase întins în cadă până simţi că apa se răcise, apoi se ridică, făcu un duş, se şterse bine şi se îmbrăcă.

Nu-şi pierdu timpul cu cititul ziarelor de dimineaţă, ci mâncă trei pesmeţi cu sirop de miere. Gustarea nu-i ajută prea mult şi foamea îi crescu, torturându-l sălbatic.

Deşi merse cu o viteză moderată pe autostradă, fu gata să treacă peste un stop pe roşu, de lângă pod, şi fu obligat să frâneze brusc. Maşinile din spate îl dojeniră claxonându-l în unison.

Exact la opt şi jumătate intră în biroul lui, iar două minute mai târziu sună telefonul.

— L-ai găsit?

— La telefon. Nu se simţea bine. Era în pat.

— Ce s-a întâmplat cu el? Era bolnav?

— L-a speriat un viezure.

Şeful Poliţiei tăcu vreo câteva minute şi Jensen ascultă obişnuita lui respiraţie neregulată.

— Oricum, nu putea fi ceva prea serios. Astăzi, dis-de-dimineaţă, a plecat cu avionul în străinătate, împreună cu vărul său, la nu ştiu ce congres.

— Şi?

— Nu pentru asta te-am sunat. Voiam să-ţi comunic că de data asta ai scăpat de toate grijile. Cred că ai declaraţiile?

Jensen răsfoi printre hârtiile de pe masa sa de lucru.

— Da, spuse el.

— Procurorul s-a ocupat cu precădere de afacerea asta. În circa zece minute oamenii săi vin să-l ridice pe autorul scrisorii şi să-l ducă la arestul preventiv. Expediază rapoartele şi documentele în legătură cu cazul.

— Am înţeles.

— De îndată ce Procurorul va prelua răspunderea pentru acest om, poţi să consideri afacerea închisă şi s-o treci în registru.

— După aceea, dumneata şi cu mine, amândoi, putem uita fericiţi tot ce s-a întâmplat.

— Am înţeles.

— Bine, Jensen. La revedere.

Agenţii de la biroul Procurorului fură punctuali. Jensen privi pe fereastră, urmărindu-i cum îl urcă pe om în maşina lor. Omul cu pălăria de catifea şi

pardesiul cenuşiu-pestriţ părea foarte calm: se uita atent în jurul său, prin curtea asfaltată. Nu se putea vedea nimic decât găleţi, şi furtunuri de cauciuc, şi o pereche de oameni din echipa sanitară în salopetele lor galbene ca pucioasa.

Ambii agenţi se părea că-şi luaseră rolul în serios. Nu puseseră cătuşe omului, nici nu-l ţineau de mâini, dar îl încadraseră strâns pe ambele părţi şi Jensen observă că unul din ei ţinea mâna dreaptă tot timpul în buzunarul pardesiului. Probabil că era nou în meseria asta.

Jensen rămase în picioare, privind mult timp pe fereastră după ce maşina ieşi din curte. Apoi se aşeză la birou, scoase notesul cu arcul spiralat şi reciti însemnările adunate în cursul anchetei. De câteva ori se opri, făcând pauze lungi sau întorcând câteva pagini înapoi, ca să citească încă o dată vreo însemnare care i se păruse interesantă.

Când ceasul din perete anunţă ora unsprezece, puse jos notesul şi rămase aproape zece minute cu ochii îndreptaţi asupra lui. După aceea băgă carneţelul într-un plic cafeniu şi îl sigilă. Scrise un număr pe plic şi-l puse în sertarul cel mai de jos de la biroul său.

Inspectorul-şef Jensen se scula şi coborî în camera unde se afla bufetul, răspunzând automat la saluturile subalternilor pe care îi întâlnea.

Comandă un prânz obişnuit, îşi luă tava încărcată şi se aşeză la o masă din colţ, rezervată pentru el.

Meniul consta din trei felioare subţiri de carne, două cepe prăjite, cinci cartofi fierţi şi o foaie fleşcăită de salată verde, toate acoperite cu un strat gros de sos alb. De asemenea, pe tavă se mai găsea o sticlă cu lapte, cinci felii de pâine uscată, o porţie de

legume cu grăsime şi vegetale vitaminizate, o bucată de brânză, o ceaşcă de cafea neagră şi o prăjitură lipicioasă cu puţină îngheţată deasupra.

Mâncă fără grabă, mestecând sistematic şi lăsând impresia unui om care se gândea cu totul la altceva, ca şi cum consumarea prânzului n-ar fi avut nicio legătură cu el.

După ce termină de mâncat, îşi curăţă cu grijă dantura. Apoi rămase şezând, fără să facă o mişcare, cu spatele drept şi cu pumnii strânşi, sprijiniţi de marginea mesei. Părea că nu se uită la nimic, iar cei ce treceau pe lângă masa lui nu reuşeau să-i prindă privirea.

După o jumătate de oră, se întoarse în camera sa şi se aşeză la birou. Răsfoi rapoartele obişnuite în legătură cu ultimele date despre sinucideri şi alcoolism, şi trase din grămada de hârtii o foaie dactilografiată. Încercă să citească, dar nu reuşi să se concentreze.

Trupul i se acoperi cu o sudoare rece, iar procesul său de gândire începu să devină tot mai nedisciplinat, trecând peste bariere pe care rareori îşi permitea să le forţeze.

Prânzul reprezenta prea mult pentru sărmanul său stomac distrus.

Puse jos raportul pe care-l ţinea în mână, se ridică, străbătu camera şi se îndreptă spre toaletă.

Inspectorul-şef Jensen închise uşa în urma sa, îşi introduse două degete de la mâna dreaptă în gură până în fundul gâtului, şi vomă. Conţinutul stomacului său avea un gust acru şi curând accesul de vomă se opri de la sine.

Îngenunche în faţa scaunului de la toaletă şi se cramponă de el, iar în clipa în care rămase aşa

agăţat, prin minte îi străfulgeră că acum oricine ar putea să intre şi să-l împuşte din spate. Dacă omul cu pricina ar avea un revolver bun, partea posterioară a craniului ar fi făcută bucăţi, iar el s-ar prăbuşi înainte peste scaun şi va fi găsit în această poziţie.

Când convulsiile ajunseră la capăt, gândurile sale reveniră la normal.

După ce se spălă, îşi umezi cu apă rece ceafa şi încheieturile mâinilor. Apoi îşi pieptănă părul, îşi perie şi aranjă haina şi se înapoie la el în birou.

Jensen tocmai luase loc pe scaun când sună telefonul. Ridică receptorul şi, din obişnuinţă, aruncă o privire pe ceas. Era ora unu şi opt minute.

— Jensen?

— Da.

— Au primit scrisoarea, întocmai cum ai spus.

— Aha!

— Directorul-general tocmai a luat legătura cu mine. Părea îngrijorat şi şovăitor.

— De ce?

— După cum ţi-am mai spus, ambii reprezentanţi ai conducerii sunt plecaţi în străinătate. Aşa că întreaga răspundere a rămas pe umerii lui şi se pare că n-a primit niciun fel de instrucţiuni precise.

— Instrucţiuni, pentru ce?

— Ce măsuri trebuie luate. Probabil că nici n-a fost informat despre noua scrisoare. A căzut pe capul lui ca o bombă, ca să spun aşa. Am impresia că nici nu ştia că vinovatul a fost descoperit.

— Înţeleg.

— M-a întrebat de nu ştiu câte ori dacă sunt sigur sută la sută că nu există nicio încărcătură explozivă ascunsă pe undeva, prin clădire. I-am spus că riscul să existe aşa ceva este extrem de redus. Dar ca să

garantez, indiferent ce-ar fi, ca să-i dau asigurări sută la sută... dumneata ai fi sigur?

— Nu.

— În orice caz, doreşte să-i venim în ajutor în cazul unei situaţii neprevăzute. În niciun caz nu-i putem refuza cererea.

— Înţeleg.

— Jensen!

— Ascult!

— Nu există niciun motiv ca să te deplasezi personal până acolo. Ai avut o săptămână îngrozitoare şi, de data asta, întreaga treabă este mai curând o chestiune formală. De asemenea...

Se opri scurt.

— De asemenea, Directorul-general nu părea de loc încântat să te revadă. Pentru moment însă, putem lăsa la o parte acest aspect al problemei.

— De acord.

— Trimite aceleaşi forţe ca şi rândul trecut. Adjunctul dumitale ştie acum ce are de făcut. Lasă-l pe el să conducă întreaga operaţie.

— Am înţeles.

— Bineînţeles că, dacă te interesează, poţi să conduci operaţia prin radio. În cazul acesta mă bazez pe discreţia dumitale.

— Am înţeles.

— Te rog, nu trebuie să interpretezi aceasta ca o lipsă de încredere, sper că înţelegi. Dar nu există niciun motiv să nu dăm dovadă de o anumită flexibilitate, atunci când se iveşte ocazia.

— Înţeleg.

Jensen puse în funcţiune sistemul de alarmă, în timp ce dădea instrucţiunile corespunzătoare şefului Patrulei Civile.

— Fii discret. Evită orice agitaţie.

— Da, domnule.

Puse receptorul în furcă şi auzi soneria de alarmă răsunând prin întreaga clădire.

După nouăzeci de secunde, maşinile ieşiră pe poartă. Era ora unu şi douăsprezece.

Mai mult de un minut rămase nemişcat, acolo unde se afla şi încercă să-şi adune gândurile. Apoi se sculă şi porni grăbit spre staţia de radio din sediul poliţiei. Agentul de serviciu de la panoul de comandă se sculă şi luă poziţia de drepţi. Jensen se aşează în locul lui.

— Unde te găseşti?

— La două blocuri de Palatul Sindicatelor.

— Opreşte sirenele de alarma de îndată ce ajungi în piaţă.

— Am înţeles.

Vocea lui Jensen era calmă şi normală. Nu se uita la ceas. Planul fusese stabilit. Şeful Patrulei Civile urma să pătrundă în clădire la ora unu şi douăzeci şi şase.

— Tocmai am trecut de piaţă. De aici pot să văd şi clădirea.

— Niciun om în uniformă să nu fie în interiorul sau în imediata apropiere a clădirii.

— Am înţeles.

— Pune câte un pichet de oameni la trei sute de metri de clădire, în ambele sensuri ale drumului de acces.

— Am înţeles.

— Măreşte distanţa dintre vehicule.

— S-a făcut.

— Respectă programul de săptămâna trecută.

— Am înţeles.

— Ia legătura cu mine de îndată ce poţi să-ţi dai seama de situaţia reală. Aştept aici.

Jensen privi în tăcere spre panoul de comandă al staţiei de radio.

Clădirea era una dintre cele mai înalte din întreaga regiune şi, datorită amplasării sale, putea fi văzută din orice punct al oraşului. Totdeauna o vedeai deasupra ta şi din orice direcţie ai fi venit, părea că tocmai acolo este capătul drumului ce l-ai parcurs. Clădirea avea o bază pătrată şi treizeci de etaje pe fiecare faţă se găseau patru sute cincizeci de ferestre şi un ceas alb cu limbi roşii. Suprafaţa exterioară era acoperită cu ceramică glazurată, albastru-închis în partea de jos, devenind din ce în ce mai deschis pe măsură ce privirile se ridicau mai sus. Când şeful Patrulei Civile se uită afară prin geamul maşinii, păru că întreaga clădire ţâşneşte din pământ ca o coloană gigantică ce creşte spre cerul rece primăvăratic, fără nori.

— Am ajuns. Terminat mesajul.

— Terminat mesajul.

Jensen se uită la ceas. Era unu şi douăzeci şi şapte.

Operatorul de la radio închise aparatul.

Jensen nu se mişcă şi nici nu-şi luă ochii de pe ceasul din perete. Minutarul înghiţea timpul cu mici smucituri rapide.

În cameră domnea linişte deplină. Faţa lui Jensen avea o expresie concentrată, cu pupilele contractate şi cu o reţea fină de cute în jurul ochilor. Operatorul nu-şi lua ochii de la superiorul lui.

Unu şi treizeci şi patru... treizeci şi cinci... treizeci şi şase... treizeci şi şapte...

Difuzorul hârâi. Jensen nu se mişcă.

— Inspectorul Jensen?

— Da.

— Am văzut scrisoarea. Este clar că a fost

întocmită de aceeaşi persoană. Aceleaşi litere şi totu-i la fel. Diferă numai hârtia.

— Continuă.

— Omul cu care am stat de vorbă, Directorul-general, era extrem de nervos. Se vede cât de colo că-i înspăimântat de moarte să nu se întâmple ceva în timp ce şefii lui mai mari sunt plecaţi.

— Şi?

— Se evacuează întreaga clădire, la fel ca şi rândul trecut. Patru mii şi o sută de persoane. Evacuarea a început.

— Unde te găseşti?

— Afară. Lângă intrarea principală, prin care iese un puhoi de oameni.

— Pompierii?

— În stare de alarmă. O maşină cu pompieri. Va fi de ajuns. Scuzaţi-mă... trebuie să organizez barierele. Mă întorc.

Auzi cum şeful Patrulei Civile dădea cuiva ordine. Apoi se aşternu linişte.

Unu şi patruzeci şi şase. Jensen continua să şadă în aceeaşi poziţie. Expresia feţei sale rămase neschimbată.

Unu şi cincizeci şi două. Difuzorul hârâi din nou.

— Jensen?

— Da.

— Şuvoiul s-a mai subţiat. De data asta a mers mai repede. Ăştia trebuie să fie ultimii care ies.

— Care-i situaţia?

— Toate-s în ordine. Eficienţa barierelor este de sută la sută. S-a susţinut că s-a spart o conductă de termoficare. Maşina pompierilor a sosit şi ea. Totu-i în ordine.

Vocea şefului de la Patrula Civilă suna calmă şi

sigură. Era perfect liniştită.

— Doamne, câtă mulţime de oameni. Ca un furnicar. Au ieşit cu toţii.

Ochii lui Jensen urmăriră minutarul. Un pas, încă unul, încă unul. Era unu şi cincizeci şi cinci.

Operatorul radio căscă prelung.

— Noroc că nu plouă, zise şeful Patrulei Civile.

— Evită informa...

Inspectorul-şef Jensen tresări şi se ridică pe jumătate de pe scaun.

— A părăsit toată lumea clădirea? Vreau un răspuns precis.

— Da, cu excepţia micului Departament Special. Se consideră că este foarte bine protejat şi dificil de evacuat într-un timp atât de...

Pasienţa a ieşit! Vedea totul cu o limpezime de cristal, ca într-o strălucire de magneziu. Jensen se aşeză la loc în timp ce celălalt continua să vorbească.

— Unde te afli?

— Afară, chiar lângă...

— În holul de la intrare. Repede.

Lumina fulgerului dispăruse. Jensen ştia acum ce gândise în acea fracţiune de secundă când se trezise azi-dimineaţă.

— Da, domnule.

— Fugi. Telefonul. De pe biroul portarului. Formează numărul Departamentului Treizeci şi Unu. E o listă cu numere în faţa dumitale.

Linişte. Era unu şi cincizeci şi şase.

— Telefonul e mort... numărul...

— Ascensoarele?

— Întreg sistemul electric este întrerupt, ca şi telefoanele, totul...

— Scările? Cât ar dura?

— Nu ştiu. Zece minute...

— Ai vreun om în clădire?

— Doi, dar numai până la etajul patru.

— Să coboare. Nu răspunde. N-ai timp.

Ora unu şi cincizeci şi şapte.

— Coboară.

— Unde-i maşina pompierilor?

— La intrarea principală. Oamenii mei au coborât.

— Trimite maşina pompierilor după colţ, spre clădirile anexe

— S-a făcut.

Ora unu şi cincizeci şi opt.

— Treci imediat la adăpost. În spatele anexelor. Fugi. Repede.

Pârâituri zgomotoase. Un gâfâit.

— Clădirea-i goală?

— Da... afară de ăia... treizeci şi unu.

— Ştiu. Stai lipit de perete, într-un unghi mort pentru obiectele ce pot cădea de sus. Deschide larg gura. Ai grijă să nu-ţi muşti limba. Terminat mesajul.

Ora unu şi cincizeci şi nouă.

Jensen deconectă aparatul de radio.

— Anunţă alarmă generală, spuse el adresându-se operatorului radio. Şi nu uita serviciul de elicoptere. Urgent!

Inspectorul-şef Jensen se sculă şi se duse la biroul lui. Se aşeză la masa lui de lucru şi aşteptă. Şedea perfect nemişcat şi se întreba dacă zgomotul produs de explozie se va auzi până la ei.

SFÂRŞIT